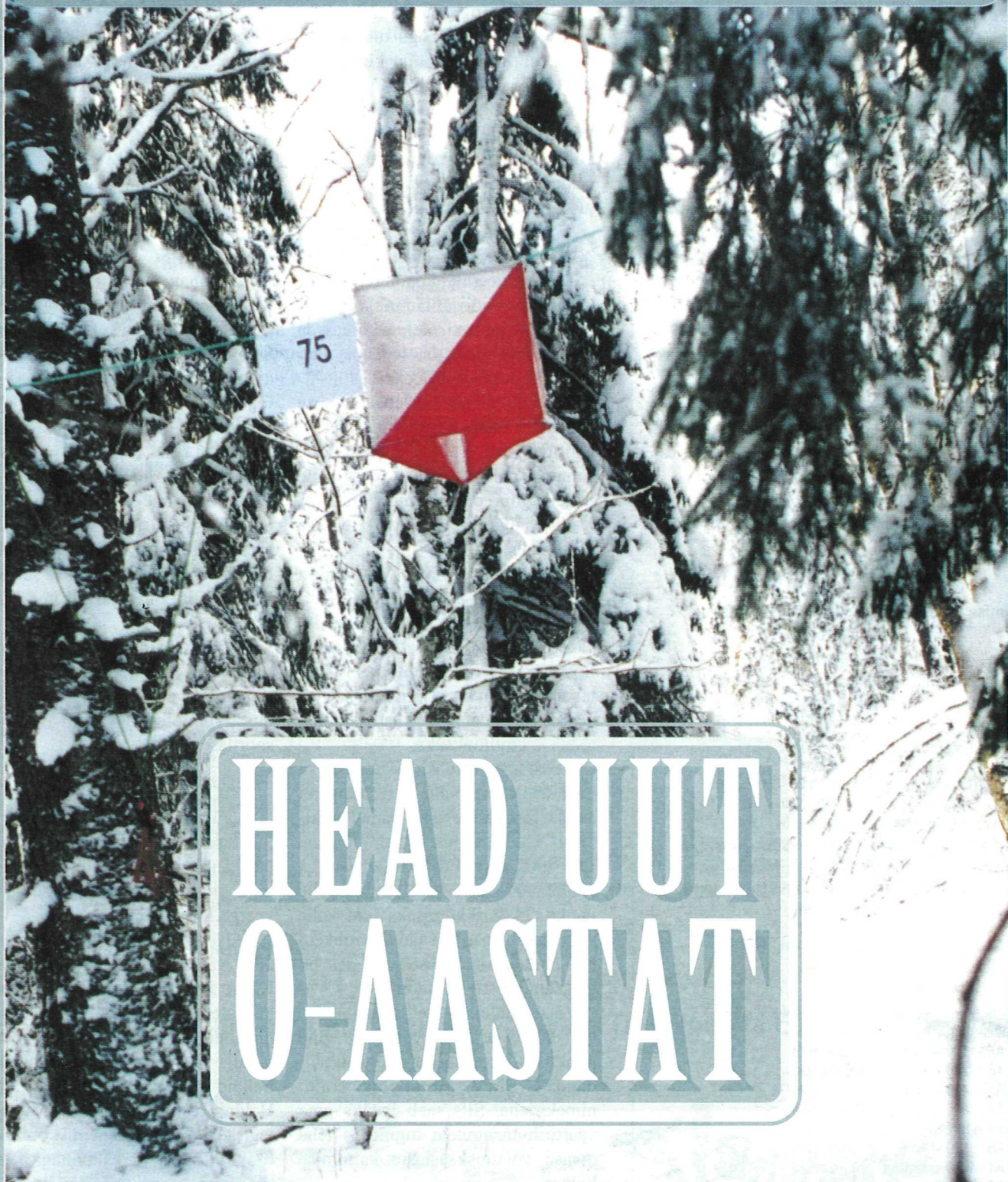

ORIENTEERUJA

HEAD UUT
O-AASTAT

**Noorendiku aastaring / Edetabel 2001 / Rajameistrivõistlus
Eesti orienteerumine 75 aastat: uus algus 50ndatel**

Orienteeruja 8 (61)
detsember 2001

Eesti Orienteerumislüüdi
perioodiline väljaanne
ilmub 1994. aastast

Väljaandja:

EESTI ORIENTEERUMISLIIT
Regati 1, 11911 Tallinn
A/a: 221002100295, Hansapank
Tel./Faks: 06 398 681
e-mail: eol@spin.ee

Peatoimetaja: Maret Vaher

Aia tn 2-3, 61001 RÕNGU
Tel. 052 32 977
07 459 254 (k), 07 459 487 (t)
e-mail: maretvaher@hotmail.ee

Esikaane kujundus: Kalev Külaase
e-mail: calew@hotmail.ee

Esikaane foto: Harry Veide

Tulemuste küljendamine: Maret Vaher
e-mail: maretvaher@hotmail.ee

Kolleegium: Sixten Sild, Ruth Vaher,
Kaidi Oone, Rasmus Ruuda

Orienteeruja üksikmüük:

Mati Poom (Tallinnas, Põhja -Eestis ja suurematel üleriigilistel võistlustel)

Tiina Oras (Tartu neljapäevakutel)

Üksikuid eksemplare saab osta ka
EOLi kontorist Piritalt Regati tn 1
Üksiknumbri hind: 15 kr.

Järgmise numbriga kaastööde viimane tähtaeg:
10. veebruar 2002

Reklaami- ja tulemuste avaldamise hinnad:

1. EESTI O-VÕISTLUSTE TULEMUSTE AVADAMINE EOLI

liikmetele	
1.1. kuni 100 võistlejat	50 kr*
1.2. kuni 200 võistlejat	100 kr *
1.3. kuni 300 võistlejat	200 kr*
1.4. kuni 500 võistlejat	300 kr*
1.5. üle 500 võistleja	400 kr*

* 2-päevase võistluse tulemused + 50%; 3-päevasel võistlusel + 75%; 4-päevasel võistlusel + 100%

2. EESTI O-VÕISTLUSKUTSETE AVADAMINE EOLI liikmetele

2.1. suurus kuni A7	50 kr kord *
2.2. suurus kuni A6	100 kr kord *
2.3. suurus kuni A5	200 kr kord *
2.4. suurus kuni A4	500 kr kord *

* Korduskutse avaldamine - 30%

3. REKLAAMI AVADAMINE * (sisemised leheküljed)

reklaami suurus	kuni Eesti	Välismaa
3.1. A7	100 kr kord	200 kr kord
3.2. A6	200 kr kord	400 kr kord
3.3. A5	400 kr kord	800 kr kord
3.4. A4	800 kr kord	1600 kr kord
Tagumine lehekülg:		
3.5. A5	500 kr kord	1000 kr kord
3.6. A4	1000 kr kord	2000 kr kord

* Kordusreklaami avaldamine - 30%, mitmekordse reklaami avaldamise hinnad kokkuleppel EOLiga.

Kõik muud soodustused kokkuleppel EOLiga.

e-mail: eol@spin.ee, tel 6398681

Kõik tulemused, kutsed ja reklaamid tuleb esitada toimetajale digitaalsel kujul aadressil: maretvaher@hotmail.ee

PRESIDENT

Orienteerumisaasta lõppvaatus

Leho Haldna
EOLi president

Orienteerumisaasta lõppvaatus – EOLi üldkogu tundus eelnenutest aktiivsem ja kirglikum. Kuigi osalejaid oli Võrumaale, Kurgjärvele tulnud tavapärasest vähem, olid kõik arvamused liidrid kohal. Ka üldkogu päevakord pakkus rohkem eriarvamusi ja väärtushinnangute kokkupõrkekohti.

Enim kirgi küttis paljusid orienteerujaid puudutav teema – kootöö ja/või jälitamine võistlusradadel. Kindlasti oleme kõik seda kogenud ja teada on legende ning jahimehejutte antud teemal.

Üldkogu näitas häätustulemuse kaudu, et napp enamus orienteerujaid tunnistab probleemi olemasolu. Juhatus pakkus välja lahenduste paketi, mis peaks "ausa mängu" reeglite jälgimise Eesti MV-l tegema lihtsamaks.

Näiteks Eesti MV suurendati stardiintervalli eraldistardiga võistlustel pea kõigis võistlusklassides vähemalt 3 minutini, D21 tavaraja finaalis isegi 6 minutini ja H21 tavaraja finaalis 4 minutini. See peaks vähendama võimalusi koostööks ja järgijooksuks.

Samal ajal võttis üldkogu vastu ka meeldetuletuse neile, kes ikkagi ei suuda kiusatusele vastu panna ja üritavad kokkusaamisest tulu lõigata. Ehk 2002.aasta EMV eraldistardiga aladel loetakse võistlusreeglite punkti 24.3 rikkumiseks, kui kahe võistleja SI-märgete ajavahe rohkem kui pooltes rajal olnud KP-des on väiksem kui 10 sekundit.

Võistlustulemust sellise käitumise eest ei tühistata, vaid võistlusreeglite punkti 24.3 eeldatavad rikkujad näidatakse EMV protokollis eraldi nimekirjana. Siis saab igäüks oma väärtushinnangutele tuginedes teha otsuse võistluskaaslaste käitumise kohta.

Uusi alasid ei tule orienteerumise võistluste kavva just tihti. Seekord tegi üldkogu kaks ajaloolist

otsust uut aladel Eesti MV korraldamise kohta. Kui orienteerumisejooksu sprindidistantsil on esimene maailmameister juba teada, siis esimese Eesti meistri sprindis saame 2003.a. Samal aastal selgub ka esimene Eesti meister jalgratta-orienteerumises. Millistes võistlusklassides uut Eesti MV aladel võitjad selgitame, on veel lahtine. Otsust tuleb teha järgmise aasta sügisel üldkogul.

Üldkogu otsustas tühistada juhatuse otsuse, kus määrati karistused meie kahele juuniorile, kes omavanuste MM-võistluste ametliku lõpupeo tuletõrjekustuti avamisega "ametlikult" ära lõpetasid.

Üldkogul oli kahtlemata õigus sellist otsust teha, sest EOLi põhikiri ei luba otseselt karistada sportlast, kes Eestit esindades on muu maailma arvates sigadusi teinud. Täna jääb meil vaid loota, et sportlaste koduklubid on oma hinnangutes sellisele käitumisele õiglasemad kui EOLi juhatus.

Selliste ebameeldivate juhtumite selgemaks reguleerimiseks on välja töötamisel meie põhikirja parandused ning lepingu vorm alaliidu ja sportlaste vahel.

EOLi juhatuse valimistel suuri juhatuse esimehe valimistel ainult üks kandidaat, kes osutus ka valituks ning sai seetõttu kohustuse antud veergu kirjutada.

Üldkogul usaldas järgmiseks aastaks "vanade" tegijate Maret Vaheri, Kolla Järveoja ning Tarmo Klaari kõrvale kaks aastat juhatusetööst puhanud Sixten Silda ning loodetavalt värskete mõtetega uustulnukaid Meelis Atoneni ja Tõnis Haldnat. Mulle tundub, et valijad tegi hea otsuse ja tegemist on koostöövõimelise meeskonnaga. Aga tibusid loeme järgmisel sügisel.

Jõulurahu ja head uut aastat!

Kas Sina oskad head rada teha ?

Mitmed möödunud hooaja võistlused kutsusid esile valjuhäälselt nurinat radade kvaliteedi üle. Kord kaebasid veteranid, et rajad on tehniliselt liiga lihtsad. Siis kurtsid lapsevanemad oma muret, et laste rajad on jälle liiga rasked. Sõna võtsid ka eliitklassi mehed, kes leidsid, et rajad on liiga lihtsad ja liiga lühikesed.

Kõikides hädades süüdistati alati rajameistri kasinaid oskusi. Ja kui muud viga ei leitud, siis üritati rajameistril "risti lüüa" selle eest, et hein oli liiga kõrge, mets raskesti läbitav, soo vett täis või maastik üleüldse orienteerumismisvõistluseks kõlbmatu.

Milles siis asi?

Kas tõesti on enamus meie rajameistreid saamatud lollpead ja diletandid? Või virisevad mõned võistlejad lihtsalt virisemise lustist, püüdes seejuures jätta muljet, et nad

esindavad rõhuva enamuse arvamust? Või on ehk tõde hoopis kusagil vahepeal?

Raja tegemise teooria tahab kordamist!

Väitel, et meie rajameistrite oskuste tase on ebahütlane, on ilmselt tõepõhi all. Enamus meie rajameistritest on oma teadmised ja oskused omandanud peamiselt iseõppimise teel.

Enam-vähem ainukesed sel teemal ilmunud eestikeelsed raamatud, kust rajameistritarkust võimalik õppida, on

1969. aastal ilmunud Arne Kivistiku "Rajameistri-õpik" ja 1984. aastal üllitatud Tõnu Raidi ja Arne Kivistiku "Orienteeruja käsiraamat".

Kuna raja tegemise teoorias pole viimaste aastakümnetega fundamentaalseid muutusi toimunud, peaks see raamat olema ka tänaste rajameistrite kohustuslik kirjandus. Paraku pole enamus nooremad rajameistrid isegi selle õpiku olemasolust midagi kuulnud, läbilugemisest rääkimata.

Nii need kesised rajad muudkui tulevad võistlusest võistlusesse, sest algajad rajameistrid tahavad ikka ja jälle oma vigadest õppida, selmet enne kodus veidi teooriaga tutvuda ja nii teiste tehtud vigu vältida.

Rajameistrivõistlus!

Selleks, et teada saada, kui palju ja kui häid rajameistreid meil tegelikult on, korraldab ajakiri *Orienteeruja* rajameistrivõistluse. Kutsume sellest võistlusest osa võtma kõiki meie ajakirja lugejaid, vanus ja eelnevad kogemused pole olulised. Ootame kaasa lööma nii kogenud rajameistreid, kui neid, kes arvavad, et nad sooviksid kunagi rajameistrina kätt proovida. Rajameistrivõistlus annab hea võimaluse oma oskuste taset teistega võrrelda, lisaks on see algajale kõige "ohutum" viis esimeste kogemuste saamiseks.

Julget pealehakkamist!

Orienteeruja

Rajameistrivõistluste juhend ja kaart asuvad lk 28

Noorendik ja aasta 2001

Noorendiku rubriik on oma esimesel aastal olnud erakordselt elujõuline. Selles numbris teeb Kaidi Oone väikse tagasiwaate lõppevale aastale: Noorendik, see oli tutvumised väikeste käbide ja *Team 2003* liikmetega, noorendiku puukool, ristsõnad, noorte endi värvikad jutud laagritest, matkadest, trennidest. Ja muidugi fotod, mida alati võiks rohkem olla!

Väikeste vihjete põhjal on aimata, et järgmise aasta Noorendikul on ka omad üllatused varuks!

Toimetus
(Noorendik lk 6-9)

Eesti orienteerumisspordi taassünd 1957 - 1959

Kui üldjuhul on teada fakt, et Eesti esimene orienteerumismisvõistlus toimus 75 aastat tagasi 19. juunil 1926 Pirital ja esikoha võitis tuntud jooksumees Julius Tiisfeldt, siis orienteerumise taassünni asjaolud pärast Teist maailmasõda on vähem tuntud. Seepärast on asjakohane enne Eesti orienteerumise juubeliaasta lõppemist meie orienteerumisaajaloo seda tahku ka põgusalt puudutada.

Vello Viirsalu
(Ajalugu lk 10-12)

Aasta 2001 - SPORTidendi aasta

Aastat 2001 võib Eesti orienteerujate jaoks lugeda ka elektroonilise märkesüsteemi aastaks.

Aasta tagasi võeti EOLi üldkogul vastu otsus SPORTident (SI) märkesüsteemi kasutamiseks, tänaseks on Eestis ca 700 SI-kaardi omanikku ja klubidel on kokku üle 150 SI jaama. Sellise varuga peaks olema erinevates Eesti piirkondades võimalik korraldada kõikvõimalikke o-võistlusi.

Tarmo Klaar
(SPORTidendi võidukäigust lk 24-25)

Orienteeruja väljaandmist toetavad AS Tõravere Trükikoda ja Eesti Kultuurkapital

EESTI KULTUURKAPITAL

Juhatuse otsused

30.10.2001.a.

207. 1. Esitada 21. novembril 2001.a. valitava EOK Täitevkomitee liikme kandidaadiks Eesti Orienteerumislüüdi president Leho Haldna.

2. Esitada 21.novembril 2001.a. valitava EOK Esindajate Kogu liikme kandidaadiks Eesti Orienteerumislüüdi president Leho Haldna.

3. Kinnitada 21.novembril 2001.a. toimuvale ESK ja EOK ühinemiskoosolekule ja EOK juhtorganite valimisele Eesti Orienteerumislüüdi poolt hääleõiguslikuna ESK Esindajate-kogul osalema Eesti Orienteerumislüüdi tegevdirektor Ormar Lutsberg.

09.11.2001.a.

208. Kinnitada ajakirja "Orienteeruja" toimetuse kolleegium aastaks 2002.a. järgmises koosseisus: Monika Järveoja, Kaidi Oone, Sixten Sild, Ruth Vaher. Ajakirja toimetaja - Maret Vaher.

209. Viia EOLi üldkogule otsuse projekt: Korraldada aastal 2003.a. orien-

teerumisjooksu Eesti MV sprindis. Alustada ettevalmistustööd korraldaja leidmiseks, osavõtuklasside valimiseks ja võistlusala kirjelduse koostamiseks.

210. Esitada Kultuurkapitali aastapremia kandidaadiks Maret Vaher ja sporditegelaste 6-kuulise toetusraha kandidaadiks Vello Viirsalu.

211. Esitada EMV, 4EST ja Suunto Games 2002.a. juhendi projektid EOLi üldkogule.

212. Esitada noortesporti riigelarvelise toetuse eraldamise aluste projekt EOLi üldkogule.

213. Eesti koondiste koostamise aluste projekt 2002.a. võistlusteks EOLi üldkogule.

214. Kinnitada EOLi üldkogu 24.-25.11.01 päevakorra projekt

13.11.2001.a.

215. Kinnitada EOL 2001.a. o-jooksu edetabel ja klasside võitjad. (vt <http://www.aai.ee/~olle>)

Autasustada EOL üldkogul klasside võitjaid ja HD21 klasside kolme paremat meenega.

INTERVJUU Vello Viirsalu –Orienteeruja Kuldsulg 2002

Mõnikord pakub Orienteeruja toimetamine ka rõõmsaid üllatusi ja üks neist ongi nüüd teie ees. Tartu Ülikooli professori Raik-Hiio Mikelsaare väike meenutus oma kursusekaaslasest on järjeks ja täienduseks eelmises numbris ilmunud Orienteeruja intervjuule Vello Viirsaluga.

Toimetus

Mõnusaid meenutusi kursusekaaslasest dr Vello Viirsalust

Õppisime Velloga koos Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonnas aastatel 1957-1963. Kuna meditsiiniüliõpilasi oli siis igal kursusel tublisti üle 100, puutusime temaga tudengipõlves kokku suhteliselt harva. Mäletan teda - eriti keemiahoone loengutel - aktiivse küsijana, kes ainesse süüvides viis lektoreid sageli oma küsimustega kimbatusse.

Tookord harrastatud ühiskondlikult kasulikke tööd (ÜKT) tegime koos 1960. a septembris "Punases Kundas" - tsemenditehases (vt dr V. Viirsalu artikkel ajakirjas "Hippokrates", veebruar 2001).

Tihedamad suhted ja lähem sõprus Velloga arenesid pärast ülikooli, kui korraldasime ühiseid suusamatku ja osalesime

Tartu-Kääriku maratonidel. Mu kursusekaaslane osutus humoorikaks kaaslaseks, kes säilitas hea tuju igas olukorras. Nii kinnitas ta ka vihmas ja tuules, et "ilm on väega häa".

Kui tahtsin Pangodis oma kuusnurkse torni juurde järve kaevata, siis trotsis ta nõgeseid, et näidata, kuhu selle piirjooned peaksid tulema.

Viimasel ajal lööb ta kaasa klubis TanaT, et rajada Tartu Vana-Anatoomikumis kuulsurikkaid minevikuavastusi ja tänapäeva arstiteaduse saavutusi tutvustav meditsiiniteabe keskus.

Raik-Hiio Mikelsaar

Palju õnne sünnipäevaks!

13. detsember 1954	Kalle Luuk
13. detsember 1972	Kuno Rooba
13. detsember 1981	Kalev Külaase
14. detsember 1948	Laine Saal
14. detsember 1950	Anne Kiudorv
15. detsember 1948	Virve Poom
17. detsember 1968	Ingrit Kala
18. detsember 1942	Ilona Vanaveski
18. detsember 1949	Leena Annus
22. detsember 1941	Kalju Tilk - 60
29. detsember 1949	Riina Miljan
03. jaanuar 1945	Tõnu Gescheimer
07. jaanuar 1965	Inno Ling
09. jaanuar 1942	Milvi Kivistik
11. jaanuar 1962	Sarmite Sild
11. jaanuar 1976	Ander Ojandu
12. jaanuar 1976	Kaidi Oone
12. jaanuar 1973	Maret Vaher
14. jaanuar 1960	Maido Kaljur
20. jaanuar 1961	Martti Parve
21. jaanuar 1960	Tiit Tiivoja
22. jaanuar 1973	Küllil Kaljus
22. jaanuar 1942	Olavi Kärner
30. jaanuar 1940	Kalju Tiik
10. veebruar 1964	Toomas Teekel
17. veebruar 1935	Anto Raukas

RISTSÕNA lahendamise võistlus on lõppenud!

Lahenduslause: **Tähtis pole mitte see koht, mida omame, vaid suund, kuhu liigume (Lev Tolstoi)**, arvas õigesti ära 12 lahendajat.

Kolm õnnelikku võitjat, kes saavad Orienteeruja tasuta aastatellimuse, on: **VELLO VIIRSALU** Nõost, **ELMO PÄRNA** Viiratsist ja **ENDEL REMMET** Elvast.

Palju õnne võitjatele ja suur tänu kõigile osavõtjatele!

Orienteeruja toimetus

Tänu

Tänan südamest Kuno Roobat minule 30 aastat hiljem võimaldatud velodessandiga ajutist naasmist kunagisse õhukaitse hävituslennukite militaarkodusse (ilmselt seni ainus taoline velosuunistuse pretsedent maailmas!). Ekstra lahe! Mõlemal korral kahjuks ei märganud Piilu hiidetapi võtmevarianti, romurügamise entusiasm oli kah jäänud kuskile tosina aasta taha.

Toomas Puss, loodusgeograaf
Jõgeval, 19.oktoobril 2001

Juunioride MMi toetajate ring üha laieneb

JWOC 2003 peakorraldaja Nikolai Järveoja

Põlva võistluseni on jäänud veidi rohkem kui poolteist aastat. Suurvõistluse toetamisse on seni suhtunud väga positiivselt. Selle järjekordseks tõestuseks allkirjastasid novembri algul, OK Põlva Kobras hooaja lõpupeol Pikajärvel, koos Põlva maakonna suuremat ettevõtet sponsorlepingu korraldajatega.

Markes Fin trükikoja tegevjuht **Indrek Talgre** on saanud medaleid Eesti noorte meistrivõistlustelt ja peab nüüd aukohuseks olla toetajaks orienteerumise tippvõistlustel. Kõik trükitööd tehakse Põlva linna ettevõttes.

Kütusefirma **AS Kagu Petrool** eesotsas **Leo Terestega** on toetanud klubi oma kvaliteetse kütusega juba pikka aega. Esmakordselt löi meiega käed **AS Põlva Piim**. Nende esindaja **Andrus Roiland** tunneb ja teab meie ala oma laste kaudu, kes on ka Kobrase liikmed. **AS Värska Vesi** turustusjuht **Urmas Jõgeva**

on samuti tänu pojale orienteerumisega lähemalt seotud ja on kindlalt veendunud, et MMil kujunevad populaarseimateks jookideks just nende tooted. **Põlva Tarbijate Ühistu** koos juhataja **Peeter Urmaniga** on seni enamuse kasumit paigutanud uute kaubanduspindade loomisse Põlvas. MMi ajal tuleb neil nädala jooksul kindlustada kõhutäis 300-400 külalisele ja kohtunikule.

Addinoli tooted ei vaja pikemat tutvustust. Balti piirkonna juhti, proua **Tiina Suijat** paneb muretsema vaid see, et klubi saab nende põhitoodangut, õli, kasutada ainult talvel suusaradade tegemisel. Kuid toetuse andmiseks on tal olemas ka muid võimalusi.

Eesti Orienteerumislüüdi üldkogul Kurgjärvel allkirjastati koostööleping Eesti orienteerumise suurima toetaja **AS Ilves-Extraga**. Arvo Kivika nimi ei

Hetk Pikajärvelt: lepingud on allkirjastatud, (vasakult) Kolla Järveoja, Peeter Urman, Andrus Roiland, Urmas Jõgeva, Indrek Talgre, Andre Tammur ja Leo Tereste

Foto Maret Vaher

vaja siinkohal pikemat kommenteerimist. Juba praegu jooksevad A-TEAMi liikmed metsas Ilveses valmistatud jooksuriietega ja kannavad seljas esindusriideid. Põlva võistluse ajal saavad Eesti suurima spordiriiete tootja poolt riided selga ka korraldajad.

Silva ja paljude teiste spordi-ja orienteerumistoodete maaletooja OÜ Skvaieri juhi **Mati Poomi**

sõnul peab ta olema kõigi Eestis toimuvate orienteerumise võistluste juures. Selle kinnituseks sõlmis ka tema Haanjamaal MMi läbiviijatega lepingu.

Kindlasti nende nimedega meie toetajate ring veel ei lõpe ning kevadeks on nimekiri tublisti pikenenud. Seniks soovin aga kõigile rahulikke jõulupühi ja kohtumiseni uuel aastal!

JWOC2003
põlva-estonia

XIV JUUNIORIDE MAAILMAMEISTRIVÕISTLUSED ORIENTEERUMISES

www.orienteurumine.ee/jwoc/

Põlvas 6.-13. juuli 2003

PÕLVA
MAAKOND

PÕLVA
LINN

PÕLVA
VALD

meediasponsorid peasponsorid

ESTI PÄRVALEHT
Postimees

ETV

MicroLink
Computers

MARKES-FIN
TRÜKIKODA

sponsorid

PÕLVA PIIM

ADDINOL

Täname kõiki koostööpartnereid. Soovime rahulikke jõulupühi ja edukat uut aastat!

NOORENDIK JA AASTA 2001

Kaidi Oone

Noorendik kui ajakirja "Orienteeruja" iseseisev rubriik saab aastaseks ning hakkab sipupükstest välja kasvama. Ees ootavad maailma avastamine ja puberteet. Maailma täisväärtuslikuks avastamiseks tuleb aga läbi käia sipupükste ajastu tegemised, et sealt parimad palad uude ajastusse kaasa võtta. Tegin seda minagi.

Noorendiku artiklid

Noorendik on oma sihtgrupilt väga lai ja tõenäoliselt kõige erinevama lugejasgrupiga rubriik. Pakkudes lugemist kohe-kohe juunioridesse jõudvatele noortele, jäävad nõõriraja lapsed ajakirja lugemise rõõmust ilma. Ja vastupidi. Nii on artikleid jagatud numbrite kaupa – küll vanemale ja küll nooremale orienteerujale. Loodetavasti on igaüks saanud midagi: tutvunud noorte tähtede **Annika Rihma, Eveli Saue, Kadri Uiboupi, Kadri Limbergi, Liis Johanson, Siiri Mere, Peeter Pihli, Markus Puusepa** ja **Jürgen Einpauliga**; saanud teada, kust tulevad **SK Saue Tammede** noororienteerujad; lugenud käbidest – **Egle ja Matis Pääslane, Kaia ja Kenny Kivikas** ja **Britta ja Björn Panker** – kes ei kuku kännust kaugele ning tõdenud fakti, et sügis on käes ja viimane aeg on kevadeks orienteerumine selgeks õppida.

Noorendiku puukool

Noorendiku puukooli eesmärgiks oli ja on *vanade tegijate* kogemustepagasi jagamine noortele ja noortega. Õeldakse ju,

et tark on see, kes õpib oma vigadest, aga veel targem õpib teiste vigadest. Ja kahtlemata omavad "kohale jõudmise" seisukohast suuremat väärtust need õpetussõnad, mis on lausunud keegi teine peale orienteerujast ema, isa, õe, venna või onu.

Mida aasta jooksul õeldi?

⌘ Iga üritust, kus aega võetakse, ära käsitle võistlusena. Püstita oma eesmärk igaks võistluseks, päevakuks, treeninguks. Võistle iseendaga, orienteerumine on individuaalspordiala.

⌘ Ära mine kunagi kaardiga ajuvabalt jooksma. See tapab kire. Kaarti haarates peavad mõtted olema orienteerumise ja kaardi juures.

⌘ Keskendu korralikult igaks erialaseks s.t. orienteerimistrenniks. Iga edukalt läbitud KP lihvim sinu orienteerumiskust, iga lohakus nüristab seda.

⌘ Võistlusperioodil (suvi) on olulisem kiirus ja teravus, tuleb hoiduda mitmetunnistest aeglastest ja nüristavatest jooksuotsest. Võistlusperioodi treeningusse ei sobi pikad ja kurnavad jõuharjutuste tsükliid.

⌘ Ära unusta treeningust ja võistlustest taastumist ning vaimset ettevalmistust ja keskendumist.

⌘ Sportimine ei tähenda, et peab loobuma kõigest muust – tegeleda tulebki mitmekülgsede asjadega, et hoida vaim värsket.

⌘ Käi aastas üks-kaks korda arstlikus kontrollis ning ära mine haigena trenni ega võistlustele.

⌘ Talvel tuleks suusatada niipalju, kui jaksu ja aega on. See on suurepärase üldfüüsiline treening, mis samas kosutab ka hinge.

⌘ Talvel peaks suvine orienteerumislaps tegelema palju ka muude kättesaadava

vate spordialadega nagu näiteks pallimängud, aeroobika, uisutamine jms. Vajalik on mitmekülgsus, mis on vundamendiks hilisemale erialasele treeningule.

⌘ Selleks, et võita teisi, tuleb – alati ja kõigepealt – võita iseennast. Seda tundmatut Iseennast, mis asub meie sees. Aga meie sees on ju meie mõtted!... Ja neid on seal palju ja neil on palju jõudu, sest iga meie mõte jätab jälje meie sisse, meie alateadvusse. Julge unistada! Julge end näha paremana, lahkemana, targemana, tublimana, võitjana!

Siinkohal tahaksin öelda aitäh **Maret Vaherile, Külli Kaljusele, Erik Aibastile, Tarvo Avastele, Leho Haldnale** ja **Sixten Sillale** oma kogemuste jagamise eest! Kõik teised *vanad tegijad*, kes end seni rahulikult on tundnud, võivad uue Noorendiku puukooli hooaja eel varakult sule pihku haarata – teie tund on tulemas!

Ristsõnad

Aasta jooksul on kuni HD12 klassi lastele ilmunud 4 ristsõna legendikaardi sümbolite tundmaõppimiseks ja teadmiste kontrolliks. Suur aitäh kõikidele lastele, kes õiged vastused saatsid: **Kristi Tomson** ja **Anneli Tamla**, kes vastasid õigesti kõigile neljale ristsõnale, **Kaisa Ilves, Hannula-Katrin Pandis, Taavi Talver, Lauri Sild, Karmen Alnek, Kalev Ermits, Jüri Joonas, Ando Haldna, Britta Panker, Erika Raudsepp, Taavi Viilu, Piret Pärnik, Anneli Lorenz, Ervin Piigi, Harri Parker** ning **Tartu Noorte Tehnikamaja orienteerumisringi lapsed**.

Mida toob aasta 2002?

Aasta 2002 toob Noorendikule palju uusi tutvusi noorte tippudega, alustades välisklubide all võistlevatest noortest.

Püüame teha tutvust hooaja nõõriraja kangelastega ning heita pilgu ka HD 12-14 tegemistele.

Kindlasti saab lugeja teada TEAM 2003 tegemistest ning EOL poolt korraldatud noorte ühistest orienteerumisüritustest nagu aastal 2001 juunis toimunud EOL lastelaager Värskas.

Jätkuvad ristsõnade laadsed auhinnalised mängud ning ootamas on ka uus konkurss noortele, millest lähemalt juba uues aasta Noorendikus.

Tähiseliste kohtumiseni uuel aastal!

Noorendiku rubriigi eestvedaja Kaidi Oone oma kodus miljöös.

Foto Kaidi Oone erakogust

Jõgeval jõnglastega – mõnusalt koos ehk võib ka nii

Toomas Puss
loodusgeograaf

Oma 30aastase orienteerumisharrastuse vältel olen vahelduva eduga 15 aastat tegelenud Jõgeval laste ja noortega. Kunagise Rakvere rajooni koloriitse ja entusiastliku vedaja Ivar Masingu eeskujul komplekteerisin 1986. aastal Jõgeva pioneerimajas 10-12aastastest poistest orienteerumisringi. Esialgselt 12 huvilisest jäi pidama 5.

Külma poolaasta sisutasime ühel nädalasesel õhtul 2-tunnise tubase kaardiõppega (tunni alustuseks kaardisuunamisharjutused) ning pühapäevaste pikemate jalutuskäikude ja suusaretkedega, esialgu linnatännavail ja parkides skeemide, seejärel sportkaartide abil Siimusti, hiljem üha täiustuvate skeem-kaartidega Kassinurme mägedes.

Esimestel kordadel tegin lastele maastiku ja nähtavate objektide esitlusi koos liikumisteedega ja seisupunktide märkimisega iga osaleja isiklikule kaardilehele. Kaardi suunamine kompassi abil ja ilma kuulus loomulikult asja juurde.

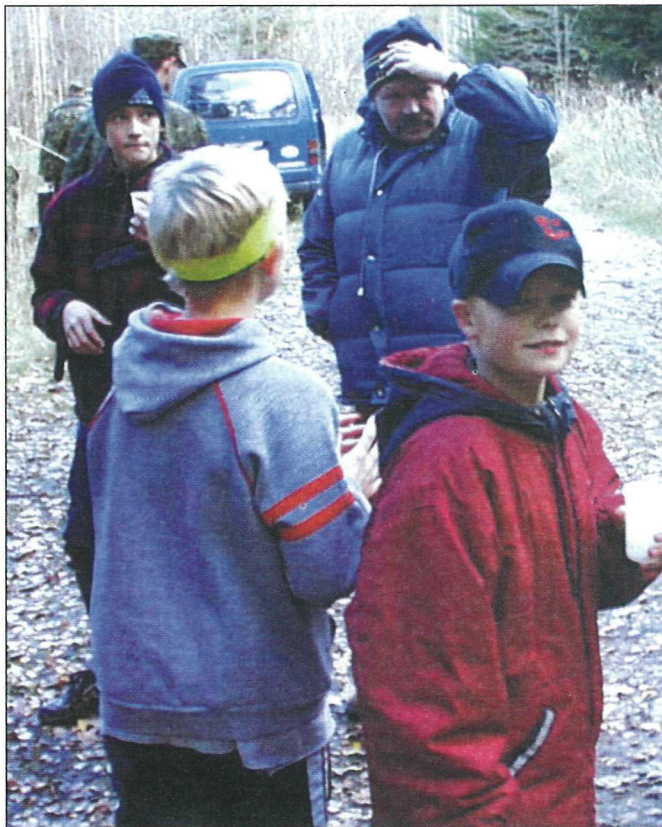
Paigutasin KP-tähiseid peamiselt joonte lõikumistesse ja nurkadesse, koos läbides poisid komposteerisid kaardi serva. Kui jõudsime pöördepunkti, einestasime kergelt. Seejärel jaotasin paaridele mahavõetavad KP-d. Jooksulise momendi tagamiseks võtsin stopperiga aega. Kokkulepitud finišikoha suunas tormati reeglina kõvas tempos.

Muidugi tekkis ka üllatuslikke ekslemisi, kuid peamine oli lõpetada treening sportlikus tempos. Ajapikku sai kena pühapäevase loodusega ühte sulades kulgetud 2 kuni 2,5 tundi korraga.

Lumisel ajal sõitsime maastikule liinibussi või rongiga, korraliku lumekatte puhul suuskadel tagasi. Vähegi kõlbliku ilmaga sõitsime lumetul ajal maastikule (linnast 5-7, Laiuse- Kuremaa metsa 10 km) jalgratastel. Nii lihtsalt ja loomulikult see asi käiski! Suvekuudel tegevus paraku soikus nagu ikka koolides.

1988. a suvel tegime esimese võistlusproovi Kalevi meistrivõistlustel Jänedal. Häälestasin Margus Loho H14 klassis raudsele jooni mööda ringijooksmisele taktikale õiges punktikohas peatumisega või selle tarbeks kõrvale põikamisega. Õnnestus saavutada 5. koht!

Järgmisel suvel jätkasime treeninguid ka juunis. Lisaks külastasime statistidena L-Eesti karikavõistlusi Palojärvel ning vabariigi noorte MV Leemetis

Jõgevamaa Noorkotkaste ja Kodutütarde võistlused Kuremaal 20.okt.2001. Võitja Oskar Orupõld (vasakul) on rahul oma kindla ja pingevaba sooritusega. Rain Vaikmäe (12a.) (seljaga): Teede hargnemise ajasin segi, tegin 'illlge' ringi ja nii tuligi 'Ossu' mulle 4 minutiga tagant selga. Toomas Puss: Oh, olen nooruses hullemaidki vigu teinud, jätan parem enda teada! Elutarga muigega kuulab sõprade seiklusjutte Madis Kompus (12a) Kuremaal. Fotod: Anatoli Makarevits

Hiiumaal. Viimasega ühitasime 5päevase rattaretkke Hiiumaal. Saadud võistluskogemused ärgitasid tõsisemale talvetööle. Jõuluvahelajal sättisime end 3-4 päevaks Otepää keskkooli spartalikku internaati (ise kütsime ahjusid). Kenal maastikul suusatasime märke-ja suunaharjutusi tehes tõsiste matkameestena tundide kaupa, väike söögi- ja joogipoolis külakorda rändavas seljakotis (miskipärast ei olnud eriti minev teejuhi planšett).

Järgmisel kahel talvel lisanudid matkad Puka- Otepää, Otepää – Aakre ja Otepää- Elva suusa- ning muudel taliteedel koos kaartide jälgimisega. 1992.a O-Ringeni reisile kaasasin H16 kergemas võistlusklassis vennad Ain-Meelis ja Eik-Hannes Hannuse. Kodukootud püramiidi tipp esines meeldival sportlikul tasemel: jõuti viimse päeva viitstarti! Nimetatud poisid proovisid suusaorienteerumist 1993.

aastal Aegviidus ja Rõuges.

Viimasel 8 aastal toimub igal kevadel Jõgevamaa koolide vanemate klasside õpilastele kompleksvõistlus "Kaitse end ja aita teist!", mille üheks osavõistluseks 8-liikmelise võistkonnaga patrullorienteerumine.

90.-te teisel poolel reorganiseeriti (loe: lagundati) Jõgeva laste-ja noortekeskus. Paariaastase vaikelu järel käivitus 1998. aasta sügisel laste orienteerumisõpetus Jõgeva aleviku kultuuriseltsis. Osaliselt tasustatud ühiskondliku tööna komplekteerus kümmeliikmeline 5-(!) kuni 10aastaste metsas seiklemist mõnusaks pidavate vantsikute rühm.

Alustasime tähiste peitmisest-otsimisest saalis ja lasteaias õuel – algul niisama, hiljem omajoonistatud skeemide abil. Loobusin edaspidi otsustavalt tubastest treeningutest.

Jõgevamaa Noorkotkaste ja Kodutütarde võistlused Kuremaal 20.okt.2001. Võitja Laura Suur (11a): Mul on nii häbi, üldse ei jaksanud joosta! Toomas Puss: Tegutsesid tehniliselt laitmatult, kindlaid variante õigesti kasutades satudki täistempol hapnikuvõlga. Oled väga tubli!

Vallatud kurvid ja Kõpu tuletorn

Mihkel Järveoja

27. oktoobri varahommikul asusid paljud Eesti noorienteerujad teele Hiiumaa poole, kus pidi toimuma järjekordne Team 2003 treeninglaager.

Kuna lõuna poolt tulijatel oli veidi pikem maa sõita, ning tehti veidi valed kalkulasioonid, siis avastati umbes 60 km enne sadamat, et laev väljub 30 minuti pärast. Nüüd oli õige aeg näidata Kopra klubi bussil, milleks ta võimeline on. Peale paari äreva ja vallatu Paralepa kurvi, mõne hulljulge möödaskõidu ja teise juhendaja Maido Kaljuri oskuse laeva veidi aega kinni hoida, jõuti sadamasse ja lõpuks ka laeva peale hilinemisega 2min 24 sek.

Üle nende raskuste Hiiumaale jõutud, alustati sõitu Kõpu poole. Kõpus on üks pood, mis muide oli mingi põhjuse tõttu esmapäeviti suletud, üks suur majakas, mis oli remondi tõttu suletud, mõned majad ja üks eriiinternaatkool, mis oligi meie sihtpunktiks. See kool oli uus ja vastas igati euronõuetele. Meid jagati tubadesse, söödeti kõhud täis ja siis trenni, mis oligi meie sealoleku üks peamisi põhjusi.

Juba esimese treeningu ajal avastati Kõpu poolsaare võlusid ja müstikat, kui jõuti koolimaja juurde tagasi niimoodi, et omaarust liikusid nagu täiesti teisele poole. Hilisemal kaardi uurimisel aga jõuti selgusele, et maaväliste jõududega tegu siiski ei olnud. Treeningu ajal tutvusid mõned kohalike vaatamisväärsustega, mõned lõhkusid okasraati joostes oma varustust, mõned sõbrustasid lammastega ning mõned harastasid otsejooksu, mis lõppes kohalikul prügimäel. Igatahes said kõik esimese treeningu ajal aimu

Kõpu elust ja olust.

Kuna koolimaja oli igati euro, nagu juba varem mainisin, siis oli seal ka saun, koroonalaud ja televiisor, mis saidki järgmistel päevadel põhilisteks tõmbenumbriteks.

Esimese päeva õhtul oli ka väike nõupidamine, kus *Teami* liikmed said sõna võtta koondise koostamise aluste suhtes või muudel teemadel, mis neid huvitasid. Sõnavõetud kujunesid üsna üksluiseks, ühepoolseks ning ühe isiku poolt esitatavateks. Näiteks teemal "aga miks mina koondisesse ei saanud, ma olin ju katsevõistluse ajal haige," või mida iganes. Peale üsna venivat arutelu jõuti otsuseni, et katsevõistlused peavad jääma, ning välismaal võistlevaid tugevaid noori ei tohiks koondisest välja jätta ja väljajäetutele peaks põhjendama, miks nõnda tehti.

Järgmisel päeval alustati noorte tehniliste oskuste lihvimisega, joosti tavalist orienteerumist, mälu-o ja uudset 1 km jooksu, kus sama rada sai läbida kaks korda. Peale aegade võrdlust said aimu, kui palju kulus aega kaardi lugemisele. Ning tulemused olid erinevad. Mõnel oli teise ringi aeg 20 sekundi, teisel jällegi 6 minutit parem.

Nii need päevad möödusid, inimesed arenesid. Esile võiks tuua veel kaardijoonistamist, kus algselt selgitas Toivo Saue

põhitõed toas, ning siis mindi maastikule reljeefi kaardistama. Mõned lähenesid asjale ülimaltäpsusega ja said heal juhul ühe künka valmis. Teised aga kasutasid kujutusvõimet ja improvisatsiooni ning neil kulges asi kiiremini. Igatahes oli see hea vaheldus jooksutreeningutele ja mingi hariv moment oli kindlasti ka juures.

Agas kas saab laagrit nimetada laagriks, kui seal ei ole matka? Seekord oli eesmärgiks käia ära ring ümber Kõpu poolsaare. Osavõtjad jaotati vastavalt tasemele gruppidesse ja minek! Matka jooksul sai läbi joostud ühest rannakülast. Uurides ja ringi vaadates nägime kahte inimhinge, üks väike tüdruk punase jope ja jalgrattaga ning üks mees mootorsaaga. Tekkis paratamatu küsimus: kellele oli ehitatud külas asuv sadam. Sellised probleemid jätame aga teistele, targemal arutamiseks.

Alguses, nagu tavaliselt ikka, oli kõigil reibas samm. Peale matka, kõndisid aga paljud nagu 80 aastased pensionärid. Ei tahaks küll pensionäre solvata või alahinnata, aga noh, vast saate mõttest aru. Pensionäride seisusest saadi aga välja juba õhtuse jalgpalli ajal, mis rohkem kujunes küll igal võimalusel vastasvõistkonna liikmele jalgadesse sõitmiseks, aga jalgpall on juba selline karm ala.

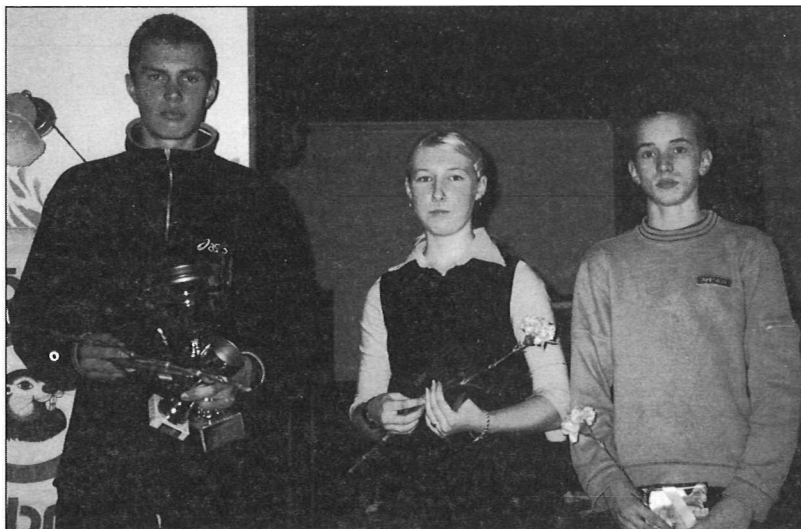
Järgmine päev tehti veel kerge suunaharjutus ja laagril lõpp oligi. Enamuses jäädid laagriga rahule, häiris vaid see, et söögi ja treeningu vahel oli liiga väike aeg. Seetõttu võis joostes ühekorra veel eelnenud söögikorra menüü läbi käia. Vahel olid ka õhtud igavad, kui võideldi televiisori kanali pärast. Enamusel kordadel jäid peale poisid. Hea oleks olnud, kui oleks ka saal olnud, aga võibolla oleme me liiga nõudlikud.

Laagri lõppedes võis üks juhendajatest, Kolla Järveoja, tõdeda, et laager läks korda ja et *Team* on praeguse ajani oma ülesande täitnud. On paranenud võistkonna ühtsus ja paljudel on tekkinud motivatsiooni treeninguteks. Noortele on juurde saadud ka rahalist toetust laagrite, võistluste ja riietuse näol. Samas aga tuleks järgneva pooleteise aasta jooksul korraldada enam laagreid just neile, kellel on suurem potentsiaal pääseda MM-i koondisesse aastal 2003. Neile tuleks leida ka uusi võistlusi uutel maastikel.

Teine juhendaja Maido Kaljur arvab samuti, et *Teami* ridu tuleks "kohendada" ehk tegeleda rohkem eeldatavate koondise kandidaatidega. Veel väidab ta, et raske on otsustada tüdrukute seast, kes on need õiged kandidaadid, sest valikuvõimalus on väike. Noorte kiituseks ütleb ta, et nad on entusiastlikud ja tugeva tahtega sportlased.

Maido arvab ka, et igale noorele oleks vaja oma juhendajat, kes aitaks tal treeninguid läbi viia ja koostaks talle treeningplaani. Laagri jaoks jäi ka tema rahule, sest oli olemas koht kus süüa, magada ja trenni teha.

Eelviimase päeva õhtul otsustati, et järgmine laager toimub kevadel. Loodetavasti tuleb sinna rohkem rahvast kui Hiiumaale. Kodutee võis alata. Paralepas läbis meie bussi tagumine pink-kond samasid kurve mis tulles, ainult ühe vahega - silmad lahti.

Sander Vaher, Annika Rihma ja Mihkel Järveoja OK Põlva Kobrasest kuuluvad samuti andekate orienteerumisnoorte rühmitusse Team 2003.

Foto Maret Vaher

KUTID-MUTID ÕPIVAD ORIENTEERUMA

Tiiu Mägi

KutiMuti noortelaagri juhataja

Just nii: lähedateks kuttideks ja muttideks kutsuvadki ennast lapsed, kes KutiMuti Noortelaagris koolivaheajaga veedavad.

Laulasmaa mändide all mere lähedal 1996. aastast tegutsev noortelaager on spordi ja näitlemise suunitlusega. Kahel viimasel aastal on lisaks kergejõustikule ja pallimängudele treeningkavas olulist rolli etendanud orienteerumisõpe.

10-päevase laagri vahetuse päevad on täis sisukat tegevust. Päeva alustatakse hommikujooksuga (3, 5 km) või hip-hop-iga, edasi valiktreeningud ennelõunal ja õhtupoolikul (mis ilmataadi vähegi lubades lõpevad suplusega). Päristreeningute vahele mahuvad veel lisaks lõbusad teatevõistlused, maastikumängud, matkad, olümpiamängud, ellujäämisretked, kohtumised naaberlaagritega. Kõik üritused kannavad aktiivse liikumise ja vastupidavuse arendamise eesmärki.

Lastele korraldatud küsitluste põhjal on selgunud, et ainult trenni tehes (kaks-kolm korda päevas) tekib siiski tüdimus ja lähedat ühistegemist tahaksid noored siiski põnevamalt sisustada kui ainult diskoga. Seetõttu on KutiMuti laagris suurt rõhku asetatud isetegevusele- kasvatajate poolt paikapandud ja laste heakskiidu pälvinud päevaplaani mahuvad lavaliiikumise, -kõne, pantomiimi, etüüdi- ja moderntantsu algõpe. Igas vahetuses kulmineerub õpitu vanemate külastuspäeva kontserdiga- siis esitatakse nii omaloominguline draamateos, laulud, tantsud kui püramiidid- kõik see, mis 5-6 päevaga omandatud.

Toredaks traditsiooniks on laagris saanud ka külastuspäeval korraldatav pereolümpia: lapsed võistlevad koos vanematega lihtsatel spordialadel, lapse ja vanema tulemused summeeritakse.

Selline päevaplaani jaotus on vaheldusrikas ja lõbus, lapsed ei tüdine rutiinist õppetööst.

Orienteerumise põhitõdede juurde tee leidmist alustatakse kaardilugemise oskuse o m a n d a m i s e s t . Alustatakse kaardi värvidest ja märkidest, orientiiridest. Esimesed treeningud näevadki välja nii, et lapsed saavad kätte kaardid, milledele peavad leidma õpitavaid tingimärke, edasi juba koostama teevalikuid etteantud punktist-punkti, kirjeldama maastikku, mida seejuures läbitakse. Heaks harjutuseks on juhendaja dikteerimisel raja ülesmärkimine koos liikumisteede ja KP-dega. Õpitu kinnistudes tuleb järgmise sammuna joonistada endal kaart laagri territooriumist, mõnest ruumist, oma kaaslasest. Õpetlikuks vahelduseks on mererannas liivast "reljeefielementide" valmistamine. Niimoodi – puust-ette ja punaseks värvituna omandatud teadmised annavad looduseski selge arusaama, mis on tipp, mis orvand, mis sadul, kuidas teha vahet lohul ja augul.

Seejärel järgnevad juba slaagri lähiümbruses lihtsamad orienteerumismängud maastiku lugemaõppimiseks kasvatajate poolt koostatud kaartidel: lihtsate punktide leidmine aja peale, võistkondlikud teatemängud punktist-punkti liikumise ja orienteerumistähiste kaardile kandmisega.

Orienteerumisõppe kokkuvõtte teeme laagri lõpus toimuvatel võistlustel Lohusalu kaardil. Noorematele (7-10 aastastele) märgitakse 1,5-2 km lihtne rada 5-6 KP-ga

Ei tea, kas need OK Orioni tüdrukud ka KutiMuti laagris on käinud, aga neljapäevasest metsajooksust paistavad nemadki lagu pidavat.

Foto: Harry Veide

(teede-sihtide ristmikud, rändrahnud, muud hästiäratuntavad selged objektid). Reeglina pelgavad väiksemad päris üksi metsa minekut- nii oleme nad rajale lasknud ka 2-3 liikmeliste võistkondadena. Põhiklassi raja pikkus on 3,5-5 km 8-9 KP-ga. Sellel rajal tuleb juba kasutada kõiki õpitud oskusi – tingimärkidest reljeefi tundmiseni. Lohusalu 10000-se mõõtkavaga Kalle Luugi koostatud kaart on väga objektiivne, maastik on seal algajatele sobilik väheste reljeefiga ja valdavalt hästiläbitava männimetsaga. See teeb võistluse lastele meeldivaks ja emotsionaalseks.

Neile, kes meie laagris või klubides juba varem orienteerumisega tegelelud on, paneme paika võimetele vasta- va tehnilisema raja ja laseme neil omavahel jõudu proovida (ka Põhja-Eestis üsna haruldasele avakalju-servale on mõni KP pandud). Ja mis laste jaoks väga oluline - kõikide gruppide-vanuserühmade parimatele on autasustamiseks nii laagri diplomid kui medalid. (Tihti kohtame suurtel vabariiklikel võistlustel pilti, kus laste autasustamisel kahtlase väärtusega kosmeetikatooteid vmt tarbekraami pettunud-nõutute nägudega võitjatele antakse). Uskuge, laste jaoks on isegi

lihtsal diplomil tohutu suur tähendus!

Loomulikult ei sünni sellise 10-päevase laagri vahetusega orienteerumismeistreid. Olulisem on see, et lapsed saavad esmateadmised põnevast spordialast, mida koolides (loe Tallinnas) paraku eriti ei propageerita.

Nii mõnigi kutt-mutt julgeb peale laagriõpitud edasi minna juba päevakutele ja mitmed meie lapsed osalevad edukalt ka üle-eestilistel jõuproovidel. Tänuväärset tööd teeb Tallinnas Jüri Tarmak, kelle koolinoorte kevadised ja sügiseseid seeriavõistlused võimaldavad orienteerumiseradasid proovida teiste kõrval ka algajate oskustega lastel.

Usume ja loodame, et selline läbi mängurõõmu ja lõbusa ühistegutsemise laagris saadud spordipisik aitab samuti kaasa orienteerumise kandepinna laienemisele meie noorte hulgas.

Infot ja pilte laagri orienteerumisest saab vaadata ka KutiMuti koduleheküljelt: www.online.ee/~restreis

Eesti orienteerumisspordi taassünd 1957 - 1959

Vello Viirsalu

Nõos 8. detsembril 2001

Kui üldjuhul on teada fakt, et Eesti esimene orienteerumisevõistlus toimus 75 aastat tagasi 19. juunil 1926 Pirital ja esikoha võitis tuntud jooksumees Julius Tiisfeldt, siis orienteerumise taassünni asjaolud pärast Teist maailmasõda on vähem tuntud. Seepärast on asjakohane enne Eesti orienteerumise juubeliaasta lõppemist meie orienteerumisajaloo seda tahku ka põgusalt puudutada.

Eeldused taassünniks

Esimesel sõjajärgsel kümnendil orienteerumist spordina Eestis ei harrastatud. Põhjuste oli mitmeid. Arne Kivistik hindab pärast sõda meil kujunenud olukorda nii: *Teine maailmasõda, Siberisse küüditamised ja 1944.a. Läände põgenemine hävitasid või puistasid laiali enamiku nendest meestest, kes enne sõda Eestis o-võistlusi korraldasid. Vähesed ellu ja kodumaale jäänud ei saanud enam aktiivsed olla. Teine ja mitte vähem oluline orienteerumise kadumise põhjus oli kaartide salastamine nõukogude võimu poolt.*

Midagi teha siiski üritati. Rakvere kooliõpetaja Endel Isop hakkas koolilastele juba 1947. aastal korraldama orienteerumiselemente sisaldavaid põnevaid maastikumänge, kus lisaks orienteerumisele tuli kontrollpunktides lahendada mitmesuguseid lisäülesandeid (lõkke süütamine, puu kõrguse määramine jne). Hiljem korraldati taolisi üritusi ka mujal.

Orienteerumisspordi taassünni ja kujunemist 1950ndatel on alati seostatud matkamisega ning rõhutatud, et orienteerumise arenes matkamise lahutamatu osana kuni aastani 1959. Matkajad hakkasid oma kokkutulekutel tegema alul lihtsaid kompassiharjutusi, hiljem lisandusid kaart ja võistlusmoment. Täpsemalt uuris seda perioodi oma väitekirja tarvis o-ajaloolane Endel Isop: *Matkasportlased asusid O-*

võistlusi korraldama 1953.a. Esimene neist viidi läbi sama aasta maikuus Kloostrimetsas toimunud Tallinna matkajate esimesel kokkutulekul. Patrullid võistlesid o-matkamises

Tudengid Tõnu Raid ja Madis Aruja võitlemas orienteerumise kui spordiala tunnustamise eest.

Foto Arne Kivistik

skeemile kantud asimuutide ja orientiiride järgi. Igal võistkonnal tuli lahendada võistluse käigus lisäülesandeid: põhjasuuna määramine ilma kompassi abita, kauguse määramine silma järgi, telgi püstitamine, liitri vee keemaajamine. Võitis väikseima karistuspunktide arvuga võistkond. Kaart võeti esmakordselt kasutusele esimesel vabariiklikul matkajate kokkutulekul Pühajärvel 1955. aastal. Ka sel korral tuli nn võistlusmatkal pikkusega 20 km lahendada mitmeid lisäülesandeid, osavõtjatel olid seljakotid. Seda tegevust nimetati orienteerumismatkamiseks.

Neid aegu on meenutanud hiljem Ilmar Kask, Rain Lahtmets, Malle Mardiste,

Tõnu Raid jpt. Ilmar Kask on kirjutanud: *Esimese suunistusvõistlusena panin endale kord kirja Tartu matkajate I kokkutulekul peetud võistkonna asimuut- või joonorienteerumise 1957. aasta maikuus Valgemetsas, ehkki too võistlus tänapäeva orienteerumismäärustiku raamesse hästi ei mahu. See asimuut- või joonorienteerumine jäi meelde rohkem küll mingi maamõõtmis-harjutusena – nii kaardil kui ka maastikul. Õigupoolest tegeles tähtsamaga kapten, kuid omajagu joosta said ikka teisedki. Tol korral pidi*

tud marsruudi...». Siis oli orienteerumiseks teatud aja kestel nelja-viie asimuutlõigu läbimine ja kindlasse kohta raudteel välja jõudmine. Mõlemad võistlused olid selgete orienteerumise elementidega, kuid mida tänapäeval mingil juhul orienteerumiseks meie mõistes ei peeta. Täna tarkuste põhjal nimetaksime võistlust asimuudi järgi liikumiseks. Selle ülesandega sain minagi segavõistkonna koosseisus hakkama ja lõksus olingi. Nii see ala algas.

Tolleaegne ideoloog, ise juba 1920ndail aastail orienteerumise alustanud Aleks Kaskneem iseloomustas tagantjärele (1962. aastal) olukorda nii: *Juba mitmed aastad tagasi ei leppinud paljud matkamise kui spordialaga tegeleda sellega, et matkamisel puudus võistluslik moment. Matkajate kokkutulekuid püüti küll sisustada mitmesuguste võistlustega, peamiselt matkatehnikavõistlustega, kuid suurt populaarsust need ei omandanud. Mitmesuguste võistlusvormide otsimisel ja katsetamisel jääd lõpuks peatuma orienteerumisejooksul, sest seda tehakse maastikul ja võistlusi võib korraldada nii suvel kui talvel.*

Esimesed orienteerumisevõistlused

Esimene võistlus orienteerumisejooksus pärast sõda oli veidi omalaadiline. Selle kohta kirjutab Endel Isop: *Võistlusi O-jooksus hakkasid matkajad läbi viima 1957.a. Aluseks võeti siin üleliidulise turismisektsiooni poolt kinnitatud matkaspordi ajutised võistlusmäärused, kus ühe alana nähti ette orienteerumine. Esimesed võistlused organiseeriti juba samal aastal ööl vastu 1. detsembril Aegviidu-Nelijärve ümbruses 14 patrulli osavõtul. 4-liikmelised meespatrullid läbisid üle 20 km ja naispatrullid umbes 15 km pikkuse raja, mil-*

võistkonda kuuluma 2 meest ja 3 naist, üks neist oli Ilmari kursusekaaslane Malle Sallaste (Mardiste), kapten oli geograafiaõppejõud Ants Raik.

Iseküsimus on muidugi, kas tollast asimuutliikumist täpsuse peale päris orienteerumiseks tänapäeva mõistes liigitada saab. Nii arvab ka Tõnu Raid vabariiklike matkajate kokkutulekute kohta: *Leidsin üles 1956. ja 1957. aasta matkajate kokkutulekute programmid. 14.07.1956 kell 12 oli Taevaskojas kavas «Start kaardi järgi liikumise võistluseks». Siniallikul oli 13.07.1957 kell 12.30 võistlusmatka start, juhendis on öeldud «Võistlusmatkal peab grupp kompassi abil läbima ettenäh-*

lele oli paigutatud vastavalt 4 ja 3 KP-d. Seejuures kandsid mehed 12 ja naised 8 kg raskust seljakottidesse pitseeritud kontrollkandamit. KP-de asukohti kaardile polnud märgitud. Nende asukohad pidid patrullid ise kindlaks määrama antud orientiiride, asimuutide ja kauguste järgi.

Rain Lahtmets kirjutas võistluste järel: *Ööl vastu 1. detsembrist 1957 toimusid Eesti esivõistlused matkaspordis. Ilmajaama lubatud 20-kraadine külm ning põhjatuul olid «ära muudetud», mis kahtlemata soodustas võistluste edukat korraldamist. Esimesena lõpetas 25 km distantsi TPI I meeskond (Jaak Veski, Villu Soom, Heino Paltser ja Arvo Uukkivi) suurepärase ajaga 4 tundi 21 minutit. TPI II võistkond kulutas selleks 5:39 ning EPA 6:05. Järgnesid TRÜ, TPI III, ETKVL. Ka naiskondadest olid parimad üliõpilased. Peajagu teistest paremateks osutus EPA (Urve Mägi, Tiiu Roos, Tiia Toomus, Tiia Sava). Neil kulus 3 kontrollpunkti otsimiseks ning 15 km läbimiseks 4 tundi 37 minutit. Järgnesid TPI (5:50), ETKVL (5:53). Teistele võib eeskujuks seada TRÜ tahtejõulist naiskonda, kes valesti aru saanud võistlusülesandest, jättis läbimata kontrollpunkti ning pöördus finišist tagasi umbes 6 km kaugusele seda otsima. Kaotatud aeg maksis neile teise koha. Võistluste pidulikult lõpetamisel Jäned tehnikumi võimlas anti võitjatele üle Vabariikliku Kehakultuuri- ja Spordikomitee diplomid.*

Heino Mardiste meenutab: *Ööl vastu 1. detsembrist 1957 korraldasid Tallinna matkajad Aegviidus öise orienteerumise. Võistlesime neljaliikmeliste võistkondadega, seljakotid seljas. Ülikooli võistkonnas olid bioloogid Sven Veldre ja Jaan Naaber, geograafid Ülo Vilt ja Heino Mardiste. Start oli Aegviidu raudteejaamas, esimene punkt oli Neljärve järvede vahel. Me ei saanud seda hästi kätte ja ronisime suusahüppetorni, sealt nägime kontrollpunkti lõket. Kolmandat KP-d läksime võtma autojälgede järgi, sest arvasime, et*

rajameister viis punkte autoga välja ja õrnal lumekirmel oli jälg sees. Panime igavese ajamisega Mägede külla ... talu värava taha, kus õues seis kummiratastega hobukaarik! Kulus aega, enne kui kaardil koha paika saime. Finiš oli Jäned tehnikumis. Saime neljanda koha.

Tol ajal avaldas Tartu ülikooli õppejõud Endel Isop ajakirjanduses hulgaliselt artikleid orienteerumisest ja selle harrastamisest välismaal, kuid mitte sõnagi enne sõda Eestis toimunud. Nii kirjutab ta: *Teatavat mõju O-võistluste korraldamisele avaldas 1958.a. kevadel käesoleva töö autorilt ajakirja «Kehakultuur» veergudel publitseeritud artikkel O-spordi arengust, võistlusaladest ja võistluste läbiviimisest Põhjamaades. Sellest artiklist saadud juhtnõuõride põhjal korraldas VSÜ «Kalevi» oma matkaspordilaste I üleriiklikul kokkutulekul 1958. aastal Viljandi ümbruses esimesena Eesti NSV-s individuaalvõistkondlikud võistlused O-jooksus kontrollkandamiteta. Võistluskaardil (1:100 000) tähistati KP-de asukohti mitte sõõrikeste, vaid punktidega. Viimaste juures polnud märgitud samuti numbritega punktide arvu, mis arvestati võistlejatele ühe või teise KP läbimise eest.*

Need Kalevi 1958. aasta valikorienteerumise individuaalvõistkondlikud meistrivõistlused Viljandi lähedal Viiratsis 15. juunil 1958 organiseeris Eesti kauaaegne matkajuhut Armult Reinsalu. Ta meenutab: *Endel Isopiga meil kontakti polnud. Eelmisel aastal olime Guido Venega käinud Soomes, seal kohtusime orienteerujatega, saime hulga materjale. Otsustasingi korraldada analoogilise võistluse Eestimaal. Võin öelda: Mina mõtlesin selle võistluse välja, see oli esimene individuaalvõistlus Eestis pärast sõda ilma seljakottideta. Varem oli Venemaa eeskujul võisteldud seljakottidega ja kampas. Kaardi saime metskonnast, panime ühiselt kaardile kontrollpunktid — mis oli kaugemal ja raskem, sellele märkisime rohkem silmi.*

Kontrollaeg oli selline, et keegi kõiki punkte läbida ei jõuaks. Võistleja pidi ise mõtlema ja valima. Peakohtunik oli Harry Küttner, raja pani maha üks Tartu mees. Pole enam kellelki küsida ega kusagilt vaadata, ka arhiiv on hävinud. Osavõtjaid oli 94. Meestest tuli esikohale Heino Mardiste (Tartu ülikool) ja naistest Illi Uuetoa (Eesti Projekt), võistkonnavõidu saavutasid Tartu meeskond ja «Eesti Projekti» naiskond.

Heino Mardiste meenutab: *Viljandis oli «Kalevi» matkajate kokkutulek ja meie igatahes olime sinna minejad, just orienteeruma, mitte midagi muud tegema. Matkajate laager Männimäel ja muu melu huvi ei pakkunud.*

Orienteerumisvõistlustele viidi paadiga üle järve, start oli järve vastaskaldal ujula vastas, kalda alt. Kontrollaeg oli 3 tundi. Joosti Viiratsi lagedate karjamaade peal, metsatukkade ja võsaribade vahel. Selle võistluse võitsin ma tänu sellele, et olin füüsiliselt nõrgem kui teised. Valikus olid punktide vahemaad suured, üks kaugemaid punkte oli üle lagedate metsatukas. Mina vaatasin, et ma ei jõua sealt punktist õigeaks ajaks tagasi ja keerasin ümber. Kõvemad jooksjad läksid seda punkti võtma ja jäid kõvasti hiljaks. Lõpu eel olin päris väsinud. See võit oli mulle suureks stiimuliks — oluline oli see kullatud etoon, mis tookord anti ja mida teistel ei olnud. Selle peal oli kirjas: «Kalevi» esivõistlused matkaspordis I koht, kuigi võisteldi orienteerumises. Algusest peale tundsin, et see on minu ala, ja et ma olen orienteeruja, mitte matkaja.

See Kalevi võistlus oli esimene ja ainus omanäoline individuaalvõistlus ülejäänud võistkonnavõistluste seas aastal 1958.

Tartu ülikool viis esmakordselt läbi oma võistlused viieliikmelistele võistkondadele 2. novembril 1958 Vobusel, seda korraldasid Endel Isop ja Heino Mardiste. Kontrollpunktides tuli täita mitmesuguseid lisaülesandeid. Naistest jooksid võitjavõistkonnas geograafiaosakonna üliõpilased Helgi Mitt, Tiina Muna, Virve Purika,

Leili Ruto, Uile Vellerind, nendest Leili Ruto (Saarse) tuli Eesti meistriks 1960. aasta talvel. Meeste võitjavõistkonda kuulusid Uku Alakivi, Madis Aruja, Ilmar Kask, Rein Leet ja Andres Tarand.

Meistrivõistluste aasta 1959

Kohe järgmisest kevadest hakkas oma meistrivõistlusi pidama Tartu ülikool, esimesed võistlused olid 9.-10. mail 1959 Elva lähedal Mahlamäel. Elati telkides. Laupäeva õhtul 9. mail pimedas anti start võistkondadele, pühapäeva hommikul olid individuaalvõistlused. Tartu ülikooli esimesteks meistriteks tulid Ilmar Kask ja Tiina Ehala (Veldre).

Samal kevadel peeti maha esimene orienteerujate linnavõistlus Tallinn-Tartu, mai lõpul võisteldi Elva ümbruses, juuni algul Tallinnas Mustamäel. Juuni lõpus selgitasid Sinihallikul esimesi orienteerumismeistreid Eesti kõrgkoolid.

Sel aastal oli orienteerumisvõistlusi juba rohkem ning siis hakkas välja kujunema grupp ainult o-jooksu harrastavaid inimesi, kes nimetasid end orienteerujateks ja keda hakkas häirima matkaspordijuhtide vahelesegamine «nende» asjadesse. Eestis tekkisid pikapeale eraldi orienteerumis- ja matkaspordilased.

Arne Kivistik sõnastab need kolm tegurit (suunda), mille õnneliku kokkusattumise tulemusel kujunes 1950ndate lõpuks välja Eesti orienteerumissport ja peeti ka esimesed meistrivõistlused orienteerumisjooksus. Nendeks olid: 1) Endel Isopi 1940ndatel algatatud maastikumängude korraldamine koolilastele, 1950ndatel välismaalt orienteerumislase kirjanduse hankimine, tõlkimine eesti keelde ja orienteerumislaste teadmiste levitamine trükis. 2) Matkajate kokkutulekute taaselustamine 1950ndatel ning nendel kokkutulekul mitmesuguseid matkaja orienteerumiselemente sisaldavate võistkonnavõistluste korraldamine, enamasti raskete seljakottidega, sageli ka öösel. 3) Sama kümnendi lõpuks olid ilmunud ka esimesed huvilised,

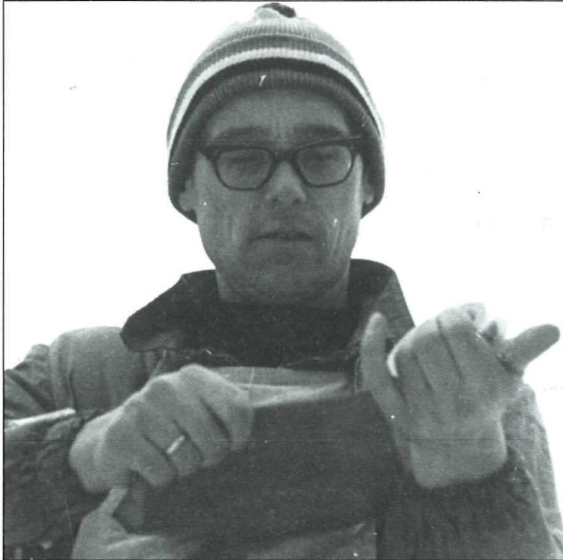
kes soovisid orienteerumist har-
rastada spordina, seetõttu hakati
edaspidi neile korraldama indi-
viduaalseid orienteeru-
misvõistlusi juba lahus
matkamisest. Seda suunda
pooldas Aleks Kaskneem oma
mõttekaaslastega.

Orienteerumis-ajaloo
seisukohalt oluline sündmus
toimus 8. juunil 1959, kui loodi
Eesti NSV Matkaspordi
Föderatsiooni
juures orien-
teerumisspordi
komitee, mille
esimeheks valiti
A l e k s
K a s k n e e m,
abiesimeheks
Endel Jõgioja,
kohtunike
kolleegiumi
esimeheks Anto
Raukas. Seda
on tähistatud
aastaid kui
EOFi asutamist,
peetud nn
j u u b e l e i d
(1969, 1974,
1979, 1984).

Esimesed
individuaal-
võistkondlikud
Eesti meistri-
võistlused orienteerumisjook-
sus peeti 27. septembril 1959
Aegviidus. Sellest on pikemalt
kirjutatud ka *Orienteerujas* Nr
7/1999.

Hinnangu tolele ajale on
andnud Ilmar Kask ühes hilise-
mas mõtiskluses: *Esimesed
Eesti meistrivõistlused olid küll
peetud, kuid see oli olnud*

*suurel määral forsseerimine,
meelega ajast etteruttamine,
taktikaline või strateegiline võte
ala arengu kiirendamiseks ja
üldse olemisõiguse kät-
tevõitlemiseks. Eesti individu-
aalseid o-jooksu meistri-
võistlusi 1959. aastal maha
pidada oli julge ja riskantne
samm! Muide, kuigi orienteeru-
jad said seal esmakordselt Eesti
ulatuses õiguse end nii nimeta-*

**Heino Mardiste – Kalevi esimene orienteerumis-
meister 1958. a Foto on tehtud 1972. aasta talvel.**
Foto Vello Viirsalu erakogust

*da ja ka oma reeglite järgi võis-
telda, tuli võistlustingimustes
minevikule maksta väikest
lõivu: kaasas pidi olema näiteks
vile ja mall, üks appikutsu-
miseks, teine oma orienteeru-
misoskuste tõestamiseks
asimuudi määramisel kohe
kaardijaotuspunktis — ega neid
orienteerujaid ei võinud veel*

*usaldada! Ja veel üks ajaloo
mõistmise seisukohalt huvi-
pakkuv Ilmar Kase nending:
Aasta 1959 ei ole iseenesest
orienteerujate uue ajaarvamise
algus. Tegelikult jätkasid
mõned orienteerumisvõistluste
entusiastid nagu lihtsalt seda,
mida oli alustatud juba 1958 ja
veelgi varem. Tänu mitmete
tingimuste ärakasutamisele
sünnib sel aastal Eestis orien-
teerumisvõistluste laialt,
kuid ebamääraselt pinnalt
aga tõepoolest juba
äratuntavalt piiritletav
orienteerumissport.
Sünnib aga algusest peale
läbi raskuste. **Kui orien-
teerujaid ei olnud 1959.
a. algul Eestis veel amet-
likult olemas, siis aasta
lõpul seda enam väita ei
saa.***

Sellela oli lõppenud
orienteerumisspordi
taassünd Eestis pärast
Teist maailmasõda.

Mis sai edasi?

Esimesed talvised Eesti
meistrivõistlused (märke-
suusatamises) peeti Elvas
14. veebruaril 1960. Ka
sellest on pikemalt kirju-
tanud *Orienteeruja*
(number 1/2000).

Nii matkajaid kui orienteeru-
jaid ühendav Eesti NSV
Matkaspordi Föderatsioon reor-
ganiseeriti 1960. aasta kevadel
Eesti NSV Matka- ja
Orienteerumisspordi
Föderatsiooniks ja iseseisev
Eesti NSV Orienteerumisspordi
Föderatsioon (EOF) moodustati

16. oktoobril 1962, selle esime-
sel pleenumil 16. detsembril
1962 valiti presiidiumi esime-
heks (presidendiks) Anto
Raukas ning aseesimeheks
Aleks Kaskneem.

Arne Kivistik annab hinnangu
pärast sõda meil kujunenud
olukorrale, mis oli tekkinud
kaartide salastamise tagajärjel,
kui võistlejate ei tohtinud kaarte
kätte jääda: *Nõuti kõigi kaartide
äraandmist ja enamasti need
hävitati. 60ndate aastate
võistlustel oli ette nähtud pärast
võistlusi kaardid põletada ja
selle kohta akt koostada, ehkki
Eestis hiiliti selle nõude täitmis-
est kõrvale. Väheseid tsaari- ja
Eesti-aegseid eravaldusse
jäänud kaarte peideti, sest
kaartide omamise eest võidi
karistada. Nende kaartide
koopiate kasutamine oli
riskantne. Seetõttu jõuti orien-
teerumises 20ndate aastate
kaartide tasemele uuesti alles
50 aasta pärast. Sõjaeelsete
kaartide kasutamise korral
kujunenuks o-spordi jätkumine
pärast sõda sootuks teist-
suguseks.*

Huvipakkuv on lõppu lisada
Endel Isopi märkus **rattaorien-
teerumise kohta**: *Esimese O-
sõidu jalgratastel korraldasid
Viijandi kalevlased. Võistlus
toimus 16. oktoobril 1960.a.
Meestest võitis R.Otsnik, nais-
test L.Parveots. 1961.a. korral-
das taolise võistluse «Kalevi»
Tallinna Matkaklubi.*

NOPPED JA LAASTUD

Chris Terkelsen - 1998.aasta
Maailma Karika võitja, kes aasta
hiljem langes tugeva üle-
treeningu ohvriks, on teatanud
hüvastijätust suure spordiga
nüüd, kui selja taga on hooaeg
täis pettumusi.

Taani O-portaal www.orientering.dk
intervjueerib viit
kauaaegset koondise tähte,
kelleks on Yvonne Fjordside,
Flemming Jørgensen, Allan
Mogensen, Carsten Jørgensen ja
Torben Skovlyst. Taanlastele oli
lõppenud hooaeg ebaõnnestunud
ning ainult Carsten on otsus-
tanud valmistuda täiemahulisel
ka järgmiseks hooajaks. Kõige

üllatavam on see, et endiselt
"noor" Chris Terkelsen riputab
nupud varna. *Mis puutub minu
eliitorienteerumiskarjääri, siis
on see kindlasti lõpetatud.
Tänavune hooaeg oli suur pet-
tumus ning sellest sain selgust,
et mu keha ei talu enam neid
treeningkoormusi, mis oleksid
vajalikud tipus olemiseks, lausus
ta taani O-portaalile. Ka Allan
Mogensen mõtiskleb oma kar-
jääri jätkamise üle ning ütleb, et
tal on probleeme motivatsiooniga.
Siiski hoiab ta esialgu "ust
lahti" veel ühele MM-ile. *Aga
seda, kas jätan lõplikult
koondisega hüvasti, ei ole ma**

Chris Terkelsen loobub tippspordist

*veel otsustanud. Hoian endiselt
ukse lahti Šveitsi MM-ile 2003.
Selle otsuse tegemisega võin
oodata järgmise suveni.*

Seoses eelpoolkirjeldatuga
võib Taani koondises teoks
saada tõeline põlvkondade
vahetus. On olemas noored, loo-
tustandvad jooksjad, kes on esile
kerkinud, kuid seni veel mitte
näidanud, et nad suudavad tõus-
ta Allani, Chrisi ja teiste seniste
koondislaste saavutatud tase-
meni. Kõige teravamalt väl-
jendab ennast orienteerumise
arengu kohta Flemming
Jørgensen kirjeldades oma
loobumise põhjusi:

*Olen teatanud oma loobumi-
sest koondise tasemel kuna ma
ei ole rahul suunaga, kuhu
rahvusvaheline orienteerumine
tüürib.*

*Motivatsioon on kadunud. See
ala ei ole enam nii huvitav nagu
varem. Meie spordiala teevad
nürimaks viletsad maastikud,
tuntud maastikud, kehvad rajad,
lühemad stardiintervallid ja
ühisstartid, ringide jooksmised,
lühikesed rajad, fniisirsirged lin-
natänavatel jne....!*

Portaalist
www.alternativet.nu
tõlkinud **SIXTEN SILD**

142 Vermo Siim	31	58.68	53.80	51	48	45	8	215 Kalev Külaase	20	46.86	43.93	47			3
143 Heini Tammik	48	47.58	53.74	54	53	53	20	216 Kermo Käärst	16	29.58	43.79	43	41	39	15
144 Fred Needo	18	42.13	53.45	55	51	49	21	217 Sulev Kuiv	45	27.68	43.74	45	43	40	8
145 Olavi Ottas	16	50.42	53.36	53	52	52	18	218 Aimur Raudsepp	46	0.00	43.60	43	40	39	9
146 Tarmo Klaar	27	56.71	53.27	55	51	48	19	219 Jürgen Kallo	19	39.43	43.53	43	42	35	9
147 Maris Stabins	33	0.00	53.24	52	52	47	8	220 Alar Teras	27	49.12	43.34				2
148 Aldis Lapins	50	54.52	52.82	54	52	48	12	221 Olari Needo	17	37.74	43.11	41	40	40	21
149 Toivo Saue	53	52.96	52.60	52	52	50	5	222 Jaan Olvet	32	49.23	43.09				2
150 Vilnis Velkeris	45	50.45	52.47	53	52	37	6	223 Kalju Tilk	60	41.47	42.74	43	42	41	28
151 Aivar Meindok	39	0.00	52.40	51	50	50	6	224 Sander Blehner	29	38.96	42.60	41	40	39	9
152 Tiit Tähnas	21	0.00	52.39	60			3	225 Janis Buls	**	44.13	42.54	47			3
153 Mait Vaiksaar	18	55.07	52.33	50	49	41	7	226 Georg Sooberg	60	40.95	42.44	43	42	41	20
154 Raul Hindov	33	51.89	52.32	51	48	48	11	227 Jaak Rohtsalu	41	47.93	42.29				2
155 Rein Zaitsev	32	61.18	52.00	59			5	228 Peeter Lind	35	23.37	42.02	42	37	33	9
156 Koit Paasma	51	47.51	51.93	51	51	48	14	229 Madis Laes	43	0.00	41.96				2
157 Enn Jaama	32	0.00	51.92	58			3	230 Kaido Hallik	28	0.00	41.86	26	22		4
158 Jüri Pärnik	36	58.83	51.91				1	231 Raivo Rõõm	38	0.00	41.76				1
159 Madis Oras	51	50.01	51.79	53	48	47	9	232 Timo Simonlatser	15	29.35	41.62	39	39	34	10
160 Heigo Põld	33	53.54	51.78	56	38	34	5	233 Elmo Pärna	57	40.52	41.57	41	40	38	17
161 Harry Veide	49	51.66	51.78	53	49	47	6	234 Indrek Kustavus	14	41.44	41.52	40	40	39	20
162 Ander Ojandu	25	0.00	51.52				1	235 Arvo Ambel	18	0.00	41.36				2
163 Tarmo Anton	16	49.10	51.29	51	50	49	22	236 Vahur Teppan	16	26.41	41.24	36	31		4
164 Arbo Rae	31	60.33	51.28	59			4	237 Veiko Vunder	15	33.25	41.18	41	40	39	19
165 Margus Marrandi	28	50.67	51.24	57	52		4	238 Eduard Pukkonen	41	0.00	40.82	42	34	29	7
166 Erik Keerberg	36	0.00	51.03	50	45		4	239 Priit Paasma	16	39.79	40.73	40	39	38	15
167 Indrek Reitalu	38	60.31	50.91	42	18		5	240 Eriks Lebedoks	16	46.09	40.66				1
168 Arvo Kivikas	51	49.19	50.88	51	50	50	16	241 Ülo Saar	55	26.24	40.52	42	41	31	7
169 Timo Kaljur	16	42.89	50.79	49	48	47	19	242 Timo Sild	13	41.11	40.44	39	39	38	23
170 Kaarel Barinov	16	25.82	50.02	50	50	46	16	243 Martin Malva	16	30.27	40.42	42	32	26	11
171 Mait Tõnisson	28	0.00	50.01	57			3	244 Mihkel Mälter	56	41.89	40.21	39	39	37	11
172 Lauri Leppik	37	41.33	49.96	51	47	46	17	245 Jaan Kallisma	39	0.00	40.13				2
173 Tõnis Juursalu	18	35.18	49.89				2	246 Tauno Kure	44	38.97	40.13	38	36	34	6
174 Ago Mõttus	49	45.59	49.49	49	45	41	9	247 Lasse Kataja	**	0.00	40.08	22			3
175 Vello Post	43	44.52	49.42	46	46	45	8	248 Mihhail Taivere	61	37.36	40.02	40	39	38	17
176 Jaak Jaagus	45	45.45	49.18	49	45	44	11	249 Joonas Väärtnõu	16	9.15	39.93	38	37	35	11
177 Anti Parik	48	48.07	49.03	48	47	47	20	250 Kalvo Kriisk	22	37.58	39.93	41	36	34	15
178 Tiit Kerves	46	40.53	48.96	53	43	38	5	251 Ago Samoson	46	0.00	39.85	38			3
179 Arthur Raichmann	29	45.79	48.70	48	48	47	17	252 Mati Poom	57	38.26	39.72	38	38	38	20
180 Ülo Vainura	55	42.53	48.63	49	44	43	18	253 Tõnis Uiboupin	13	36.02	39.66	40	39	38	21
181 Tauno Murakas	21	45.33	48.38	47	47	39	6	254 Enno Lelumees	62	33.43	39.50	39	39	36	7
182 Mati Kallemets	54	44.31	48.28	47	46	43	23	255 Tõnu Nurm	54	39.78	39.50	42	39		4
183 Ats Uiboupin	16	43.01	48.24	51	43	38	6	256 Raimo Mäkelä	58	38.40	39.41	39	37	37	20
184 Ülo Timuska	40	39.91	48.13				2	257 Urmas Laev	39	44.57	39.33				2
185 Allan Kaasik	33	51.50	48.11	45	44	42	10	258 Kalev Kõiva	43	39.86	39.33	41	34	31	5
186 Rein Kriks	50	49.15	47.65	46	46	46	9	259 Aadu Pannal	35	37.82	39.29	35	34	31	7
187 Tanel Vainura	22	0.00	47.62				2	260 Vello Uiboupin	39	45.86	39.24	38			5
188 Atis Zarins	37	0.00	47.59	52			3	261 Vello Solna	31	45.67	39.20	44	27		4
189 Rafael Gordon	55	43.84	47.57	46	46	45	18	262 Mati Tõnus	60	41.76	39.11	37	35	35	24
190 Ormar Lutsberg	36	0.00	47.46				1	263 Jouko Visa	55	0.00	39.11	41			3
191 Valdo Toome	43	0.00	47.44	49	45	40	7	264 Uku Rooni	12	22.87	39.07	39	39	37	27
192 Riho Männi	50	43.41	47.26	46	45	44	12	265 Rainer Rammul	24	44.26	39.05				1
193 Ilmar Kirjanen	51	43.74	47.06	47	45	44	17	266 Jaak Teppan	17	16.10	39.03				3
194 Jüri Rokko	48	52.64	46.98	41	39	38	9	267 Kalvis Mihailovs	13	34.01	38.89	39	38	36	7
195 Vallo Vaher	25	53.87	46.74				2	268 Jüri Merirand	46	45.93	38.79	38	38	22	8
196 Valentin Mikson	**	52.80	46.59				2	269 Kaino Valdre	49	40.70	38.56	43			3
197 Ants Turban	37	45.36	46.52	47	42	39	7	270 Ants Tamm	58	34.25	38.31	38	38	36	13
198 Risto Gurjev	21	51.67	46.51				4	271 Margus Kandelin	30	44.72	38.27				2
199 Meelis Atonen	35	58.53	46.25	35	29		4	272 Rein Küttim	62	36.67	38.26	38	37	37	21
200 Kalle Nelk	51	39.48	46.06	45	44	44	22	273 Ülo Viru	37	0.00	38.24	41	35	27	8
201 Rein Hanstein	52	40.16	46.04	45	45	43	18	274 Aare Kuuseoks	42	49.75	38.03				1
202 Jaak Kõiva	19	51.39	45.68				2	275 Risto Bauman	16	10.71	37.90	40	33	30	14
203 Heiki Einpaul	39	50.54	45.61	45	43	42	7	276 Ain-Meelis Hannus	28	42.87	37.83				1
204 Tanel Bauman	18	45.50	45.58	43	42	38	14	277 Indrek Viikmaa	30	33.10	37.81	37	36	35	10
205 Markus Puusepp	15	53.41	45.40	50			3	278 Väino Aul	53	0.00	37.69	37	33	31	6
206 Kalju Tammeveski	38	0.00	45.34	50			3	279 Tõnu Sikkal	46	42.62	37.68	41			3
207 Helmet Sklave	16	35.01	45.10	45	43	41	15	280 Priit Kuljus	15	30.81	37.66	36	34	31	19
208 Taivo Daub	32	53.33	44.93	48	46		5	281 Rein Prank	52	36.86	37.51	37	36	36	13
209 Kalju Toomas	54	43.62	44.90	45	45	44	15	282 Sauli Hyytiäinen	**	0.00	37.44	39			3
210 Riho Kokk	45	54.88	44.30	43			8	283 Jaanus Mäe	15	10.49	37.39	33	33	32	14
211 Mati Pilt	50	43.19	44.22	43	43	43	14	284 Toomas Viirsalu	28	0.00	37.31	43	24		4
212 Avo Kõrvas	56	40.57	44.11	42	41	40	21	285 Johannes Tasa	51	42.00	37.22				2
213 Veikko Tamlak	33	35.68	44.02	44	43	39	12	286 Kaarel Lassel	36	44.97	37.14	41			5
214 Margus Sarap	36	42.41	43.96	45	43	37	11	287 Neeme Malva	46	34.14	37.05	38	36	32	6

detsember 2001

288 Sulev Tuude	46	0.00	36.90	31	27	25	6	361 Madis Kure	16	33.73	30.59	32	29	19	11
289 Mikk Medijainen	17	25.24	36.70	40	31	12	8	362 Arvo Orupõld	62	26.50	30.59	28	25	24	11
290 Rein Indlo	62	33.20	36.65	37	35	34	18	363 Kristjan Loorits	13	25.84	30.30	30	27	24	7
291 Veiko Saarestik	19	0.00	36.58				1	364 Ants Karu	30	26.79	30.09	30	27	27	7
292 Kalle Kalm	51	33.00	36.33	37	33	33	9	365 Lembit Vassil	60	30.21	30.07	30	29	29	13
293 Kaarel Kure	14	34.75	36.18	37	35	33	16	366 Tanel Terasmaa	17	38.81	29.99	38	20	14	10
294 Taavi Kuha	18	28.81	36.07	34	31	25	5	367 Heino Peeterston	64	26.23	29.91	30	28	27	9
295 Üllar Taivere	31	42.40	36.05	37			4	368 Jaan Miljan	54	34.90	29.67	32			4
296 Viljo Sinisoo	48	0.00	35.96				2	369 Karl-Valdor Kuusk	58	25.61	29.60	28	26	26	11
297 Kalev Kukk	50	31.69	35.93	36	34	31	9	370 Veiko Linnus	16	34.50	29.57	29	23	21	6
298 Ahto Karu	46	0.00	35.88	35	33	31	5	371 Hannes Kerem	14	11.28	29.52	29	26	22	13
299 Andrus Sipsaka	40	34.70	35.86	41	24	21	10	372 Märt Roosaare	14	22.56	29.35	30	26	26	13
300 Toomas Piirmann	33	40.54	35.77				1	373 Eerik Tamm	37	30.29	29.20	28	27	25	13
301 Enno Aljas	44	41.46	35.75	40	29	25	7	374 Tõnu Kruusmaa	49	0.00	29.06	32			4
302 Paul Aug	50	35.50	35.72	19			3	375 Taaniel Tigas	15	29.54	28.98	27	27	23	12
303 Jüri Ümarik	63	36.81	35.67	34	34	33	14	376 Jaanus Tiik	14	11.97	28.85	27	27	25	11
304 Vello Vasser	45	38.70	35.64	20			3	377 Kristian Moor	16	21.74	28.50	24	23	23	9
305 Kalle Luuk	47	47.41	35.46				1	378 Marek Rosenberg	27	31.90	28.36				5
306 Mattias Rennel	14	35.18	35.43	35	35	35	26	379 Joonas Jürisaar	29	0.00	28.34	27			3
307 Guido Trees	43	40.39	35.37	41	30	19	11	380 Anar Klade	14	34.04	28.33	27	21	18	11
308 Peep Koppel	55	34.76	35.36	34	34	33	13	381 Are Kaasik	69	23.93	28.03	28	28	27	18
309 Tõnu Raid	62	37.15	35.30	37	33	25	7	382 Jaan Viirmaa	63	0.00	28.02	3			3
310 Mart Sooberg	28	0.00	35.28				2	383 Urmas Rannu	32	0.00	28.01				2
311 Janek Pinta	29	33.94	35.27	33	32	32	5	384 Oleg Podlipiski	48	31.13	28.01				2
312 Tarmo Maasing	38	0.00	35.17				2	385 Aare Limberg	48	35.14	28.00	28	27		4
313 Tarmo Kure	43	39.86	35.17				2	386 Jüri Kadaja	48	30.20	27.98	29	23	21	7
314 Kalev Kallamets	22	0.00	35.04	39	29	19	7	387 Priit Laes	18	16.35	27.84	17	15		4
315 Mati Tikerpuu	27	0.00	34.84				2	388 Erik Prank	18	33.19	27.81	25	25	14	8
316 Peep Eomõis	46	30.61	34.83	35	35	32	9	389 Kristjan Trossmann	16	16.52	27.80				2
317 Tiit Olju	47	38.59	34.74	31			3	390 Enn Aedna	57	27.09	27.67	26	26	25	5
318 Martinsh Purins	13	31.81	34.67	36	32	23	7	391 Ülo Needo	51	0.00	27.64	28			3
319 Peep Vallistu	44	40.61	34.65	31	27	25	19	392 Lembi Nõmm	57	29.78	27.47	25	25	23	7
320 Valter Ploom	60	34.64	34.42	34	34	33	23	393 Joel Aug	21	30.44	27.44				2
321 Jaan Ollino	57	37.09	34.40	35	33	32	7	394 Priit Talves	15	31.06	27.41				1
322 Ain Relo	63	33.60	34.30	34	34	33	14	395 Guntis Upacers	59	30.41	27.03				2
323 Heino Mardiste	65	26.77	34.23	36	31	29	7	396 Tõnu Soosõrv	55	0.00	26.90				1
324 Timo Ilves	14	26.63	34.22	34	33	31	11	397 Silver Rebenits	23	32.21	26.80	29	25	13	8
325 Annes Naan	42	34.65	34.16	35	31	30	11	398 Tarmo Roos	17	30.20	26.65				1
326 Martin Simpson	14	35.55	34.16	33	33	31	17	399 Indrek Zolk	19	28.76	26.38				2
327 Margus Pulver	33	40.22	33.90	34	24	11	5	400 Jaan Orav	61	26.69	26.12	28	21	20	9
328 Märt Järvik	47	0.00	33.88	39	28	23	8	401 Ivar Laes	14	8.42	26.07	13	10		4
329 Auvo Laaksonen	**	0.00	33.86	33			3	402 Nikolai Kuha	60	21.38	25.77	28	17	13	6
330 Toivo Toomas	44	39.95	33.77	26			4	403 Heigo Ojaste	30	0.00	25.68	23			3
331 Kristjan Oolo	15	14.49	33.71	38	30	17	9	404 Janno Rillo	22	31.26	25.66	24			4
332 Jaak Reimaa	46	0.00	33.58				2	405 Erki Lehis	17	29.67	25.62	10			6
333 Andres Vaide	17	27.91	33.49	33			3	406 Andres Isakar	23	0.00	25.61				2
334 Tõnu Savi	57	37.94	33.47				2	407 Raul Mõtus	31	24.49	25.55	28	22	15	5
335 Kaarel Nummert	13	30.58	33.43	32	31	31	15	408 Heiki Rammul	53	25.09	24.93	23	22	22	5
336 Einar Raudkepp	36	0.00	33.38				1	409 Jürgen Niinre	24	0.00	24.91	16			3
337 Jüri Zimmermann	63	29.50	33.34	33	31	29	12	410 Bengt Bucht	61	0.00	24.83				1
338 Arvo Soosalu	49	33.16	33.27				2	411 Arne Kivistik	68	23.26	24.77	23			3
339 Mauri Sinnelä	49	0.00	33.23	37			3	412 Artur Rauk	15	30.41	24.63	20	18	7	10
340 Uve Nummert	40	32.46	33.14	33	33	31	12	413 Erki Säks	18	10.52	24.61	18			5
341 Vallo Varjo	40	38.99	33.14	36			3	414 Kaspar Russak	14	23.42	24.58	24	23	23	22
342 Tarvo Jõeste	31	26.66	33.08	35	31	21	6	415 Margus Jaanus	39	15.91	24.49	24	23	21	8
343 Matis Karu	23	36.52	33.05	36	33		5	416 Agu Koppa	54	25.50	24.44	26	23	17	20
344 Ragnar Kruusla	16	25.32	32.97	23	22	20	6	417 Urmas Aasa	16	27.11	24.41	24	22	5	5
345 Leho Haldna	40	47.93	32.95				1	418 Karl Kruuse	14	6.44	24.24	29	19	12	10
346 Aivo Tamm	16	21.47	32.79	29	27	26	7	419 Eeli Tiigimägi	71	28.13	24.15	15			3
347 Kaur Kase	14	19.46	32.72	34	29	27	17	420 Hillar Valk	56	27.33	24.11				2
348 Jüri Tarmak	55	31.91	32.58	33	31	29	28	421 Martti Kivi	14	18.78	24.01	24	23	22	20
349 Rauno Jõgeva	14	33.52	32.24	32	31	29	14	422 Taavi Tamkivi	20	29.93	23.88				1
350 Kalju Vaikjärv	47	0.00	32.21	33	30	29	10	423 Margus Vasser	18	27.40	23.84				1
351 Harry Heinrichsen	68	24.79	32.13	34	27	27	10	424 Heino Heinloo	70	23.09	23.79	23	22	22	18
352 Mati Sarap	14	34.37	31.56	33	29	26	13	425 Toomas Sõukand	14	21.08	23.63	24	22	22	20
353 Mart Kainel	56	34.99	31.56	15			3	426 Andres Herm	16	26.77	23.62				1
354 Alar Jõeste	34	0.00	31.54				2	427 Vallo Männiste	13	20.53	23.59	21	21	19	15
355 Ranar Vallner	17	9.69	31.50	29	26	19	9	428 Priit Kõiv	13	15.67	23.36	25	18	12	8
356 Toomas Koppel	48	27.61	31.02	32			3	429 Andres Allkivi	31	0.00	23.32	25			3
357 Ilmar Mõistlik	57	22.91	30.97	34	30	19	9	430 Kristo Keevend	20	0.00	23.30				2
358 Riho Kilp	60	26.40	30.94	31	30	29	20	431 Joosep Toome	16	0.00	23.18	20	19	16	7
359 Tiit Simolantser	13	7.84	30.86	30	26	19	11	432 Urmas Heinsoo	45	0.00	23.18	10			4
360 Marek Parm	17	27.59	30.84				2	433 Tiit Koppel	57	23.80	23.17	23	23	22	21

Kaidi Oone

5. detsembril 2001 Tallinnas

Raivo Erik:

olen orienteerumiselt kaasa saanud karastuse säilitada orienteerumisvõime igas olukorras

Kus Sa töötad ja millest koosneb Sinu töö?

Töötan AS-s Intopex finantsdirektorina. AS Intopex tegeleb raudteevedude ekspedeerimisega ja naftakeemia ekspordimpordiga, 2000 a. tulemuste põhjal hindas ajaleht Äripäev meie firma Eesti ettevõtete edetabelis 3. kohale. Minu igapäevatööks on rahavoogude juhtimine ja põhitegevuse finantseerimise korraldamine. Lisaks sellele on mul olulisi osalusi ka eraettevõtluses, kuid nende ettevõtete tegevuses ma aktiivselt ei osale.

Käid võistlustel alati perega, räägi palun mõni rida oma perest ja sellest, kuidas te veedate koos aega!

Kuna ka minu elukaaslane Viivi-Anne tegeleb spordiga ja eelkõige orienteerumisega, siis on üsna tavaline meie pere jaoks, et enamus puhkepäevi möödub sportides. Ka paljud meie tuttavad ja nende perekonnanaliikmed tegelevad spordiga, proovime alati kui võimalik leida aega, et koos käia sportimas ja peale higivalamist ka koos saunas seljad puhtaks pesta, s.t. Karu (alias Heiki Einpaul, orienteerub RAE ROK sildi all) peseb kõigi naiste seljad puhtaks ja iga mees peseb end ise. Argipäevad on minu jaoks üsna traditsioonilised, päev algab hommikusest lehelugemisest, jätkub töötegemise tähe all kella 9-st kuni 18-19-ni ja lõpeb õhtuse ajaviitmisega ringis televiisor/lapsed/lugemine.

Lapsed Hans ja Triinu käivad

mõlemad lasteaias, Viivi-Anne töötab kodus raamatupidajana.

Mis hoiab Sind orienteeru-

huvitavam

– ei ole veel tutvunud sellise spordialaga, mis mind orienteerumisest rohkem tõmbaks

nende seas ka mina, osaleda vabariiklikel spordiüritustel nii orienteerumises, jooksmises kui ka suusatamises.

Raivo selleaastasel Suunto Gamesil Värska lähistel Korelas.

Foto Einar Raudkepp

Tegeled hetkel igat liiki orienteerumisega - jooks, ratas, suusk. Miks?

Millist ala neist eelistad?

Orienteerumine on minu jaoks eelkõige ikkagi metsajooks kaardi ja kompassiga. Kõik muud alad on ju sealt välja kasvanud. Suusaorienteerumist harastan selle pärast, et talvel lume sees joosta pole kuigi mugav ja suuskadel saab palju kiiremini edasi. Ka ei korralda keegi talvel võistlusi orienteerumisejooksus.

Rattaorienteerumine ja Toonus Cup'i laadsed üritused meeldivad mulle väga, kuna orienteerumiselementidega kanuusõidud /rattasõidud on palju huvitavamad, kui lihtsalt kuskil maastikul rattasõit.

mise kui spordiala küljes?

Osalen orienteerumisvõistlustel ja neljapäevakutel sellepärast, et:

– olen harjunud aktiivselt puhkama, orienteerumisvõistlus on üks parimaid aktiivse puhkuse vorme

– ka paljud minu tuttavad/sõbrad käivad orienteerumas, üheskoos on alati

(proovisin mõned aastad tagasi purjelauda, meeldis, kuid purjelaua vastu orienteerumist ei vahetaks)

Millal ja kus alaga esimest korda tutvust tegid?

Ilmselt aastal 1978 või 1979 Kohtla-Järve neljapäevakul. Vabariiklikel võistlustel osalesin esmakordselt vist 1980. aastal Kanepis. 80-ndate algus oli värvikaartide tulekuga, Ilvesteate, Orioni seeriavõistluste jpt. rahvavõistluste arenguga väga soodus pinnas orienteerumisharrastajate kasvaks. Seda toetas ka tolleaegne spordisüsteem, mille ühe osana oli ettevõtetel vaja kohustuslikus korras ametiühingute tegevuse nime all raha

kulutada. Kohtla-Järve regioonis oli vedavaks jõuks Anatoli Männi Püssi Puitplaatide Kombinaadist, tänu temale said paljud noored,

Mis on Sinu Aasta võistlus, millest seni ei ole kuidagi tahtnud eemale jääda?

Ei ole ühtegi eelistust, käin meelsasti kõigil võistlustel, kuid suvepuhkust planeerides arvestan alati 4-EST-i ja Ilvesteatega.

Kuidas treenid?

Treenin regulaarselt, kuid vähem kui sooviksin. Miinimumprogramm on igakolmapäevane aeroobika ja sportlikud laupäev/pühapäev, vahel õnnestub mõned treeningkorrad nädalasse lisada.

Millistel maastikel eelistad võistelda?

Saan hakkama igasugusel maastikul, möödunud hooaja ilusamad mälestused on pärit Tšehhi mitmepäevajooksult, kus mitmedki reisikaaslased jooksu ajal tõusu lõppu vaadata üritades kaela ära nikastasid.

Lühiankeet:

Nimi: Raivo Erik

Sündinud: 30.septembril 1968 Kohtla-Järvel

Perekond: elukaaslane Viivi-Anne Soots, lapsed Triinu (5-a) ja Hans (3-a)

Elukoht: Saue vald, Harjumaa

Haridus: Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond (raamatupidamise eriala)

Töökoht: - AS Intopex finantsdirektor

Ühiskondlik tegevus:

OK MARU liige ja Tarbivate Klubide Assotsiatsiooni asutajaliige

Sportlikud tulemused: korras tervis ja hea enesetunne

Sinu tüüpilisemad vead metsas.

Enamasti tulevad vead kehvast keskendumisest, kui orienteerumisvõistluse ajal mingid muud mõtted prevaleerivad. Kui suudan ainult orienteerumistegevusele keskenduda, siis läbin raja tavaliselt minimaalsete vigadega.

Kas oled kätt proovinud ka kaardi joonistajana?

Riia ASK-s aega teenides sai vist korra sarnase tegevusega kätt proovitud, kuskil Riia lähedases düünimaastikus, kuid minu jaoks on see liiga täpne, aeganõudev ja igav tegevus.

Sinu meeldejäävaim seik seoses orienteerumisega.

Ei meenu ühtegi sellist seika, mille jutustamine ka teistes mingeid emotsioone esile kutsumaks. Praegusel pulberkustutite ajastul kahvatuvad kõik need tegemised, mida noorteklassides sai tehtud. Päriskindlasti ei kuulunud ka alkohol tol ajal noortevõistluste juurde. Küll on aga minu elu ilusaim ajajärk seotud orienteerumisega ja seda aastatel 1988-89, mil teenisin aega Nõukogude Armees. Tänu headele tulemustele noorteklassides ja tänu tollaegsetele orienteerumisjuhtidele sain ma nii-öelda päris sõjaväest vabaks ja veetsin oma sõduripäevad Riia ASK-s (Armee Spordiklubis) mööda Läti metsi joostes.

Me elasime Valeri Kiselevsi suvilas Riias 100 km eemal Plavinas, meid oli ligikaudu 10 noormeest erinevatest Balti riikidest, tegime ise süüa ja veetsime enamuse aega sportides. Meil polnud mitte mingeid kohustusi, peaaegu piiramatut tegevusvabadust ja aktiivsete inimestena ei hakanud meil ka kunagi igav.

Mida oled orienteerumiselt eluks kaasa saanud?

Karastuse säilitada orienteerumisvõime igas olukorras.

Mis on Eesti orienteerumise head ja vead?

Eesti orienteerumine on minu arvates heal järjel. Kasvamas on neljapäevakutel ja vabariiklikel võistlustel osalejate arv,

Orienteerumisliidu tegevus on aktiivne ja otsustuskindel, heaks näiteks on SI süsteemi kiire kasutuselevõtt. Võib-olla tegeletakse liiga palju tipp-orienteerumisega a'la igasugused koondised ja koondise osalemised mingitel võistlustel, mis minu arvates, arvestades meie tipporienteerujate taset, pole üldse olulised. Aga kuna orienteerumiselu juhivad enamuses endised tipporienteerujad, siis on selline kallutatuse arusaadav.

Orienteerumise üldist arengut silmas pidades peaks kindlasti rohkem tegelema harrastajate arvu kasvatamisega, alustada tuleks neljapäevakutest kuni orienteerumissuve tippüritusteni (Ilvesteade, 4-EST) välja. Kui vaadata orienteerumise arengut maailmas, siis teeb mulle natuke muret IOF-i püüd iga hinna eest teha orienteerumisest televisioonile näidatavat ala, pannes erilist rõhku sprindietappidele jms. Ei võeta õppust suusatamisest, kus sprindivõistluste korraldamisega loodeti ala populaarsust televaatajate silmis võita, kuid kokkuvõttes ei meeldinud see ala suusatajatele, veel rohkem tekitas see ala arusaamatust televaatajates ja tänaseks on rõhk jälle traditsioonilisel suusavõistlusel. Orienteerujate rahva ette tirmisega läheb kaduma ala identiteet, indiviidi võitlus maastiku ja iseendaga, jääb ainult kari albiinoneegreid, kes tähisest tähiseni tormavad, ilma et ümbritsevad selle tegevuse põhjustest eriti aru saaksid.

Mis ajendas Sind võistlusteks auhinda välja panema ja osalema MM toetajate klubis?

Orienteerumise rahaline toetamine on minu ainus reaalne väljund kaasa aidata orienteerumisspordi arengule Eestis. MM toetajate klubi idee mulle meeldis, kuid teostus jäi ideele alla. Kogutud raha oleks pidanud saama vaid üks sportlane (maksimaalselt üks naine ja üks mees), siis oleks see olnud tõesti preemia hea tulemuse või ennastületava soorituse eest, nagu ideed alguses välja reklaamiti. Praktikas aga

kukkus asi välja nii, et iga MM-il osalenu sai pisku, kelle koht oli eespool, sai rohkem kui teised. Algatus ise aga on positiivne ja peaks olema meie praegustele tipp-tegijatele märgiks, et nende tegemisi jälgitakse ja nende õnnestumistele elatakse kaasa.

Auhindade välja paneku idee EMV noorteklassides koos Tauno Piirikiviga sündis 2000. a EMV-l, kui naljaga pooleks välja käidud preemiarahad H21 lohutusfiinaalis sellise tähelepanu tekitasid, et ühel Mulgimaa orienteerujal katus kohe päris põhjalikult pealt ära sõitis. Sealt sai selgeks, et Orienteerumisliit ei ole selle küsimusega täie tähelepanuga tegelema, alahinnates materiaalsete hüvitiste saamise soovi sportlaste poolt.

Noororienteerujate auhinnad on minu meelest olulised, sest positiivne mälestus võistlustelt hoiab noori orienteerumise juures ja mine tea, äkki on motivatsiooniks mõnele noorele ka metsajooksu proovimisel.

Siinkohal tahaks tänada Anti Kallet ja Kirti Rebast AS-st Jalajälg, tänu kellele see asi üldse teoks sai ja kes omalt poolt HD 21 klassi parimaid jooksujalanõudega autasutasid.

Mis on Sinu järgmine üllatus orienteerujatele?

Oleme arutanud mõttekaaslastega võimalust asutada Orienteerumisliidu egiidi all Tarbivate Klubide Assotsiatsiooni, mis määraks oma voliniku kõigile suurematele võistlustele Eestis. Need volinikud jälgiks, et igal võistlusel saaks orienteeruja oma tasutud stardimaksu eest maksimaalse arvu teenuseid, alates soojast veest pesemiskohas lõpetades lihapiirukatega puhvetis. Samuti käiks volinik metsas inspekteerimas, kas

Ühel pühapäevadest...Foto OK MARU arhiivist

okastraat on igalt poolt ära korjatud ja nõgesed maha niidetud. Orienteerumisliidu juhatuselt on põhimõtteline nõusolek juba saadud, praegu töötame põhikirja ja logo kallal. Aga täpsemalt juba siis, kui asi lõplikult paigas on.

Karu, alias

Heiki Einpaul:

Raivot kutsusime, siis kui ta veel pangajuhataja oli, "Suureks" Pankuriks, ja nimelt selles mõttes, et erinevalt mõnest "väiksemast pankurist" ei muutunud tema käitumine ja olek isikliku jõukuse ja ametikoha prestiiži tõttu karvavõrdki. Raivo on selline sõber nagu ta oli ennegi.

Raivo on *kass kes kõnnib omapead* Oma otsused teeb ta ise, ilma teisi liigselt sellesse pühendamata. Seetõttu tuleb temaga valmis olla üllatusteks. Loomulikult on üllatused enamasti meeldivad.

Raivo on sihikindel, olles otsuse teinud, viib ta selle ka kindlasti ellu. Mees annab sõna ja ka peab seda.

Need oleks paar pikemat mõtet Raivost peale selle, et ta on "hea, tore, ilus, tark".

434 Tiit Riismaa	52	0.00	22.94				2	507 Osvald Möttus	71	13.44	14.39	15	12	11	11
435 Martin Rohtsalu	17	2.30	22.82				2	508 Toomas Naelapää	51	17.08	14.34	16	12	9	8
436 Väino Kundla	47	24.98	22.81	26	18	9	6	509 Asso Toming	13	3.65	13.80	15	15	4	7
437 Kristo Heinmann	12	14.45	22.63	24	23	10	20	510 Priit Annusver	18	16.95	13.77	13	9	9	9
438 Ats Virumäe	55	23.79	22.57	21	20	18	11	511 Riho Kadaja	16	15.31	13.63	13	9	5	6
439 Enn Saar	57	0.00	22.49	22	19	18	7	512 Ahto Kase	15	0.00	13.54	11	5		5
440 Allan Talver	16	10.86	22.35	23	20	18	11	513 Mark Laine	13	5.42	13.27	13	9	9	9
441 Taavi Tuik	15	0.00	22.33				1	514 Villem Reitalu	14	4.68	13.03	13	9	9	12
442 Tõnu Kirss	64	0.00	22.27	17			3	515 Märt Koser	14	14.39	12.70				1
443 Ove Uhtlik	34	0.00	22.06	20			3	516 Siim Koolmeister	13	0.70	12.68	13	11	9	10
444 Heldur Väljamäe	53	10.19	22.04	22	20	11	6	517 Hillar Nikkari	38	9.14	12.65	11	8		4
445 Tiit Taimistu	55	24.79	21.87				1	518 Joosep Tikk	14	14.31	12.62				1
446 Tiit Ploompuu	50	0.00	21.61	21	17	17	9	519 Arturs Paulins	12	7.18	12.32	12	12	12	12
447 Andres Aljas	15	24.34	21.50	9			3	520 Tõnu Tiits	64	0.00	12.27	11			3
448 Enn Kukk	27	0.00	21.37	13	13	5	5	521 Andres Aul	17	0.00	12.18	6	6	4	7
449 Jalmar Vabarna	**	24.00	21.33	9			3	522 Hans Terasmaa	16	16.50	12.00	13	11	3	9
450 Karl Valgepea	69	18.00	21.23	22	19	15	14	523 Lauri Olli	29	0.00	11.93				1
451 Kalmer Keevend	44	22.37	20.99	22	19	15	7	524 Imre Neidek	13	0.00	11.85				2
452 Karlis Smilga	26	23.36	20.61				2	525 Raido Mitt	10	0.00	11.84	4			3
453 Lauri Sild	11	7.43	20.48	19	12	12	20	526 Avo Vassar	43	13.32	11.75				1
454 Even Toomas	14	17.22	20.35	18	18	18	14	527 Helmut Karin	71	11.07	11.50	12	11	10	16
455 Tanel Möttus	16	19.83	20.30	21	21	15	12	528 Joonas Oja	13	0.00	11.33				2
456 Aarne Mardiste	59	0.00	20.10				2	529 Madis Moor	13	0.00	11.25				1
457 Meelis Aasma	14	2.55	19.97	19	17	11	11	530 Tiit Toomas	12	6.55	10.62	8	8	8	13
458 Jan Liister	27	0.00	19.94	20	11		4	531 Andres Tamla	16	5.94	10.04	9	8	7	6
459 Tõnu Tolm	48	0.00	19.57				1	532 Edgar Tammik	71	0.00	9.97				2
460 Andrus Jakobson	30	0.00	19.46	11			3	533 Indrek Kuusk	28	11.16	9.85				2
461 Jaagup Toome	14	0.00	19.31	21	13	10	7	534 Sulev Vill	48	0.00	9.82				2
462 Martin Tõrra	60	22.11	19.24	16	13	12	6	535 Kalev Bogdanov	45	0.00	9.72	9			3
463 Tarmo Valdre	17	0.00	19.19				1	536 Rein Liiva	45	10.96	9.67				1
464 Mihkel Aan	13	8.27	18.79	22	11	11	13	537 Indrek Aul	15	0.00	9.64	8	5	4	7
465 Taavi Alekõrs	23	20.92	18.60	8			4	538 Vello Loorits	60	9.43	9.59	10	7	5	7
466 Priit Truusalu	38	11.76	18.42	8	1		4	539 Priit Truus	32	0.00	9.49	9			3
467 Paavo Kroon	16	7.52	18.36	1			3	540 Jörgen Vaikjärv	14	0.00	9.47	11	7	7	9
468 Cent Laks	14	4.19	18.32	19	16	15	9	541 Silver Rauk	12	0.59	9.42	3	1	0	6
469 Kaarel Koitmet	65	19.72	18.22	19	17	15	13	542 Ott Kevvai	12	4.66	9.34	9	7	6	10
470 Feliks Kipper	70	8.74	17.88	15	15	15	17	543 Sander Nahkor	13	0.00	9.32	10	0		4
471 Enn Kuusik	53	0.00	17.75	8	7		5	544 Tõnis Prangli	17	11.25	9.16	2			4
472 Valdo Tarto	30	19.96	17.74	11			4	545 Aleksandr Shved	9	3.96	8.53	7	2	1	7
473 Anti Kadakas	14	11.68	17.69	16	6	5	9	546 Ergo Nõmmiste	45	8.01	8.34	8	7	6	11
474 Tormi Torop	14	18.46	17.61	16	16	16	13	547 Johannes Naan	16	0.00	8.02	9	2	1	7
475 Vladislav Pahhomenkov	30	0.00	17.50				3	548 Juhan Idnurm	29	0.00	7.71				1
476 Nikolai Gerassimtsuk	14	5.32	17.37	16	16	15	17	549 Erki Pellja	11	3.89	7.64	6	6	6	13
477 Arne Kolk	51	16.29	17.31	14			3	550 Valju Tali	65	6.30	7.24	7	5	5	12
478 Karl Samoson	12	0.00	17.02	9			3	551 Siim Anton	12	0.00	7.22	8	7	4	7
479 Rain Kirjanen	16	15.39	16.99	18	10	9	10	552 Egon Bogdanov	14	4.22	7.13	7	2		7
480 Jaagup Truusalu	13	10.79	16.95	18	13	12	7	553 Artur Klimson	13	0.00	6.74				2
481 Johannes Ehala	15	14.17	16.92	13	13	12	7	554 Ülar Meejärv	12	3.36	6.66	5	5	4	10
482 Jaan Kallo	53	0.00	16.72	13	10	7	7	555 Margus Lehtme	19	0.00	6.41	4			3
483 Enn Jõeste	61	17.59	16.62	17	15	12	7	556 Tanel Dovnar	23	0.00	6.28	2			3
484 Ain Song	53	0.00	16.56	12			3	557 Sven Oras	12	2.59	6.20	6	6	6	20
485 Marek Berkman	13	0.00	16.45	16			3	558 Tauri Tiik	14	6.86	6.12	6	3	2	6
486 Raido Õunapuu	13	6.07	16.42	16	12	12	10	559 Mattias Naan	15	3.14	5.99	5	3	2	10
487 Rein Mesila	64	13.33	16.14	14			3	560 Kenny Kivikas	10	3.10	5.98	6	6	5	7
488 Kaarel Piip	14	15.99	15.97	12	9	8	6	561 Marko Anton	12	5.47	5.47	6	5	5	13
489 Aavo Härma	65	0.00	15.93				1	562 Mati Kainel	17	0.00	5.34				1
490 Siim Padosepp	13	12.30	15.77	13	10	10	11	563 Madis Vasser	13	1.43	5.21				2
491 Ilmar Kask	65	23.06	15.76	14	12	2	5	564 Tarmo Meos	29	18.65	5.02				1
492 Jukka Kärkäs	49	0.00	15.52				1	565 Tõnu Keskküla	63	1.56	5.00	5	3	2	14
493 Kristo Kangur	14	14.72	15.47	11	8	6	7	566 Peeter Ilves	28	14.75	5.00				2
494 Alar Alve	**	17.52	15.46				1	567 Arvo Rodi	55	5.62	4.96				1
495 Peep Silm	16	17.34	15.41	9			3	568 Taavi Turban	10	3.63	4.96	4	0	0	5
496 Janek Lauter	14	4.82	15.32	14	12	12	11	569 Ingvar Krimm	14	0.00	4.90				3
497 Uuno Vallner	54	0.00	15.32	15	14	0	5	570 Martin Murakas	12	0.00	4.69				2
498 Aigar Pindmaa	44	0.00	15.28				1	571 Hanno Soe	12	0.00	4.41	4	3	1	8
499 Mihkel Nummert	17	14.18	15.28	14			3	572 Tauno Tiirats	10	0.00	4.19				2
500 Ants Lindre	58	20.20	15.08				2	573 Karl Keerberg	11	1.47	4.13	2	1	1	6
501 Agu Lipping	58	20.68	14.83	11	9	8	6	574 Jaan Loide	56	4.99	4.13	4	2	2	9
502 Raivo Leht	48	17.93	14.76				2	575 Mihkel Paulus	12	2.34	3.98	1	0	0	5
503 Rein Kiisler	60	0.00	14.61				1	576 Taavo Lauk	14	0.00	3.93				2
504 Henno Adrat	69	13.99	14.43	14	13	10	14	577 Kaido Lepik	11	0.00	3.90				2
505 Vaido Vähk	15	11.26	14.40	18	9	7	13	578 Villu Uus	12	3.37	3.84	4	3	2	7
506 Tõnu Oja	46	15.08	14.39	14	12	9	7	579 Kristjan Kivipalu	28	0.00	3.80	0			3

detsember 2001

580 Siim Hussar	12	0.00	2.73				2	596 Hannes Timmi	11	0.89	0.78	1		5
581 Kris Konsap	11	2.49	2.48	1	1		6	597 Anton Mihhailov	12	0.00	0.77			1
582 Peteris Bush	11	0.00	2.48				2	598 Taavi Talver	12	1.10	0.58			3
583 Rauno Heinmann	11	1.76	2.23	2	2	1	12	599 Kalle Kruusmaa	12	0.00	0.57	0	0	4
584 Silver Oras	11	1.12	1.84	2	1	1	8	600 Taavi Koemets	**	0.00	0.36			1
585 Ott-Kaarel Kalm	10	0.14	1.80	0			3	601 Arvi Kaasik	10	0.41	0.36			2
586 Ain Roosimägi	12	0.00	1.78				2	602 Johannes Vedru	11	0.00	0.35			1
587 Mikk Kadak	12	1.02	1.68	1	0	0	8	603 Sven Helistvee	12	0.13	0.11			2
588 Rein Veski	68	3.31	1.61	1	0		4	604 Rein Tivas	59	0.00	0.06			3
589 Silver Sova	12	1.77	1.56				1	605 Jaan Viru	11	0.00	0.06			3
590 Indrek Papp	**	1.60	1.41				2	606 Jüri Kobin	44	0.00	0.00			1
591 Taavi Tiirats	13	0.11	1.37				6	607 Oliver Malsroos	12	0.00	0.00			1
592 Toomas Kaldma	18	1.53	1.35				1	608 Jaanus Kure	17	0.00	0.00			2
593 Marek Rosenberg	11	0.00	0.85				2	609 Timo Piirmann	12	0.00	0.00			1
594 August Albert	37	0.00	0.84				3	610 Taavet Tikk	13	0.00	0.00			1
595 Johannes Heinsoo	12	0.00	0.82				1	611 Silver Kautenbach	13	0.00	0.00			1

EOLi EDETABEL 2001

EOLi EDETABEL 2001								Naised									
Jrk	nimi	va	eep	ep2	p3	p4	p5	ko									
1	Maret Vaher	28	98.81	100.00	103	101	101	14	51	Reet Johanson	42	51.92	54.11	55	53	51	13
2	Küllil Kaljus	28	99.16	99.99	104	102	98	9	52	Kadri Uiboupin	15	49.25	53.96	54	52	52	22
3	Kirti Rebane	28	94.34	98.13	97	97	96	14	53	Saima Värton	43	51.84	53.83	54	51	51	15
4	Anu Annus	21	95.23	96.48	99	97	96	9	54	Ella Shved	31	49.58	52.53	51	51	48	22
5	Elo Saue	29	100.00	95.40	101	92	83	13	55	Ede Pähn	20	62.57	52.40	36			4
6	Viivi-Anne Soots	30	93.35	94.12	95	94	91	17	56	Edit Epner	25	42.93	51.95	54	50	41	6
7	Ruth Vaher	30	96.50	94.05	96	92	88	10	57	Kadre Maalma	32	60.23	51.79	32			3
8	Merike Vanjuk	25	83.77	91.33	94	83	80	20	58	Marika Kirsspuu	42	49.03	51.12	51	50	47	6
9	Marje Venelaine	26	78.41	90.10	89	87	83	17	59	Ülle Kadak	45	51.77	50.99	50	49	49	17
10	Age Poom	22	85.82	85.82	87	83	82	11	60	Aari Talver	36	47.63	50.95	50	50	49	13
11	Eveli Saue	17	86.05	84.49	83	81	80	12	61	Heleri Valk	24	57.69	50.90				1
12	Triin Vask	31	83.64	84.06	84	83	83	15	62	Gea Rennel	43	47.77	50.58	51	50	49	27
13	Jana Kink	33	78.38	79.76	81	76	76	17	63	Rutti Räbovoitra	35	46.58	49.94	49	49	48	14
14	Kadri Limberg	19	77.45	79.15	81	76	73	18	64	Kersti Ehala	40	47.97	49.93	49	47	47	12
15	Tina Olm-Junegard	**	0.00	79.00				3	65	Piret Kaasik	29	51.90	48.74	50	48	40	17
16	Piia Paasma	22	75.16	78.10	76	73	70	12	66	Triina-Britt Preden	29	29.01	48.52	50	45	42	6
17	Edith Madalik	26	71.22	76.73	74	73	68	7	67	Varvara Guljajeva	17	44.01	48.21	48	43	43	16
18	Ingrit Kala	33	69.41	76.46	77	73	72	15	68	Merliis Sulg	16	44.54	47.81	47	47	45	21
19	Siiri Mere	17	59.40	76.11	75	73	72	14	69	Lilian Värton	24	57.04	47.46	46			3
20	Annika Rihma	17	67.32	74.11	75	71	70	27	70	Anita Karnit	18	45.27	47.32	47	43	41	20
21	Liis Johanson	18	70.27	74.02	75	73	69	26	71	Kaari Kivikas	24	55.11	46.84	50			3
22	Anni Raudsepp	20	74.81	73.45	72	71	70	11	72	Aili Piirikivi	36	44.36	46.76	43	42	40	12
23	Tuuli Mäeots	19	68.43	73.12	71	71	66	19	73	Ieva Purina	15	48.12	46.53	50	38	37	7
24	Sarmite Sild	39	66.04	73.04	73	72	71	17	74	Tiiu Tõrra	22	32.96	46.41	46	38	37	8
25	Helle Trossmann	19	66.19	70.85	70	67	64	14	75	Helen Mast	33	39.61	46.24	41	41	40	8
26	Marilyn Sulg	19	44.28	69.80	65	65	61	14	76	Eha Tolm	46	44.54	46.19	47	44	43	10
27	Tiina Oras	40	62.11	69.40	69	68	65	18	77	Ene Sulg	46	45.66	45.78	46	45	43	17
28	Minija Päaslane	32	71.40	69.18	69	68	68	15	78	Kairi Luigelahd	20	55.50	45.76	50			7
29	Kristi Vassil	26	71.68	68.74	69	68	64	14	79	Erika Joonas	31	48.50	45.31	45	41		4
30	Lilian Jõesaar	24	71.27	65.83	63	60	53	8	80	Küllil Tõnus	32	39.02	45.22	43	43	41	9
31	Mirjam Heinmann	33	58.04	65.51	67	61	61	16	81	Raili Raudsepp	15	28.60	44.53	44	42	39	17
32	Marje Viirmann	41	60.96	64.33	65	60	60	10	82	Liene Bruvele	16	51.93	44.14	41	36	16	8
33	Mairit Trei	17	59.91	61.76	62	60	59	27	83	Niina Karnit	49	41.39	43.95	44	41	41	24
34	Sirli Parm	20	65.23	61.71	68	52		4	84	Signe Parm	21	0.00	43.56				1
35	Airi Alnek	38	56.99	60.59	60	58	56	13	85	Kersti Kärner	28	0.00	43.49	42			3
36	Margit Blehner	29	54.27	60.56	61	59	57	9	86	Elin Tiirik	36	43.38	43.29	45	32		5
37	Piret Klade	18	61.06	59.80	59	59	57	17	87	Siiri Oras	15	39.18	43.20	45	37	37	18
38	Meeli Kerem	36	47.39	58.80	58	57	55	10	88	Riina Kivikas	49	40.08	42.92	42	42	41	21
39	Jana Aedmäe	21	53.15	57.86	60	55	47	14	89	Doris Sabre	22	47.27	42.86				2
40	Pilvi-Heli Vettik	37	50.22	56.83	57	52	51	20	90	Vaike Tomann	47	36.89	42.47	42	42	41	18
41	Tais Leontenko	15	59.90	56.72	58	53	51	26	91	Iveta Jashka	28	28.65	42.02	34	29	18	6
42	Kailli Sirge	18	47.42	56.71	55	53	49	9	92	Heidi Prits	27	40.18	41.95	42	39	36	11
43	Merike Paapson	35	41.54	56.13	54	54	50	16	93	Liivi Parik	50	42.74	41.93	40	39	38	20
44	Lea Leppik	36	53.29	56.11	56	55	53	15	94	Olga Mazina	15	39.04	41.78	42	40	37	20
45	Inger Jalakas	36	50.83	56.06	54	54	53	21	95	Virve Einpaul	40	40.44	40.95	40	39	34	12
46	Piret Niglas	33	0.00	55.46	57	56		4	96	Karola Koopuu	16	40.06	40.57	40	35	33	8
47	Maarja Punak	17	52.90	54.84	53	51	51	25	97	Ingrid Van Cruysen	20	34.79	40.47	28	23	19	6
48	Meelike Pandis	31	48.90	54.71	53	52	50	14	98	Anne Arold	47	39.06	39.40	40	37	34	12
49	Maris Roosipuu	35	40.15	54.35	54	52	47	6	99	Mare Parve	33	48.36	39.24				2
50	Kati Rooni	14	48.59	54.13	54	54	51	25	100	Ira Saar	58	40.39	39.06	40	36	34	23
									101	Tatjana Linjova	31	39.77	38.74	40	26	19	5

EOLi EDETABEL 2001

Naised

102 Inta Mihailova	33	27.07	38.69	39	39	33	8	172 Ilse Uus	63	19.95	26.48	27	26	24	18
103 Ene Leht	42	0.00	38.65				2	173 Siiri Sotnik	36	24.33	26.45	24	22	22	10
104 Maila Moor	40	34.50	38.52	41	31	30	12	174 Anne Jundas	55	21.46	26.07	26	25	14	6
105 Mare Niitsoo	47	38.24	38.46	39	36	36	10	175 Kersti Ploom	50	29.80	25.97	26	25	22	20
106 Siiri Poopuu	44	43.52	38.25	32			3	176 Marika Kustavus	13	21.24	25.95	25	25	24	13
107 Karin Veermäe	20	26.30	38.15	38	19	16	6	177 Mariann Sulg	14	0.00	25.32	26	21	20	9
108 Viiu Rebane	55	33.84	37.67	37	35	34	21	178 Katrin Kallisma	13	17.62	25.26	26	22	21	14
109 Baiba Purina	40	34.02	37.60	38	31	29	5	179 Helge Valdek	46	28.01	25.24	28	26		5
110 Marika Jäädmaa	33	0.00	37.55	30			3	180 Helen Oja	13	0.00	24.76	25	23	22	11
111 Tiiu Kaasik	52	36.36	37.15	37	36	35	20	181 Eleri Hirv	13	0.00	24.36	26	21	13	10
112 Gunta Lebedoka	47	43.29	36.80	42			6	182 Tiina Tamla	37	26.35	24.34	23	21	20	6
113 Koidu Laanemets	37	32.96	36.79	37	36	31	8	183 Ülle Põldoja	43	9.93	24.31	23	21	10	8
114 Ellen Lembra	37	35.58	36.78	34	34	33	14	184 Sirje Keskküla	49	21.92	24.29	24	20	20	14
115 Maria Mazina	25	39.01	36.59	26			5	185 Maari Idnurm	31	0.00	23.86	15			3
116 Mari Roots	37	32.26	36.21	40	40	18	7	186 Ilvi Vare	31	0.00	23.86	9			3
117 Thea Kaljur	14	29.27	36.10	35	33	33	22	187 Juta Virkepuu	53	20.62	23.14	23	21	21	16
118 Anu Saue	51	32.63	35.91	36	36	34	9	188 Liivi Tafenau	42	16.27	22.86	19	17	13	5
119 Kersti Mardiste	50	31.66	35.87	36	34	34	24	189 Svetlana Doledutko	30	0.00	22.83	25	13	9	6
120 Juta Ainelo	39	0.00	35.84	36	32	29	5	190 Rita Ojala	34	0.00	22.82				2
121 Anniki Inno	14	29.18	35.59	36	33	31	22	191 Mari Arold	19	18.82	22.72	18	13	3	5
122 Ly Trei	13	25.01	35.56	33	32	29	26	192 Eha Kriks	50	21.95	22.61	21	21	18	9
123 Anne Vaikjärv	44	0.00	35.28	35	32	32	10	193 Berit Roiland	17	0.00	22.44				1
124 Anne-Ly Viikmaa	30	32.91	34.94	34	32	32	8	194 Rutt Kukk	56	21.86	22.23	24	23	14	6
125 Veste Valk	28	0.00	34.79	39			3	195 Ene Loide	56	10.89	22.01	21	17	15	8
126 Terje Anton	41	36.27	34.75	35	35	32	13	196 Mare Kitsnik	39	0.00	22.00	21	18	18	8
127 Annika Aljas	16	32.41	34.63	33	33	33	7	197 Anu Möistlik	21	0.00	21.86				3
128 Maaren Olander	26	31.87	34.53	36	35	22	9	198 Katri Listak	13	13.18	21.72	19	16	13	13
129 Malle Poska	48	0.00	34.43	33	31	28	7	199 Imbi Kaasik	68	13.66	21.36	21	20	19	16
130 Anne Pesti	49	31.57	34.12	33	32	32	14	200 Mailika Hindrikson	17	24.70	21.29	25	11	11	7
131 Herje Aibast	26	0.00	33.97	29			3	201 Ilona Vanaveski	59	17.34	21.04	20	19	17	9
132 Marika Pilt	49	32.63	32.81	33	32	31	14	202 Ingrid Roht	21	25.95	20.26				2
133 Aili Laanjõe	47	33.47	32.80	36	30	26	7	203 Terje Villemi	38	0.00	20.15	12	11	6	5
134 Anne Keerberg	45	0.00	32.63	32	32	30	5	204 Koidula Kannel	53	0.00	19.90				1
135 Helve Luht	42	29.90	32.49	31	31	27	16	205 Kristi Alnek	14	17.27	19.49	19	16	13	11
136 Ljudmilla Shved	26	36.36	32.18	33	27	25	14	206 Rutt Koppel	63	22.89	19.45	21	18		6
137 Aivi Kaljur	41	25.96	32.09	34	27	26	17	207 Ingrid Ranna	38	0.00	19.34	14			3
138 Örne Suur	29	0.00	32.03	28	14	7	5	208 Anne Toode	**	0.00	19.18	16	4		4
139 Pille Taba	40	35.97	31.58	21			4	209 Juta Lehtme	51	0.00	19.13	22	17	11	6
140 Krista Komp	30	35.98	31.35	33	30		4	210 Janely Aasa	14	14.50	19.08	17	16	12	11
141 Aino Koser	42	30.84	31.30	31	29	25	12	211 Ilme Palu	57	14.72	18.98	19	18	15	6
142 Kiira Tarassova	61	20.61	31.15	31	31	28	9	212 Karen Alnek	12	14.45	18.93	19	17	15	11
143 Marje Tobreluts	45	30.35	31.01	33	30		4	213 Hanna Samoson	14	0.00	18.65	14	13		4
144 Triin Soonvald	14	20.16	30.82	27	26	26	11	214 Ülle Möistlik	63	14.54	18.59	19	18	15	12
145 Kaisa Kase	17	13.11	30.56	27	26	23	15	215 Helena Hinto	18	22.73	18.48	20	15		7
146 Hilikka Kylämäki	**	0.00	30.50	28			3	216 Tiiu Mägi	42	20.50	18.27	3			4
147 Liisi Reitalu	13	22.07	30.28	26	26	25	14	217 Kati Kadakas	15	17.63	18.22	12	6		5
148 Imbi Savi	43	34.31	30.28				1	218 Hille Tasa	50	0.00	18.13				1
149 Alne Lepna	45	0.00	30.15	31			3	219 Kristi Tomson	12	15.95	18.10	19	16	15	20
150 Liina Käärst	14	12.88	29.81	28	26	26	17	220 Tiiu Tiigimägi	65	11.69	17.52	2			3
151 Mirjam Rauba	13	24.07	29.81	30	29	28	11	221 Liina Joller	26	23.57	17.45	13	9	7	6
152 Ellen Saumann	45	31.91	29.73	31	28	13	9	222 Karin Koppel	24	10.76	17.42	17	15	12	7
153 Krista Mihailova	13	24.01	29.60	27	25	25	10	223 Bärbel Albert	14	22.98	17.32	17	14	8	6
154 Liis Lille	54	28.80	29.28	27	27	26	10	224 Aime Mõik	49	16.72	17.24	16	15	13	9
155 Marje Prank	17	32.84	29.21	29	20	8	5	225 Helle Rennu	47	0.00	17.21				2
156 Terje Albert	34	0.00	29.10	28			3	226 Ellen Veski	66	15.02	16.94	16	6		4
157 Eva-Maria Ehala	13	13.84	29.07	28	25	22	18	227 Anu Rooni	40	19.07	16.63	16	13	10	7
158 Kaja Traks	33	0.00	29.06				1	228 Kaire Vinkel	31	5.85	16.47	13	12	10	8
159 Maire Raid	63	26.98	28.99	29	26	26	17	229 Triin Limberg	17	0.00	16.39	3			3
160 Heljen Sklave	12	19.70	28.79	25	23	22	16	230 Karin Laine	71	17.38	16.05	16	14	11	13
161 Elga Adrat	65	24.84	28.53	29	27	26	16	231 Grete Gutmann	13	0.00	16.04	6			3
162 Terje Terasmaa	18	38.20	28.41	34	16	15	10	232 Tiiu Vene	58	0.00	15.91				2
163 Heli Koolmeister	41	0.00	28.30	28	16		5	233 Maimu Tornberg	61	19.33	15.70	14	10		8
164 Riina Anton	14	23.92	28.26	30	23	21	18	234 Epp Kroon	49	20.27	15.65				2
165 Asta Zimmerman	48	28.49	27.90	26	26	25	15	235 Mari Roots	**	12.31	15.32	15	14	13	13
166 Maire Limberg	48	25.55	27.71	28	26		4	236 Anneli Ambel	17	0.00	15.31	16			3
167 Triin Johanson	13	24.50	27.52	26	25	24	19	237 Urve Soe	62	15.30	15.20				2
168 Virve Orav	54	30.44	27.38	30	29		4	238 Linda Velkere	16	12.85	15.20	12			3
169 Maie Abram	62	26.26	27.23	26	25	25	21	239 Sirje Lind	36	18.70	14.83	15	10	3	7
170 Aave Aleksejeva	34	0.00	26.88				2	240 Anu Toode	40	0.00	14.74	14	10		4
171 Mare Aibast	52	18.52	26.53	25	23	22	10	241 Kersti Pukk	15	16.83	14.64	4	3		4

EOLI EDETABEL 2001								Naised					
242 Kristi Mägi	58	17.30	14.44	15		3	279 Renate Lapina	12	0.00	7.91	8		3
243 Malle Karolin	60	16.29	14.37			2	280 Adeele Puusalu	11	0.00	7.83	6	3	4
244 Kaire Kriisk	21	0.00	14.18			3	281 Heili Vasser	44	15.52	7.80			2
245 Jane Lauter	10	7.80	14.03	9		3	282 Maarja Aan	14	2.12	7.78	8	7	5 13
246 Tea Rea	26	0.00	13.79	12	9	3 9	283 Liis Kauge	16	0.00	7.38	0		3
247 Ulvi Oja	36	11.51	13.78	12	11	4	284 Teele Kotov	**	6.05	7.34	4		4
248 Keiju Püvi	12	6.20	13.50	12	9	9 13	285 Janika Koitla	**	9.47	6.37			2
249 Kristi Pellja	12	10.62	13.28	11	9	9 14	286 Liisi Karlep	16	12.72	6.06	0		3
250 Ülle Raudsepp	44	23.54	13.13			2	287 Mall Maasik	32	0.00	5.83			3
251 Nele Taba	12	7.18	13.01	13	13	12 15	288 Maarja Naan	12	0.62	5.75	5	5	5 9
252 Aili Liping	14	0.00	12.87	12	10	9 8	289 Maria-Liisa Leonidov	12	6.12	5.40			2
253 Merill Mägi	12	8.48	12.84	15	10	9 8	290 Liisa Keerberg	14	2.00	4.82	4	3	2 8
254 Birgit Albert	13	0.00	12.66	9	7	5 5	291 Egle Pääslane	10	0.00	4.81			1
255 Helle Jaaniste	58	11.92	12.59	14	11	4 6	292 Aire Ambel	13	0.00	4.80	1		3
256 Liva Velkera	14	8.30	12.39	10	5	4	293 Jandra Kõrran	13	9.57	4.70	4	4	4 8
257 Helena Heinväli	12	15.05	12.26	10	6	4	294 Alina Listak	11	4.32	4.10	4	2	2 5
258 Aina Austrina	68	12.79	11.97	12	11	6 8	295 Piret Karu	13	0.00	3.66	1		5
259 Juta Tarmak	12	14.45	11.97	10	9	0 12	296 Leaana-Helen Toom	12	3.95	3.51			3
260 Malle Viilma	56	14.18	11.97			2	297 Ljudmilla Nikolajevska	50	0.00	2.90			2
261 Tiina Alamaa	**	0.00	11.74	6	4	4	298 Helen Vunder	11	1.77	2.80	3	2	1 6
262 Lembe Lutterus	47	0.00	11.64	9	6	5	299 Malviki Mägi	20	0.00	2.69			1
263 Marion Rennel	14	2.42	11.53	12	10	8 8	300 Linda Puusalu	8	0.00	2.61			1
264 Katrin Viru	38	0.00	11.41	8	6	1 6	301 Annemari Vene	24	0.00	2.56			1
265 Maie Tõrra	57	5.78	11.37	8	6	5 5	302 Hannula Pandis	11	2.22	1.97	1		4
266 Kertu Urgand	13	15.42	10.95	4	0	4	303 Teele Kivisilla	10	0.00	1.57			1
267 Tiina Turban	11	1.38	10.83	10	10	9 13	304 Kadi Prants	12	0.00	1.38	1		6
268 Anne Kadaja	51	12.21	10.77			1	305 Katre Kaseleht	13	1.65	1.18			3
269 Tiina Lind	12	11.57	10.67	11	10	9 13	306 Maili Trees	12	1.54	1.16	0		4
270 Evelin Nõmmiste	17	12.84	10.55			3	307 Anneli Tamla	11	1.23	1.09			1
271 Kristiina Jakobson	28	0.00	9.80	5		3	308 Krööt Arbo	11	0.00	0.61			1
272 Katja Lummo	**	10.87	9.59			2	309 Karin Lassmann	14	0.00	0.59			1
273 Katri Hirv	14	0.00	9.48	9	8	7 10	310 Kadi-Liis Minn	10	0.38	0.32	0		3
274 Kaisa Ilves	12	1.67	9.45	9	9	8 11	311 Liisa Lehtmäe	18	16.57	0.27			1
275 Maire Kure	42	11.06	9.04	5		4	312 Katrin Naan	39	0.00	0.06	0		3
276 Anna Purina	11	1.41	8.68	6	2	4	313 Elise Saulus	10	0.00	0.01			1
277 Ülle Pellja	35	0.00	8.42	1	0	0 5	314 Heidi Kure	15	0.00	0.00			1
278 Kristi Rohtsalu	18	6.09	8.39			2	315 Meidi Pihotalo	10	0.00	0.00			1

EESTI MV SUUSA-O TAVARAJAL, LÜHIRAJAL JA TEATES

15.-17. veebruaril 2002.a. Võrumaal Kirikumäel

AJAKAVA

15.02 kell 12.00 Lühiraja stardi algus
 16.02 kell 11.00 Tavaraja stardi algus
 17.02 kell 11.00 Teatevõistluse start

VÕISTLUSKLASSID:

Tava- ja lühirada:

HD14,16,18,20,21,35,40;

H45,H50,D50,H55,H60, H65

Teade: HD14-16, HD18-20, H21, D21,

D35+, H40-45, H50+

OSAVÕTUMAKSUD:

vt EMV juhend lk 22

MAASTIK JA KAART:

Rohkete soode ja rabadega liigestatud poolavatud Haanja kõrgustiku servaküngastik. Maksimaalne kõrguste vahe ühel nõlval 20 m. Avatud alade osakaal 40% maastikust. Kohati väga tihe suusaradade võrgustik. Ulatuslik püsisuusaradade võrk puudub. Kaart Kalle Kalm 1999-2001. Mõõtkava 1:10000, h 2,5 m. Pikematel tavaradadel võimalik 1:15000 kasutamine. Täpsem info ilmub korraldaja koduleheküljel.

VÕISTLUSKESKUS:

Kirikumäe käämping 6 km Vastseliinast lõunas. Tähistus võistluskeskusesse algab Vastseliina aleviku pearistmikult.

MÄRKESÜSTEEM: SportIdent

PARKIMINE: Parkimistasu: auto 10

kr/päev, buss 20 kr/päev

TOITLUSTAMINE:

Võistluskeskuses puhvet. Vastseliina koolis võimalik toitlustamist ette tellida.

Põrandamajutuse ja toitlustamise pakett Vastseliina koolis 75 kr/ööpäev. Tellimine hiljemalt 08.02.2001 telefonil 050 84264.

MAJUTAMINE:

*Mõned majutuskohad võistluskeskuses, Kirikumäe käämpingus - Uno Ruus tel.050 84264.

*Põrandamajutus Vastseliina kooli saalis 20 kr/öö

*Kubja hotell - tel.078 22341

*Praali puhkemaja 35 km võistluskeskusest. Broneerimine tel. 079 98186, 051 75160 (Heli), 052 75862 (Vahur) dakohta)

*Tabinal, perekond Puusepa kodu 20 km võistluskeskusest. Tel (050)52339

*Tabina puhkemajas, Leppa talus 20 km võistluskeskusest. Tel (078)29100, (050)90143

*Karin Laine kodumajutus Rõuges tel. 078 59198

*Saalipõrandal Vastseliinas.

Tel.(050)68377

*Lisainfo Lõuna-Eesti

Turismiarenduagentuurist tel.078 28580, 051 43743 (Ülle)

REGISTREERIMINE:

Kuni **04.vebruarini 2002.a.** läbi Interneti Võistluskeskuse

(<http://www.sportnet.ee/ivk/>, viited EOL-i või OK Võru koduleheküljelt), e-posti

aadressil sixten@hot.ee, faksil (078)28836 või aadressil OK Võru Jüri 31 65610

VÕRU. Koos registreerimisega tasuda osavõtumaks orienteerumisklubi Võru arveldusarvele nr. 10402006021008 Eesti Ühis pangas.

LISAINFO: OK Võru koduleheküljel www.okvoru.ee

KORRALDAJA: OK VÕRU, peakorraldaja Sixten Sild (050)68377

EESTI 2002.a. SUUSAORIENTEERUMISE MEISTRIVÕISTLUSTE
 JUHEND

ORGANISEERIMINE

Eesti meistrivõistlusi valmistavad ette ja viivad läbi EOL-i liikmed. EOL-i direktoraat kindlustab meistrivõistluste medalid ja diplomid ning saadab registreerimistähtaja lõppedes korraldajaklubile EOL-i litsentsiomanike nimekirja. EOL nimetab võistlustele voliniku ja kannab tema lähetuskulud.

KALENDER

Ala	Kuup.	Stardi algus	Koht	Korraldaja klubi	EOL volinik	Registr. viim. päev
Suusaorienteerumine						
1. Lühirada	15.02	12.00	Kirikumäe	OK Võru	M. Oras	4.02.
2. Tavarada	16.02.	11.00	Kirikumäe	OK Võru	M. Oras	4.02.
3. Teade	17.02.	11.00	Kirikumäe	OK Võru	M. Oras	4.02.

OSAVÕTJAD

Eesti meistrivõistlustest võivad osa võtta:

- 1) Eesti Vabariigi kodanikud;
- 2) Eestis alalist elamisluba omavad ja nendega võrdsustatud isikud, kes on EOL-i klubide liikmed.

Kõigil Eesti MV osalejatel peab olema kehtiv EOL-i litsents. Litsents peab olema ostenud võistluseks eelregistreerimise lõpp-tähtajaks. Eesti meistrivõistlustel orienteerumisejooksus ei ole võimalik osaleda väljaspool võistlusarvestust.

Teatevõistlused toimuvad EOL-i klubide 3-liikmeliste nais- ja meeskondade vahel. Võistleja klubiline kuuluvus määratakse kehtiva EOL-i litsentsi põhjal.

VÕISTLUSKLASSID

Suusaorienteerumine

Lühi- ja tavarada: H14, D14, H16, D16, H18, D18, H20, D20, H21, D21, H35,

D35, H40, D40, H45, H50, D50, H55, H60, H65

Teade: H14-16, D14-16, H18-20, D18-20, H21, D21, D35+, H40-45, H50+

AUTASUSTAMINE

Võistlusklasside võitjatele omistatakse Eesti 2002.a. meistri nimetus. Iga võistlusklassi kolme paremat autasustatakse vähemalt medali ja diplomiga.

EELREGISTREERIMINE

Võistlustest osavõtuks saab registreeruda Interneti Võistluskeskuse (IVK, vt. viitu EOL-i veebilehelt <http://www.orienteerumine.ee/>) kaudu või muul korraldaja poolt määratud viisil hiljemalt selles juhendis näidatud kuupäevaks.

Üheaegselt eelregistreerimisega tuleb tasuda ka osavõtumaks. Eelregistreerimine jõustub alles pärast osavõtumaksu laekumist võistluse korraldajale. Teatevõistlusteks eelregistreerimisel tuleb näidata võistkonna esialgne nimeline koosseis.

Võistluse korraldaja võib jätta individuaalvõistluse stardi protokolli algusesse vabu kohti, mis eelregistreerimise tähtaja möödumisel kahekordse stardimaksu eest jooksvalt täidetakse.

Võistluskuutse avaldab korraldaja ajalehes "Orienteeruja" ning

Internetis kas EOL või korraldava klubi kodulehel.

ÜLDTINGIMUSED

Suusaorienteerumise ja orienteerumisejooksu EMV kõikide alade kõikides võistlusklassides kasutatakse elektroonilist märkesüsteemi SportIdent.

Stardiintervall EMV eraldistardiga võistlustel on vähemalt 3 minutit, v.a. allpool eritingimustes loetletud juhud. Väikese osavõtjate arvuga klassides võib korraldaja määrata ka suurema stardiintervalli.

Kõik selles juhendis määratlemata küsimused ning võistluse käigus tekkinud probleemid lahendab võistluse žürii, juhindudes kehtivatest võistlusreeglitest.

SUUSAORIENTEERUMISE EMV ERITINGIMUSED

Lühirada

Stardi protokoll esimese 1/3 hulka ei tohi loosida 2001.a. suusaorienteerumise EMV tavaraja 8 paremat H21 ja 2 paremat H20 meest ning 5 paremat D21 ja 1 parimat D20 naist.

Tavarada

Stardi protokoll esimese 1/3 hulka ei tohi loosida 2001.a. suusaorienteerumise EMV lühiraja 8 paremat H21 ja 2 paremat H20 meest ning 5 paremat D21 ja 1 parimat D20 naist.

AUS MÄNG

Orienteerumise võistlusreeglite punkti 24.3 kohaselt on võistluse ajal teistelt võistlejatelt abi saamine ning teistele võistlejatele abi osutamine keelatud, välja arvatud õnnetusjuhtumi korral.

EMV eraldistardiga aladel loetakse punkti 24.3 eeldatavaks rikkumiseks, kui kahe võistleja SI-märgete ajavahe rohkem kui pooltes rajal olnud KP-des on väiksem kui 10 sekundit.

Võistlusreeglite punkti 24.3 eeldatavad rikkujad näidatakse EMV protokollis eraldi nimekirjana. Nimekiri algab tekstiga: *Alljärgnevad võistlejad läbisid üle 50% KP-dest koos ühe ja sama kaasvõistlejaga vähem kui 10-sekundilise ajavahega.*

EMV MAKSIMAALSED OSAVÕTUMAKSUD 2002.a.

Suusaorienteerumine

	lühi	tava	teade		lühi	tava	teade
H14	30	30	90	D14	30	30	90
H16	30	30		D16	30	30	
H18	30	30	90	D18	30	30	90
H20	60	60		D20	60	60	
H21	100	100	240	D21	80	80	240
H35	80	80		D35	80	80	240
H40	80	80	240	D40	80	80	
H45	80	80		D50	80	80	
H50	80	80	240				
H55	80	80					
H60	60	60					
H65	60	60					

**Kinnitatud EOL üldkogul
 24.11.2001.**

HIIUMAA KARIKAVÕISTLUS ORIENTEERUMISES

Eda Tärk

Tiit Kervese materjali põhjal.

25.-26.augustil toimusid 40. Hiiumaa karikavõistlused. Hiiumaa orienteerujate nimel tänan kõiki, kes võtsid vaevaks tulla Hiiumaale võistlema ja teen ülevaate karikavõistluste ajaloost.

Hiiumaa karikavõistlus on Eesti Heakamaid – vaid Eesti MV ja Jüriööjooksu on kauem peetud. Hiiumaa orienteerumisspordi pioneeri, geograaf **Heino Mardiste** eestvõttel peeti esimesed KV 9.septembril 1962.a. Paladel. 12 mehe seas võitis kohalik mees **Harry Murula**, viiest naisest TRÜ üliõpilane **Maie Pluss**.

Heino Mardiste oli rajameistriks ka kolmel järgmisel KV-sel. 1964.aastal Kassaris oli kohal juba kogu tollane Eesti eliit ja osavõtt arvukas – 50 meest ja 29 naist. Meestest võitis 60-ndate aastate Eesti esiorienteeruja **Madis Aruja**. 11,5 km 7 KP raja jooksis ta läbi 58 minutiga. Sellist kiirust 5 min/km pole hiljem ükski karikavõitja suutnud arendada. Kõige raskemalt tuli karikavõit **Toivo Saele** 1967.a. Nõmbas, kui 10 km 7 KP rajal kulus üle 2 tunni.

Heino Mardiste lahkumise järel 1965.a. tabas mõõn ka Hiiumaa orienteerumist. Siiski suutsid üksikud entusiastid karikavõistlust elus hoida. 1970.aastal Hellamaal joosti viimast korda valguskoopiate järgi. Edasine karikavõistluse areng on toimunud tänu just Toivo Saele, kelle kvaliteetsed kaardid (aastatel 1971 - 1981 mustvalged fotokaardid) meelitasid 70-ndatel Hiiumaale järjest rohkem mandrisportlasi.

Esmakordselt ületati 100 osavõtja piir 1974.aastal Malvastes. Värvikaardiga joosti

esmakordselt 1982.aastal Paladel. Järgmine – XXII KV tõi uue kvaliteedi ka maastiku osas, joostes mägises Leemetis. Tollast osavõtjate rekordit 183 polegi hiljem suudetud ületada.

Tänu N.Liidu lagunemisele 1991.a. kadus suure riigi läänepiir Kõpu poolsaarelt ja Toivo Saue võis hakata kaardistama Hiiumaa “magusamat” maastikku. Kõpus on toimunud kolmel korral Eesti MV-sed ja 7 korral karikas. Nõudlikku ja huvitavat maastikku on seal veelgi. Seitsmel korral on võistlusmaastikuks olnud ka Leemeti.

Esimesel 17 karikal mängiti rändkarikad välja vaid meeste- ja naiste põhiklassides. 1991.a. alates saavad karikad kõikide vanuseklasside võitjad ja nende nimed kantakse suurele Hiiumaa karikale. Põhiklassis on enim karikaid võitnud **Elo Saue** - 7, **Reet Uusberg** - 5, **Eleonoore Saue** - 4. Meeste põhiklassis on 4 korda võitnud **Avo Saue** ja **Tiit Tali**. Veteranide hulgas võimutseb ülekaalukalt 14 karikavõiduga **Enno Lelumees**. Toivo Saue oli tänavu rajameistriks 28-ndat korda, lisaks on ta seitsmel korral võistlelnud. HOK-i liige **Friedrich Seman**, kes lõpetas esimesel KV-sel 6. kohaga, on vaid kolmel korral KV-sest eemale jäänud.

40. karikavõistluseks valmis Toivo Sael uus Tahkuna kaart ja korrigeeritud sai Malvaste oma. Nagu tavaliselt võtsid hiidlased külalisi vastu ilusa ilmaga. 145 startinut Eestist, Leedust ja Soomest jäid loodetavasti meie tööga rahule. Karikad võitsid: D14 **Triin Soonvald** /HOK/, D21 **Elo Saue** /Ilves/, D35 **Inger Jalakas** /Harju KEK RSK/, D45 **Alne Lepna** /HOK/, D55 **Ilse Uus** /TON/, H14 **Uku Rooni** /Orvand/, H16 **Jaan Tarmak** /TON/, H21 **Skirmantas Ramoska** /Rakvere OK/, H35 **Andres Minn** /JOKA/, H45 **Tiit Kerves** /HOK/, H55 **Enno Lelumees** /Saue OK/. Võistluste peakohtunikuks oli Hiiu maavanema nõunik **Tammo Esta** ja peasekretäriks **Helen Mast**.

Karikavõistlust toetasid: AS JETOIL, Hiiumaa Tarbijate Ühistu, AS DAGOTar, AS Makros Ümarmäe

H55: võitja Enno Lelumees, pronks Jüri Tarmak

Foto Urmas Lauri

Ärikeskus, Hiiu Teedevalitsus, Malvaste Motell OÜ, Hiiumaa Erametskond, Hiiu Maavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Eesti Kultuurkapital.

Kohtumiseni 2002. aastal 41. Hiiumaa karikavõistlusel! ▣

Elo Saue, D21 klassi võitja.

Foto Urmas Lauri

Jät kub ajakirja Orienteeruja tellimuste vastuvõtt 2002. aastaks!

Kokku ilmub 8 numbrit.
Aastatellimuse hind 160 kr.

Üksikmüügis on ajakirja hind 25 kr.

Tellimiseks tuleb saata oma nimi ja postiaadress e-maili aadressile maretvaher@hot.ee, tellimuse eest tasuda Eesti Orienteerumisliidu a/a 221002100295, Hansapank

Telli juba täna!

Maret Vaher

Aasta 2001 - SPORTidenti aasta

Tarmo Klaar

“SI Eestisse” projekti juht

Aastat 2001 võib Eesti orienteerujate jaoks lugeda ka elektroonilise märkesüsteemi aastaks.

Aasta tagasi võeti EOLi üldkogul vastu otsus SPORTident (SI) märkesüsteemi kasutamiseks. Mis on siis selle aasta (tegelikult küll ainult ühe suvise hooaja) jooksul muutunud ja kuidas on planeeritu täitunud? Nendele küsimustele püüangi selles ülevaates vastuseid leida.

Ettevalmistused SI kasutuselevõtuks algasid tegelikult juba enne eelmise aasta sügisel peetud üldkogu. Eelnevalt toimus kahe konkureeriva märkesüsteemi võrdlemine ja internetis ka küsitlus, mille tulemusena leidis SPORTidenti märkesüsteem suuremat poolehoidu kui EMIT. Peale üldkogu otsust kirjutasin valmis projekti “SPORTident Eestisse”.

Pikemalt võib projektist ja eelnevast tegevusest lugeda Orienteerujast (1/54 2001, 3/56 2001).

Märtsis toimus Tartus kõigile soovijatele **SPORTidenti kasutamise koolitus**. Kahepäevasel koolitusel oli üle 50 asjasthuvitatut igast Eestimaa nurgast. Koolitusel said klubid nii teoorias kui ka praktikas järgi proovida võistluse korraldamist SPORTidentiga. Esimesed võistlused 2001. aastal, mis peeti oma jõududega SPORTidenti kasutades olid OK Võru poolt korraldatud Karjalaskevõistlus ja Lihavõttesprint.

Seadmete baas:

SI-kaardid ja jaamad

EOL ostis 2001. aastal 1050 SPORTident kaarti. Nendest kaartidest 150 on hoitud rentimiseks ja sellist varu püüame lähiaastatelgi hoida. Praktika on näidanud, et suurematel võistlustel (Ilves-3, 4-Est, SuuntoGames) läheb vaja kuni 150-200 rendikaarti. Neid on vaja põhiliselt välismaalt tulnud külalistele ja mõningal määral ka kohalikele. EOLi rendikomplektist puuduolevad SI kaardid on korraldavad klubid saanud tavaliselt teiste klubide käest.

Klubisiseseks jaotamiseks on ostetud 109 kaarti. Eestis osteti

EOList personaalseid kaarte 2001. aastal 690. SI kaartide omanike andmebaas on seotud ka EOLi koodide andmebaasiga. Välismaale (Lätti ja Soome) on EOLi kaudu läinud kokku 63 kaarti.

Selle aasta jooksul on kaotatud 3 kaarti ja 2 kaardi korral oli kahtlus (toas testimisel kaardid töötasid) nende töökindluses ja need SI kaardid on võistlejatel välja vahetatud.

EOLi kaudu on Lõuna-Eesti o-klubid (Ilves, Kobras, Võru ja Peko) ostnud kokku 94 SI jaama, lisaks juhtjaamad, alused ja muud SI jaoks vajalikud asjad. Põhja-Eestisse ostis OK Orion 60 jaama, seega on tänaseks Eestis üle 150 SI jaama. Sellise varuga peaks olema erinevates Eesti piirkondades võimalik korraldada kõikvõimalikke o-võistlusi.

SI ja 2001.a võistlused

2001. aastal kasutati üldkogu otsusega SPORTident märkesüsteemi kõigil EMVdel (õine, pikk rada, lühi- ja tavarada ning teade) ja 4ESTil ning Suunto Gamesil. Lisaks meenuvad suurematest võistlustest veel Võru kevadvõistlused (Karjalaskevõistlus ja Lihavõttesprint), Ilves-3, Otepää kevad, Balti MV, Tallinna MV tavarada ning teade, Suvejooks, Koprakarikas, Kõrvemaa jooks/MTBO, MARU MTBO, JOKA AV, Põlva MVd, ToonusCup II. OK Kobras kasutas ainsana SI süsteemi ka päevakutel, nimelt Põlva teispäevakutel. Lisaks on SI komplekte omavad klubid pidanud SPORTidentiga ka klubisiseseid treeninguid ning võistlusi.

SI ja võistluste korraldus

Kõige keerulisemaks on muutunud korraldajate töö – uus asi nõuab uut lähenemist ja senisest erinevate tööüksuste koostöö organiseerimist. Tulemuste saamisel on tähtsaks kujunenud „arvutimehe“ roll ja tema valmisolek esilekerkinud probleemide kiireks lahendamiseks. Samuti erinevate talituste õigeaegne ja õigete andmete vahetus. Aga eks kõik õpi kogemustest ja edaspidi peaks korraldamine minema lodusamalt.

SI ja võistlejad

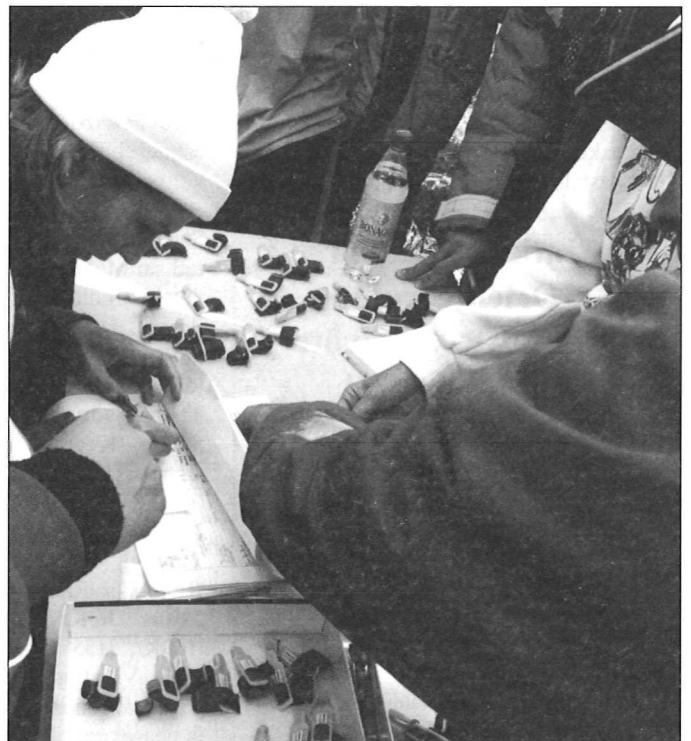
Orienteerujad on võtnud süsteemi väga hästi vastu ja üha enam oodatakse, et võistlustel saaks kasutada elektroonilist märkesüsteemi. Peale võistlust on tavaline, et jooksjad – ühtviisi nii eliitvõistlejad kui noored ja vanad, on kobaras koos ja võrdlevad omavahel etapiaegu. Erinevaid programme kasutades on võimalik hiljem ka arvutiekraanil võistlus läbi mängida. Vaadata, kes millal kellestki mööda jooksis ja kes millal viga tegi. Lisaks saab muidugi hulgaliselt arve ja statistikat oma võistluse kohta.

2002: SI päevakutele!

Lõpetuseks võib öelda, et taganemisteed enam ei ole. Kui 1980ndate keskel mindi üle kompostriile, siis nüüd on aeg üleminekuks elektroonilisele märkesüsteemile. Järgmisel, 2002. aastal, on SI kasutusel samadel võistlustel nagu aastal 2001 ja lisaks plaanivad ka väiksemate võistluste korraldajad oma võistlustel kasutusele võtta elektroonilise märkimise. See on aja nõue. Lisaks Põlva teispäevakutele on järgmisel aastal kuuldavasti plaanis võimaluse korral kasutada SI-d ka Tallinna, Rakvere ja Tartu päevakutel. Esialgu siiski vaid paralleelselt vana kompostermärkesüsteemiga ja linnast kaugematel maastikel, kus jaamade „minema jalutamise“ tõenäosus on väiksem. Loodetavasti tuleb päevakutel käijate seltskonnast hulgaliselt SI kasutajad juurde.

Edasi SPORTidentiga!

Lisainformatsiooni ja viiteid SPORTidenti kohta leiab Interneti koduleheküljelt ja SPORTidenti tootja leheküljelt www.sportident.com.

Praktika on näidanud, et suurematel võistlustel (Ilves-3, 4-Est, SuuntoGames) läheb vaja kuni 150-200 rendikaarti.

Peko Kevadel püüab olukorda kontrollida Mare Parve Foto: Harry Veide

Eesti Teateorienteerumise Liiga kuus aastat

Tarmo Klaar
ETOLi tabeli pidaja

Lõppev 2001. aasta oli Eesti Teateorienteerumise Liiga (ETOL) punktupidamises juba 6. aasta. Selle ajaloo jooksul on kolme inimese projektist alles jäänud vaid ühe inimese punktupidamine. Punktitabelid ja valemid on üldjoontes samaks jäänud.

ETOLi eesmärgiks on olnud teateorienteerumise võistluste konkurentsi ja taseme tõstmine ning parima teateorienteerumisklubi leidmine. On olnud aastaid, kus spetsiaalselt sellepärast sõidetakse Eesti teisest servast piirkondlikule MVle, et teateliigas punkte koguda.

Paralleelselt parima klubi väljaselgitamisega on punktitaabelit peetud ka jooksjate vahel, ja seda hästi keerulise valemi abil.

Järgnevalt tookski uuesti meeldetuletusena välja ETOLi ja KKTO kuueaastase ajaloo parimad klubid ja teatejooksjad (kõik tulemused on toodud eraldi tabelis- toim.).

Kuue aasta ETOLi tulemused härrade arvestuses (vt tabel).

Tegin ka väikest statistikat, andsin esimesele kohale 3, teisele 2 ja kolmandale kohale 1 punkti ning sain tulemuseks, et Eesti viimase 6 aasta parim teateorienteerumise klubi meeste põhiklassis on Saue Tammed (11p). Tammed on selle 6 aasta jooksul tõusnud samm-sammult kõrgemale ja viimased kaks aastat edetabeli ka võitnud. Järgnevad Lehola ja Ilves 6 punktiga.

Daamide arvestuses läks parima klubi tiitel jagamisele OK Kobrase ja OK Peko vahel 12 punktiga, kolmanda tulemuse sai Saue Tammed 8 punktiga. Need kolm klubi on olnud viimased 3 aastat esikolmikus. Varasematel aastatel on ka Ilvese naiskonnad konkurentsi pakkunud.

Klubide arvestuses on kõik 6 aastat parim olnud OK Kobras, saades kokku maksimaalsed 18 punkti. Järgnevad klubid OK

Võru ja Saue Tammed. Nemad said ainult vastavalt 5 ja 3 punkti. OK Kobrasel on olnud kõige ühtlasemalt jaotunud tulemused erinevate vanuseklasside vahel.

Teatevõistluste individuaalarvestuses on seis veelgi kirjum. Igal aastal on olnud oma "tegi-jad". Meeste tabelisse pääses 18 kohale 11 nime ja parimaks osutus Inno (8p), talle järgnevad Sixten (6p) ja Tarvo (5p).

Daamide arvestuses oli tegijaid vähem ja tase ühtlasem. Kuue aasta parimaks tuli Ruth (7p), järgnesid Edith (6p) ja Ede (6p).

Kirti Rebane Foto: Einar Raudkepp

Kambja Kõstrimäed, EMV H21 teatejooksu start 2001. Foto: Harry Veide

Kõik kuue aasta jooksul arvatud tulemused on avaldatud ETOLi koduleheküljel aadressil: <http://www.arvutid.ee/tarmo/etol>.

Sellised olid 6 aasta Eesti teateorienteerumise numbrid. Kas neil ka mingi väärtus on ja kas need midagi ka näitavad, jääb lugeja ja jooksjate otsustada.

Kas sellist edetabelit on edaspidigi vaja? Millisel kujul ja millises teostuses? Kas pidada lihtsalt tabelit nendele, kellel on huvi? Või leida näiteks toetajaid ja organiseerida toetajanimeline teateliiga, kus siis aasta lõpus antaks klubidele väärikad auhinnad.

Oma arvamus võiks ETOLi ja KKTO kohta saata aadressile:
tarmo@microlink.ee

2001	2000	1999	1998	1997	1996
ETOL härrad:					
1. Tammed	Tammed	Võru	MARU	Lehola	Lehola
2. Ilves	Ilves	Tammed	Tammed	Peko	Ilves
3. Kobras	MARU	MARU	Võru	Võru	Tammed
ETOL daamid:					
1. Tammed	Kobras	Peko	Kobras	Peko	Peko
2. Kobras	Tammed	Tammed	Ilves	Kobras	Ilves
3. Peko	Peko	Kobras	Peko	Tammed	Kobras
KKTO					
1. Kobras	Kobras	Kobras	Kobras	Kobras	Kobras
2. Ilves	Orvand	Võru	Võru	Peko	Lehola
3. Rakvere	Tammed	Tammed	Tammed	Võru	Peko

Teatevõistluste individuaaltabel – härrad

2001	2000	1999	1998	1997	1996
1. Inno Ling	Erik Aibast	Sixten Sild	Sixten Sild	Inno Ling	Tarvo Avaste
2. Tarmo Siimsaare	Armo Hiie	Tarvo Avaste	Andrei Nikitin	Raivo Reiman	Inno Ling
3. Andrei Nikitin	Andreas Kraas	Erik Aibast	Raivo Reiman	Kaido Nurja	Alar Viitmaa

Teatevõistluste individuaaltabel – daamid

2001	2000	1999	1998	1997	1996
1. Kirti Rebane	Ruth Vaher	Edith Madalik	Ruth Vaher	Ede Ümarik	Ede Ümarik
2. Maret Vaher	Maret Vaher	Kirti Rebane	Anu Annus	Epp Käpa	Epp Käpa
3. Ruth Vaher	Edith Madalik	Küllli Kaljus	Maret Vaher	Edith Madalik	Edith Madalik

Ratsaorienteerumine - sport või ainult meelelahutus

Aivar Kallas

On spordialasid, kus inimese vanus määrab tema võimaluse võistelda ja võita, on alasid, millistel ka suhteliselt kõrge iga ei ole mingisugusekski takistuseks noorematega võidu ajada.

Orienteerumine oma demokraatlikkuses on looduseaduste kohaselt vananevad huvilised kenasti vanusegruppidesse jaganud. Kui aga orienteeruja hobuse selga ronib, puudub ka selleks vajadus.

Saaremaa ratsaspordi taaselustajaks on olnud eelmise kümnendi keskpaigas asutatud Reinu Ratsaklubi, mis toetub põhiliselt Reinu Õkotalu hobustele ja Anne ja Andres Udeküllil ratsatreeneri ja ratsastaja oskustele ja entusiasmile. Klubi ratsanikud kuuluvad kindlalt paremate Saaremaa takistussõitjate hulka ja parima saavutusena on võidetud ka Eesti noortemeistri tiitel 2000. aastal.

Paraku ei ole kõik ratsanikud huvitatud ning puuduvad ka võimalused treeninguteks, mis viiksid tippu takistus- või koolisõidus. Lisaks heal tasemel ratsanikule peab olema antud aladel võitmiseks ka väga hea hobune, kellede muretsemine sugugi odav ei ole. Mida peaks siis tegema inimene, kellel piisavalt huvi võistlemise ja hobuste vastu, mitmekülgne sportlik taust, kuid igapäevaseks treeninguks võimalused puuduvad?

Selliseks spordialaks sobivad igati **ratsaorienteerumine** ja **ratsatriatlon**. Need on kaks spordiala, milliste toimumisest mujal maailmas andmed puuduvad ja leiutaja Reinu Ratsaklubi liikmetele kuulub. Enne kui pikemat peatuda ratsaorienteerumisel, tutvustame lühidalt triatloni korraldust, kuna ka see ala võib orienteerujatele huvi pakkuda.

RATSATRIATLON

Ratsatriatloni võistlust oleme korraldanud kolm aastat Kihelkonna vallas Haagi

Lõukas. See on imekaunis liivarand Vilsandi Rahvuspargis, mis sobib ideaalselt ratsatriatloni läbiviimiseks. Lisaks Reinu Ratsaklubi lähedus.

Triatloni distantsideks on **250 m ujumist, 3 km jooksu mööda rannariba** ja viimase alana **6 km ratsutamist**, millest esimesed 3 km tuleb läbida traavis ja viimased 3 km võib sõita (tavaliselt nii ka tehakse) galopis.

Ehkki toimumise koht asub üsnagi "maailma lõpus", on ürituse populaarsus ja kaunis

võitis ka selleaastase ratsaorienteerumise.

RATSA-ORIENTEERUMINE

Ratsaorienteerumise võistlust pidasime tänava kolmandat korda. Esimene võistlus sai teoks 1999 a kevadel Kihelkonna vallas, kus osalesid vaid Reinu klubi võistlejad (võitja Jaagup Kallas) ja kaardina kasutasime omaaegse ühismajandi maade plaani.

Võistlus õnnestus ja andis innustust korraldada ka suurem võistlus, mis toimuski suvel 1999 Kärla vallas Karujärvel juba Saaremaa Orienteerumisklubi korraldatuna. Osalesid saarlased ja sekka ka mandri-rahvast ja üks soomlanegi, võitis Annika Maripuu.

Möödunud aastal jäi võistlust pidamata, sel aastal sai aga jällegi teoks Saaremaa orienteerumiseljapäevaku raames Kihelkonna maalinna lähistel.

võistluse võib korraldada.

Ratsutamine on väga kallis ala - kallid on hobused ja nende treenimine-pidamine ning kallis ka transport. Nn. kopiga saab võistluspaika kaks hobust, mis veel suhteliselt odav on, suuremad klubid kasutavad aga hobuveokeid, kuhu kümme hobust peale mahub ja sootuks rohkem maksma läheb.

Rajast ja rajameistrist

Ratsaorienteerumiseks on sobivaimad (kuid mitte hädavajalikud) võistluspaigad rohkete teede, sihtide ja radadega või/ja parkmetsaga alad, kus hobusega hõlbus liikuda. Oleks hea, kui teed ja rajad oleksid suhteliselt pehme pinnasega (liiv). Meie võistlustel on rajameistriteks olnud inimesed, kellel ratsutamiskogemus puudub, rajad on aga kõik hästi õnnestunud (kui mitte detailides norida).

Raja pikkus ideaaltrajektoori kasutades võiks jääda alla 10 km. Pikemad rajad võivad seada ohtu rendihobuste tervise, kuna ratsanikud ei tunne antud hobuse taluvuse piire. Ala arendes on kindlasti mõeldav ka palju pikematel distantsidel võistluste korraldamine. Kui puudub parkmets, peaks olema võimalik rada läbida mööda teid, radu ja sihte.

Kontrollpunktid ei saa siiski asuda liiga lihtsates kohtades (otse teel), väike võsas ukerdamine annab asjale ainult võlu. Ratsanik peab pidurdama tempot ja traavis või sammus võtma punkti, andes sellega ka puhkust hobusele.

Omaette väike probleem on tekkinud kontrollkaardi komposteerimisega. Jooksjatele mõeldud kompostrid ei taha hästi sobida, kuna nende kasutamine nõuab vähemal või enamal määral kahe käe kasutuselevõttu. Paraku tuleb samaaegselt ka hobust juhtida, ja nii on praegustel võistlustel paljud võistlejad kiiruse

Jaagup Kallas, 2001. aasta ratsatriatloni ja ratsa-o võistluse võitja meesteklassis. Foto: Irina Mägi

suveilm meelitanud kohale igal aastal sadakond pealtvaatajat. Osalejateks on olnud nii Saarekui Hiiumaa ratsahuvilised ning võistlejad mandrilt ja Soomestki.

Osalejaid oli sel aastal 12, võitjateks tüdrukutest Miina Kallas, poistest Joosep Tikk, naistest Triinu Schneider ja meestest Jaagup Kallas, kes

Kuidas siis korraldada ratsaorienteerumise võistlust?

Esiteks peab ikkagi olema teda, et meil oleks võistlejaid, kuna ratsaorienteerumine ei ole veel nii populaarne, et potentsiaalsete osalejatega läbirääkimisi pidamata

RATSAORIENTEERUMINE

huvides kontrollpunktides tulnud sadulast maha.

Samuti pelgavad paljud hobused pöörlevaid ja tiirlevaid kontrollpunkti tähiseid, soovitus oleks komposter riputada (nii tähis kui komposter peavad asetsema mitte maas, vaid ca 150-180 cm kõrgusel) märgist meeter-poolteist kaugemale. Kontroll-kaardi lahtri ülitäpset komposteerimist ei ole mõtet nõuda tegevuse piisava keerukuse tõttu.

Küsimusele, **kus ja kuidas hoida ratsutamise ajal kaarti**, ei ole veel parimat lahendust leitud. Küll on seda üritatud tugeval alusel kaela riputada, tasku pista, lihtsalt ratsmete vahel käes hoida, isegi hambus kaardiga ratsanikke on nähtud.

Teedele langenud puud ei ole takistuseks, paremad ratsanikud hüppavad neist üle, teistele peab jääma võimalus neist mööduda kõrvalt. Teel, rajal, sihil või lagendikul, mida ratsanik suure tõenäosusega kasutab, ei tohiks olla aga kiirel galopil või traavil mittemärgatavaid auke, kuhu hobune võib komistada ja kukkuda. Sellised kohad tuleks kindlasti tähistada kas looduses või kaardil (?).

Viimasel võistlusel viis rada läbi pehme kraavi, kuhu esimene võistleja hobusega sisse vajus ja kellede päästmine õnnestus vaid kaasvõistlejate abiga. Selliseid kahtlaseid kohti (sood, tundmatu põhjaga kraavid) tuleb kindlasti vältida.

Milliseid hobuseid sobib kasutada? Meie võistlustel on enamuses olnud eesti tõugu hobuseid, sekka ka suuri hobuseid, nii et hobuse tõug ei ole takistuseks võistlusel osalemiseks ja samuti ei näe põhjust eraldi võistlusklasside sisseviimiseks arvestades hobuste tõugu.

Poniklassi kuuluv eesti tõugu hobune on visa ja hea liikumisega maastikul ning igati konkurentsivõimeline suurtele tõugudele. Küll aga peab arvestama sellega, et orienteeruma tuleval hobusel peab olema eelnev maastikusõidu kogemus, mis annab talle oskused liikuda ebatasase pinnasega ja täis erinevaid üllatusi metsaradadel

ja lagendikel. Edu saavutavad rahuliku loomuga hästijuhitavad (-alluvad) hobused, kes küll kiiruses võivad kaotada temperamentsematele, kuid orienteerumine ei ole galopivõidusõit ja siin on võitmiseks vajalikud muud eeldused.

Raja koostamisel oleks soovitus publiku huvi rahuldamiseks suundorienteerumisel tuua ratsanikud korra-paar stardi-finišipaiga lähedusest või mujalt publikule hõlpsasti ligipääsetavast kohast mööda. On väga nauditav vaatepilt kas ühe või grupi ratsanike võidukihutamist looduses jälgida. Ja üks publiku olemasolu innustab alati ka võistlejaid.

Võistlejate varustuses peab kindlasti olema **kaitsekiiver e. kaska, ratsapiits e. stekk**, viimane peab olema mitte pikem takistusõidus lubatavast. Kiivrit mitteomavat võistlejat ei tohi mingil tingimusel lasta starti! **Riietus** on vaba, kuid soliidne.

Omaette väikeseks probleemiks on olnud sõbralike ratsasportlaste liigne teineteise abistamise püüd kontrollpunktide leidmisel, sellega vähenevad üksipunnitajate võidushansid. Kuid küllap edasiste võistluste arenedes saame lahti ka sellest väikesest määrusterikkumisest.

**Võistlustel osalenu
Jüri Pärnik:**

Ratsaorienteerumises on võimalik võistelda praegu vist korra aastas ja seda Saaremaal. Hobusel olen varem metsas sõitnud, põhiliselt Otepää ümbruses, aga üks kord olen ka uut aastat Otepää keskvaljakul hobuse seljas vastu võtnud.

Sel korral Saaremaal, mitmepäevajooksul Karujärve ümbruses, oli see lihtsalt hea võimalus orienteerumise uut vormi demoda (= *demonstreerida, propageerida*-toim). Eriti kui see oli nii mugav: kõik oli ette valmistatud ja isegi hobused toodi ka kohale. Nagu profispordis. Hobuseid oli võimalik enne võistlust lühiiseloostuse järgi välja valida. Mina, kes ma olin varem kokku puutunud igasuguste hobustega, tegin valiku soo, turjakõrguse, vanuse, iseloomu jm arvestades.

Soojendussõidul hobuse iseloomu järele proovides tuli ka esimene seljast maha "viskamine", teine kord juhtus sama asi lõpuspurdil (-galopil) viimasest kontrollpunktist

Ratsaorienteerumise põhitõed:

- ☼ **Ratsaorienteerumiseks on sobivaimad** rohkete teede, sihtide ja radadega või/ja parkmetsaga alad, kus hobusega hõlbus liikuda.
- ☼ **Raja pikkus** ideaaltrajektoori kasutades võiks jääda alla 10 km
- ☼ **Kontrollpunktid** ei peaks olema otse teel
- ☼ Mõned hobused kardavad tuules liikuvaid **tähiseid**.
- ☼ Enne starti proovi, kuidas on mugavam **kaarti hoida!**
- ☼ **Sobivaim hobune** on eelneva maastikusõidu kogemusega ning rahuliku loomuga
- ☼ **Raja planeerimine:** Publiku huvi rahuldamiseks võiks tuua ratsanikud korra-paar stardi-finišipaiga lähedusest või mujalt publikule hõlpsasti ligipääsetavast kohast mööda.
- ☼ **Võistleja varustusse** kuulub kindlasti kiiver ja ratsapiits!
- ☼ **Riietus** on vaba, kuid soliidne
- ☼ Tegemist on emotsionaalse ja vaatamängulise spordialaga

Kui abilisid rajal (v.a. abistamine õnnetuse või totaalse eksimise korral) on keelatud, siis on stardi eel ja -järgi abilisid vajadus nagu igal teiselgi ratsavõistlusel olemas. Tuleb ju võistlejal end registreerida, seada võistlusvalmis hobune ja iseend ning teha muud tarvilikud toimingud raske võistluse eel. Koos abilisega on võimalik ettevalmistused teha kiiresti ja asjalikult.

Kindlasti jäi antud artiklis paljugi aspekte lahkamata ja nii mõnigi lahendamist vajav küsimus ei olegi veel üles kerkinud. Kogemused lisanduvad aga vaid võisteldes ja võistlusi

korraldades ning loodame, et lisaks saarlastele on ratsaorienteerumise võistluste korraldamisest huvitatud ka mandrimehed ja koos kogemusi ja võistlusi (ehk ka võite) jagades arendame ratsaorienteerumist ka rahvusvahelist kõlapinda leidva emotsionaalse ja vaatamängulise spordiala.

Kontaktandmed:

Aivar Kallas
05185 939
tel kodus 045 46927
sylla.talu@mail.ee

tööl tel 045 46636
kihelkonna@kihelkonna.saare.ee

finišisse. Seal segasid ja ehmatasid hobust natuke plaksutavad pealtvaatajad. Muidu sai rada (pikkus~6 km) läbitud mõõduka traavi ja minimaalsete galoppidega.

Kontrollpunkti märkimisega pidi natuke vaeva nägema, sest hobusega hooga tulles ei saa seda kompostrit kohe kätte. Muidu nagu orienteerumine ikka, aga kaardi hoidmisega oli probleeme. Ei saa vaadata siis, kui ise tahad, palju pidi meelde jätma ja kaarti vaatama siis, kui mõni rahulikum koht hobusega liikudes ette sattus. Hobust juhtides peaksid mõlemad käed ikka ratsmetes olema.

Esimesel võimalusel läheksin sarnaselt organiseeritud üritusele aga kohe. Samas kaasnes sellega ka finantskulu hobuse rentimise näol, mis minu mäletamist mööda oli ~ 400 krooni.

Kõigile ratsaorienteerumisest huvitatutele soovitatakse ratsatreeningutest, Lõuna Eestis on selleks sobiv paik ratsatreenerite oskusliku käe all näiteks Ihaste Ratsaspordikeskuses. Ühe ratsutamise õppetunni hind jääb seal umbes 75 -150 krooni vahele.

Rajameistrivõistluste juhend

Eesmärk: Raja planeerimise tingimuste tutvustamine ja vastavate oskuste levitamine, kaardilugemise ja orienteerumismõtlemise harjutamine ning parimate planeerijate selgitamine

Ülesanne: Planeerida kaardile üks võimalikult tehniline ja korrektne 4,0 km pikkune o-jooksu lühirada. KP-de arv 3 kuni 4 ühe km kohta.

Osavõtt: Raja planeerimisest võivad osa võtta kõik orienteerujad vaatamata soole, võistlusklassile, nahavärvile või usutunnistusele.

Vormistamine: IOF standardmärkidega.

Hindamine: Hindajaiks on kaks erinevat meeskonda, kes kumbki hindavad radu oma arusaamiste järgi heast rajast:

a) kaks endiste aegade eksperti – Tõnu Raid ja Arne Kivistik.

b) kaks tänast meeste põhiklassi harrastajat – Neeme Loorits ja Lauri Lahtmäe. Hinnatav töö kaalutakse kõikidest korralduslikest ja võistlusaspektidest lähitudes.

Hindamise alused: Raja maksimumpunktiks on 100. Sellest kontrollpunktid kuni 35, etapid kuni 40, start-finiš kuni 5, legendid kuni 5, vormistus kuni 5 ja rajaplaneering kuni 10 punkti. Raja tegemiseks tuleb kasutada kõiki maastiku poolt pakutavaid võimalusi. Hinde alandamist põhjustavad:

* üksluine planeering, raja ristumised, tühijooksu etapid või vastujooksud, orienteerumist mitte nõudvad etapid.

* sarnastel või ebamäärastel objektidel asuvad KP-d, "kottijooksud", selged orientiirid enne KP-d.

* teevaliku- või orienteerumisülesannete puudumine.

Muud tingimused:

• Finišipaik on etteantud (vt.kaardi läänerveserva)

• K-punkt vabalt valitav, kuid startipaik peab olema sellest maksimaalselt 200 m kaugusel ning korraldajate ja võistlejate jaoks kergesti ligipääsetav. Teiste sõnadega – vähemalt 4. klassi tee ääres.

• Raja pikkus K-punktist finišini $4,0 \pm 0,2$ km.

• Raja planeerimiseks soovitatav kasutada ajakirjas trükitud kaarti ja selle koopiat. Neile, kes soovivad oma võistlustöö hindamisele saata, saadame postiga koju uue kaardi puhtaks vormistamiseks. Kaardi saamiseks teata oma aadress kas telefonitsi 050 68377 (Sixten Sild) või saada see e-postiga aadressil :

• Võistlustööde ärasaatmise tähtaeg on 15. veebruar 2002 (postitempli kuupäev).

• Võistlustööle lisada oma varjunimi ning võistlustööga panna kaasa teine, kinnine ümbrik, milles on kirjas

sama varjunimi ning selle all võistleva inimese pärisnimi, aadress, telefon ja e-post selle olemasolul.

• Võistlustööd saata aadressil:

Tõnu Raid

Silla 6-1

11616

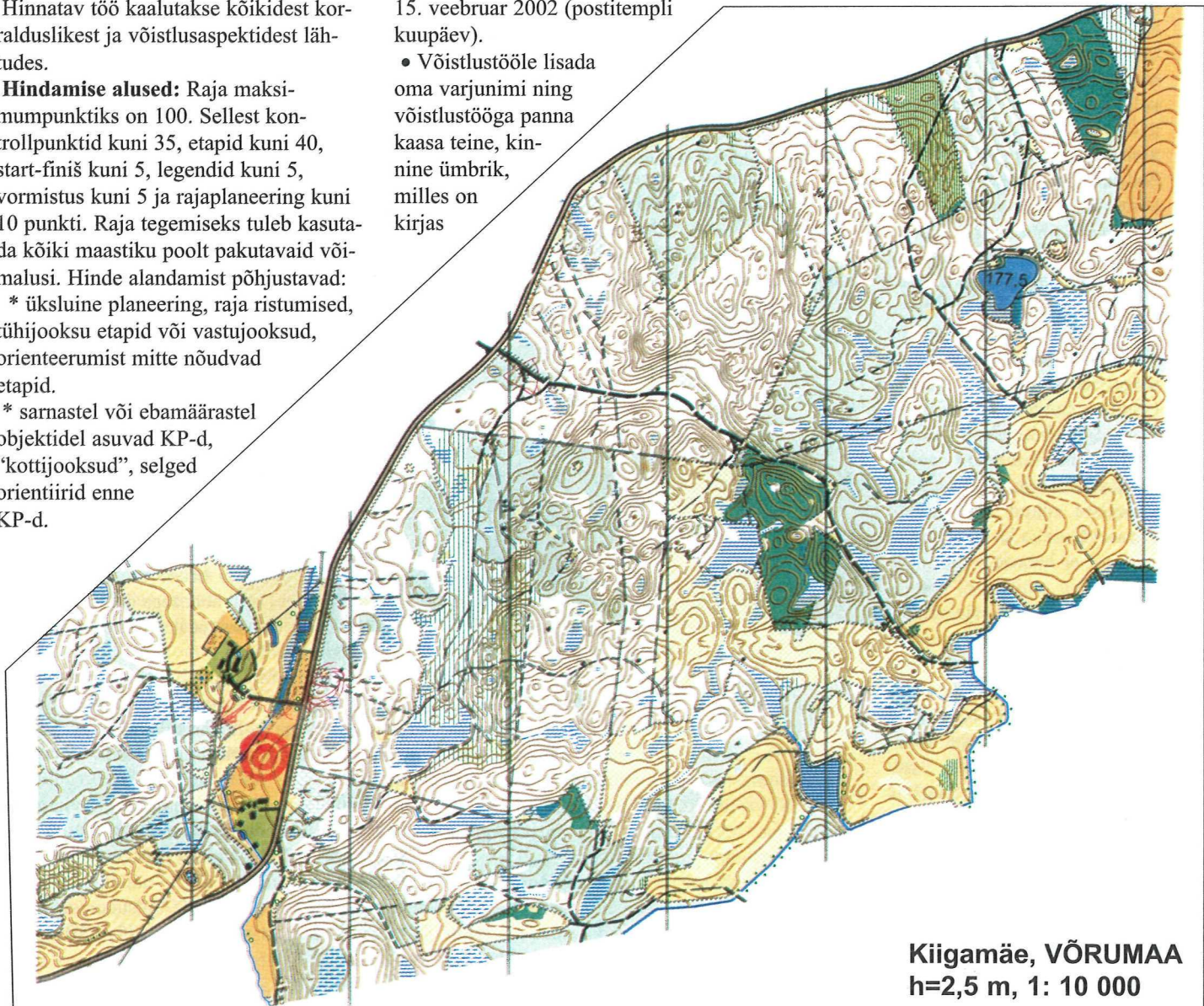
Tallinn

Tulemuste avaldamine ja auhinnad:

Võistlustulemused avaldatakse ajakirjas "Orienteeruja" ja paremad rajad panakse pärast Lihavõttesprinti üles EOL-i koduleheküljele.

Rajameistrivõistluse korraldajad jätavad endale õiguse kasutada laekunud töid OK Võru 2002 aasta Lihavõttesprintil.

Peaa hinnaks on oma raja füüsiline mahapanemine vastavalt kokkuleppele OK Võruga. Peaa hinna vastuvõtmine ei ole kohustuslik. Seevastu on keelatud oma rajal võistlemine. ▣

Kiigamäe, VÕRUMAA
h=2,5 m, 1: 10 000

Eesti o-luule levib

8. veebruaril 1970 toimus esimene talvine o-kohtumine Moskva ja Eesti koondiste vahel märkesuusatamises.

Naisteklassis saatis edu meie võistlejaid. Esimese võidu koondises hankis tollane TRÜ matemaatikatudeng Riina Võhma.

Raamatu EORKO 40 koostamisel oli mul selle ürituse protokollis suhtes vaidlus kaasautor Vello Viirsaluga, kes millegipärast polnud nõus eestlanna võiduga. Seejuures Viirsalu ise võistlusel ei viibinud. Allakirjutanu oli seal võistlejana ja kirjutas ka protokollis tagajärjede nõõrilt.

Kontrollimine näitas, et Võhma võidu on fikseerinud ka ajalehed Spordileht, Edasi, TRÜ (viimases kahes on koondislase A. Kivistiku artiklid) ja asjaosalise enda treeningpäevik.

Sellest lõpptulemuse suhtes kokkulangevast infost ei piisa lugupeetud kroonik Viirsalule. Tema jätkab oma "loomingut"

Eesti o-ajaloo ümberkujundamisel - vale protokoll on ta koguteose Orienteerumissport läbi aegade VI köites (Tartu 2001).

Spordiajalugu kirjutatakse võistlustel. Kui need lõppevad ilma protestideta, saab panna peatükile punkti. Nii oli ka 8. veebruaril 1970 Moskva oblastis. Kõrvaltvaataja saab vaid tulemusi ümber kirjutada. Oleneb kirjutaja oskustest, kas ta teeb seda õigesti või vigaselt. Esimesel juhul kõlbat kroonikuks, teisel, pehmetl õeldes vaid luuletajaks.

Antud juhul on tegemist Eesti o-koondise tagajärgede tahtliku võltsimisega ja koondislaste sihiliku solvamisega. Milleks meile selline "ajalugu"?

Olavi Kärner

Tõraveres 26. novembril 2001

Lugupeetav peatoimetaja!

Vastuseks toimetuse järelepärimisele Eesti - Moskva 1970. aasta talvematši kohta saan teatada järgmist.

Märkesuusatamises võistlesid koondised 8. veebruaril 1970 Moskvast 113 km kaugusel Belopesotnajas.

Ajakirjandus kajastas sellel korral matši äärmiselt napilt. Ilma autori nimeta mõnerealisel nupus kirjutas Noorte Hää 10. veebruaril 1970 kuulduste põhjal, et Eesti naised hõivasid 5 esimest kohta, meestest said moskvalased kolmikvõidu, koondarvestuses võitis napilt Moskva. Võistlustulemusi ajakirjanduses ei avaldatud.

Mõni aeg hiljem saabus Moskvast protokoll ametlike tulemustega, selle avaldas ka Kehakultuurilase aastaraamat 1970.

Matši ametlikud tulemused olid sellised:

Meeste märkesuusatamine 14,8 km 11 KP

1. Stanislav Jelahhovski

Moskva	1:40.46	(23 minutit karistusaega)
2. Vassili Burtsev Moskva	1:48.30	(23)
3. Valeri Ignatenko Moskva	1:50.38	(10)
4. Arne Kivistik Eesti	1:52.43	(29)
5. Uku Annus Eesti	2:03.30	(27)

Naiste märkesuusatamine 9,7 km 8 KP

1. Irina Iljina Moskva	1:50.35	(26 minutit karistusaega)
2. Riina VõhmaEesti	1:53.14	(36)
3. Ilona Vanaveski Eesti	1:53.26	(21)
4. Maire Raid Eesti	2:00.37	(37)
5. Helle Mürk Eesti	2:00.42	(31)

Võistkondlik järjestus: 1. Moskva 19,2472 (33:52.47); 2. Eesti 19,7294 (34:34.52)

Lugupidamisega
Vello Viirsalu

Nõos 1. detsembril 2001

NOORENDIK

Jõgeval jõnglastega..algus lk 7

Aprilli keskpaigast alates hakkasime kolmapäeva õhtuid sisustama skeemide abil lähimas metsatukas kuni 1,5tunniste retkedega. Nimetatud algõpe toimub ilma kompassita kaardi suunamise harjutuse kinnistamiseks. Tunni alustuseks tegime komposteerimisjookse 4-6 tähiseiga miniringil (võitja aeg ca 45 sekundit). Ühe kuu möödudes kujunes 6-liikmeline hakkajamatest 9-11aastastest tüdrukutest jalgratastel pühapäeviti Siimusti metsas harjutama sõitvate rühm (poisid tüdinesid).

Augustis tegime rongilt rongile 21-kilomeetrilise rattatuuri Navalt Luua ja Elistvere kaudu Tabiverre. Vahapeal seiklesime 1,5 tundi jalgsi Luua Kõrgema Metsakooli kaardil.

Septembris tegime 30-km pikkuse rattaringi Kuremaa ja Kassinurme kaardipausidega (nüüd ühines meiega ka kaks turvapoissi).

Viimasel kahel suvel tegutses

Jõgeva vallavalitsuse toetusel algajate ning edasijõudnute rühm vastavalt 8 ja 4 osalejaga, aprillist oktoobrini kummalgi üks harjutuskord nädalas.

Mullu kiskus taas lastega võistlema. Katsetasin 11aastast naabripoissi **Oskar Orupõldu** Koprakarikal Valgesool (tema ema on pärit Moostest). Vahvalt tuli välja - 2. ja 3. päeval läbis ta pikavõitu, üsna mõtteliselt 'toetatud' raja 1 tunni piires, nautis nabani mudas müttamist ja tütust jälitajast vabanemist (end puu taha peites!).

Tänavu kevadel kinnistus sportlikus rühmas Oskari eakaaslasest sõber **Rain Vaikmäe**. Raudselt hoidis punkti poiste klassiõde **Laura Suur**. Aeg sai küpseks teha sportlik sooritus Noorte Ilvesel.

Oskari isa vedas meid koos laagrivarustusega Mooste mõisa parki, ema vend sai mahti võistluskeskusesse sõidutada, heade juhuavitajatega saime õhtuks laagrisse tagasi (teiste hulgas aitas meid Ülo Needo). Esimesel võistluspäe-

val panin kõigile tungivalt südamele hoolega kontrollida KP-s tunnusnumbrit, liikuda võimalikult iseseisvalt mööda kindlaid pideorientiire ning kolme päeva üldtulemuse nimel mitte mingil juhul katkestada -poistele kehtestasin kontrollajaks omal etapil 1,5, Laural 1 tunni. Tunnetasin meeldivat kvaliteedinaudingut, kui suudeiti rada läbida etapiti kolmveerand tunniga ja kolmanda veerandi keskele.

Teisel päeval olid poisid juba täisvõistlusvalmid. Julgelt 'rongidega' õiendades saavutati oma etapil 6. ja 8. aeg, võitjatega vaid paariminutilised vahed. Laura kulges seekord veel kobamisi, viimasel päeval vabanes ka tema pingest. Suve teise võistluslaagri tegime Koprakarikal. Oskari vanemad hoidsid ja ohjasid laagrielu, ise tegin kõikidel päevadel jalgrattal mägietape Otepäält võistluskeskusesse (pärast võistlusi võimalikult otsekurssi hoides Nõo raudteejaama). Leidsime aega nautida tippusu-

usatavate veeremist asfaldil. Oskar oli temale juba omaseks saanud ühtlasele kaardilugemisele ja maastikumõistmisele tuginevas keskastme minevikus (sära-vaimal päeval 4. koht). Emotsionaalne Rain hävis avapäeva raja lihtsas alguses, hiljem sai maastiku ja Kennyga sinasõbraks (5. koht). Teisel päeval rabas ta avamaastikul teist punktivahet kolmveerand tundi ('vastikud' mäed keerasid igast suunast ette!). Viimaseks päevaks oli tal seda tüüpi maastiku läbimise lühikursus omandatud (9. koht). Ning ennäe, konkurendid rääkisid meist!

ESKL meistrivõistlustele sõidul tulid kahuks korralduslikud tõrked, kuid oma maakonna noorkotkaste ja kodutütarde võistluse pidasime Laiuse-Kuremaa hilissügisel läbi-paistvas metsas 20.oktoobril ikkagi (kõetav hiidtelk ja supikatel 'mukana' (soome k. kaasas - toim)).

**Uudis - Suusaorienteerumise kaardihoidjad
al. 450 kr**

**Uudis - Suusatajate võistluskostüümid
(ka klubivärvides) al. 850 kr**

SILVA

orienteerumisvarustus

**ikka odavaima
maailmahinnaga!**

**Sügistalvisel soodumüügil kuni 15.03.2002
enamik varustusest odavaimast maailmahinnast veel
5-10 % soodsamalt!**

Moscompass - tiptasemel kompassid 200-350 kr
Ilves-Extra võistlusriietuse ja tuuledresside klubitellimused -
uued materjalid

Ergo reisi- ja võistluskindlustuse vormistamine
orienteerujaile erisoodustusega

**Silva OÜ Skvaier, c/o Mati Poom, Regati 1, 11911 TALLINN
GSM 050 74686; t. (0)6398651, t. kodus&faks (0)6576118
e-mail: matip@hot.ee, mati@esk.sport.ee**

**Põlva maakonna lahtised MV
suusaorienteerumises 2002**

Aeg ja koht:

12.jaanuar sprint start kell **12.00** Piigaste
13.jaanuar lühendatud tavarada, start kell **11.00**
Piigaste

Maastik ja kaart: 1:10 000 ja 1:7500 H2,5 m
Saverna kaardi põhjaosa

Võistlusklassid: HD 21,18,16,14,D35,H40

Stardimaksud: täiskasvanud Põlva Maakonnast
40kr/päev, väljaspoolt 60kr, noored Põlva Maakonnast
20kr, väljaspoolt 30kr

Autasustamine: Kõigi vanuseklasside 3 paremat au-
tasustatakse medali ja diplomiga, võitjaid lisaks kingi-
tusega.

Registreerimine: kuni **7. jaanuarini IVK kaudu** või
aadressil (Metsa 7) Võru 3 63308 Põlva, faks 079-
94851, e-mail: kobras@estpak.ee. Registreerimisega
koos tasuda osavõtumaks OK Põlva Kobras a/a
1120074588 Hansapank, kood 767.

Lisainfo: Registreerimisel teatada SI-kaardi number,
kui see erineb EOL andmebaasis olevast või kaardi
rentimissoov. Renditasu 20 kr/ päev
12.jaanuaril põrandamajutuse võimalus.
Parkimistasu 10kr/päevas, suured bussid 25kr/ päevas

Võistluse korraldaja: Katrin Viilu ja **OK PÕLVA
KOBRAS**
Tel.051 77942, 079/94288 (õhtul), 079/92166 (päeval)

25.10.2001

ORIENTUUR'2001-2004

Balti MV 18.-19.05.2002 Leedus

Bussireis 17.-20.05 (Tartu?)-Tallinn-Pärnu-Riia - Leedu - Riia-Pärnu-Tallinn-
(Tartu?) ette-valmistamisel. Majutustingimused, toitlustamine, reisi hind jm
peale konkreetsema kutse saamist.

O-Ringen 20.-26.07.2002 Skövdes, Kesk-Lõuna-Rootsis

Järgmisel aastal möödub 10 aastat legendaarsest 3x1000 Baltimaade orien-
teeruja võistlusreisist Rootsi 5-päevajooksule Södertäljes. Võimalik meenu-
tusreis bussi- või minibussiga 18.-27.07.2002. 5 võistlust eritüübilistel, kuid
hästijoostavatel maastikel. 24.06 puhkepäev ja võimalus käia Skara veepar-
gis Sommarland. Voodi- ja põrandamajutus või oma telgiga võistluskeskuses.
Sl. **Osavõtumaksud kuni 30.11.2001** (NBI): -16-a. 180 kr, 17-20 550 kr, 18-
20E 725 kr, 21-90 1100 kr ja 21E 1300 kr, 1.12-28.02 +100 kr, 1.03-14.05
+200 kr, 15.05-15.07 +600 kr. **Võistlusreisi oodatav hind ilma osavõtu-
maksuta 3500 kr** (sis. bussikulud, dekipiletid, telgimajutuse võistluskeskuses
või põrandamajutuse vabades korterites). Kajutikoha lisa al. 600 kr.
Reisikindlustus 7 pv 100 kr ja koos võistluskindlustusega 150 kr.
Registreerimis- ja majutusabi oma autodega sõitjaille.

Suvereis 12.-27.08.2002 Ungarisse ja Sloveeniasse

Bussireis Ungari 6-päevajooksule (3 viimast päeva, 12.-17.8) Kiskunmajsas
Lõuna-Ungaris ja Sloveenia 3-päevajooksule (23.-25.8) Cerknos Edela-
Sloveenias. Vahepeal 5 pv puhkust Aadria mere ääres koos ringsõitude ja
rajatreeningu võimalustega. Bussis vaid viimane öö. Ungaris majutus kuni 10-
voodiga üürimajades, muu majutus täpsustamisel koos ringsõiduplaaniga ja
Sloveenia korraldajatega. Oodatav hind registreerimisel 1.01 - 30.04.02 5900
kr (noortele 5600). Võistlejaille klassides D55+ ja H60+ Orientuuri toetus 250
kr. Registreerimisel enne 31.12.2001 hinnasoodustus -150 kr, 1.05-30.06
+200 kr ja 1.07- 1.08 300 kr. SI-sõrme puudumisel rent 100 kr. I osamaks reg-
istreerimisel 2500 kr. Reisikindlustus 16 pv 164 kr ja koos võistluskindlustu-
tusega 246 kr. Osavõtjaille Orientuur'2002 T-särk.

tusega 246 kr. Osavõtjaille Orientuur'2002 T-särk.

Veteranide MMV 6.-11.10. 2002 Bendigos, Austraalias

Variant 1: Austraalia - 2.-20.10 - Tallinn-(London-Singapur vm.)-Melbourne-
Bendigo (VMM, 2 näidisrada+3 võistlust 6.-11.10)-3 pv ekskursioone (12.-
14.10) -Tasmaania saar (3-pv. jooks ja ekskursioone 15.-17.10)-Melbourne-
(Hong-Kong vm-London)-Tallinn. Hinnaprognosis 35 000 kr.
Variant 2: Uus-Meremaa-Austraalia - 25.09-20.10 - Tallinn-(London-Singapur
vm)-Auckland-Rotorua-Wellington-Christchurst-Dunedin-Cristchurst-
Melbourne, edasi nagu Variant 1. Hinnaprognosis 45 000 kr.
Hinnad ei sisalda toitlustamist. Kohapeal sõit üüriautode või minibussidega,
majutus heatasemelistes motellides. Osavõtjaille Orientuur'2002 T-särk.
Tasmaania on turismipärl, võrreldav Uus-Meremaaga. Registreerimine osavõ-
tuks on käimas. I osamaks al. 5000 kr. Asjasthuvitatud - on aeg anda endast
märku! Selle reisi korraldamine ei käi üleöö! Variant 1 on elujõuline ja toimub,
2. variandile on hetkel 2-3 soovijat, kuid ka see võib realiseeruda Orientuuri
korraldusel või võimalikus koostöös World Wide Orienteering Promotion'i
(SWE) või World Wide Compass'iga (FIN).

2003. a. Veteranide MMV 13.-17.07 Haldenis, Norras

Bussireis 11.-19.07.2003. Stockholm-Halden ca 550 km. Osavõtumaks kuni
30.09.2002 1500 kr, 1.10.02-31.01.03 1700 kr ja 1.02-15.05.03 2000 kr. Telgi-
-, põranda- või voodimajutus.

2004.a. Veteranide MMV Itaalias

Orientuuri reise registreerimine, täpsemad reisikavad ja lisainfo ning
Ergo soodsaim reisi- ja võistluskindlustuse vormistamine:
**Mati Poom, pk 76, Regati 1, 11911 TALLINN
GSM 050 74686, t. (0)6398651, t. kodus&faks (0)6576118,
e-mail: matip@hot.ee, mati@esk.sport.ee**

JAANUAR	võistlus	koht	riik	korraldaja	www lehekülg või kontakt
12.-13.	Põlvamaa MV, SO lühirada, lüh. tavarada	SI	Piigaste	KOBRAS	http://www.polvamaa.ee/kobras
19.-20.	Lääne-Virumaa MV, SO lüh. tavarada		Tamsalu	RAKVERE	http://www.raok.ee
VEEBRUAR					
30.1-2.02	Juunioride ja veteranide Suusa-O MM, samas ka Euroopa Noorte suusa-O MV	SI	Jablonec nad Nisou	CZE/IOF	http://www.skijwoc2002.nextra.cz/
15.-17.	Eesti MV Suusa-O (lühi-, tavarada, teade)	SI	Kirikumäe	VÕRU	http://www.okvoru.ee/html/index.html
10.	TARTU MARATON		Otepää-Elva		http://www.tartumaraton.ee/tm/index.html
25.2.-3.3.	Suusa-O MM; HD 21		Borovets	BUL	IOF/BuIOF
MÄRTS					
2.-3.	LSF Pronoking Team Suusa-O, tava- ja lühirada			Keila	LSF Pronoking Team
30.-31	Metssiga 2002, tavarada, lüh.tavarada		Üru, Kihelkonna vald		Saaremaa OK
APRILL					
6.	Karjalaskevõistlus; tavarada	SI	Kiigamäe, Vastselliina	VÕRU	http://www.server.ee/okvoru/html/index.html
7.	Lihavõttesprint; lühirada	SI	Kiigamäe	VÕRU	http://www.server.ee/okvoru/html/index.html
12.	Põlva MV öises; öine tavarada	SI	Vinso	KOBRAS	
13.-14.	Peko Kevad, lüh.tavarada, tavarada	SI	Korela	PEKO	http://my.tele2.ee/peko/
12.-18.	Rahvusvah. Koolisportdiliidu (ISF) MV		San Pedro de Muel	POR	ISF http://www.schoolsport.org
17.	Tallinna MV, öine tavarada		Kaberla		Kaido Nurja/Urmas Rannu
20.-21.	Jüriööjooks; öine segateade	SI	Jäneda		MSL JÕUD/JOKA http://www.tyri.ee/~jkarud/
27.-28.	Tiomila, öine teade		Surahammar	SWE	
MAI					
3.-5.	Ilves - 3; 3-päeva jooks (2.päev WRE)	SI	Pikasilla		ILVES http://welcome.to/ok_ilves
4.-5.	Thermenland Open; 2-päeva jooks		Fürstenfeld	AUT	TV Fürstenfeld thermenland.open@gmx.at
11.	Mercury MTBO; rattaorienteerumine		Kolgaküla		MERCURY
11.	Rapla MK MV, tavarada		Vardi		ORVAND
12.	Virumaa O-jooks ja Eesti Üliõpilaste MV; lühend. tavarada		Väike-Maarja		RAKVERE http://www.raok.ee/index.php
17.-19.	Rahvusvah Tartu Üliõpilasmängud, XVIII SELL-I mängud		Tartu	EST	EASL http://www.ut.ee/easl
18.-19.	Balti MV; tavarada ja teade	SI		LIT	LOSF http://www1.sonex.lt/losf/
18.	Tallinn-2002, tavarada	SI	Viitna		ORION
20.	Tallinn-2002, teade		Harjumaa		KOOPERAATOR
25.-26.	Eesti MV; lühirada, HD 21 teade	SI	Köverjärve	RAKVERE	
JUUNI					
1.	XXIV Lõuna-Eesti KV, tavarada	SI	Pikajärve		KOBRAS http://www.polvamaa.ee/kobras
2.	Rosma jooks (Team 2003 kontrolljooks krossijooksus)		Rosma		PÕLVA http://www.polvamaa.ee/kobras
1.-3.	MK etapid 1 - 2 (1 - lühirada, 2 - tavarada)	SI	Chiny-Arion	BEL	IOF / BelOF http://www.frso.be/wcup2002/
7.-9.	MK etapid 3 - 5 (3 - sprint, 4 - teade, 5 - tavarada)	SI	Lausanne	SUI	IOF/Swiss OF http://www.world-cup2002.ch/
8.-9.	Otepää Kevad 2002, lüh.tavarada, tavarada	SI	Kambja		Kape
8.	Il Clarioni AV, tavarada	SI	Kaberla		Kaido Nurja.Urmas Rannu
9.	Clarioni MTB-O, ratta-o	SI	Kaberla		Kaido Nurja.Urmas Rannu
15.-16.	Jukolan ja Venlojen Viesti teatejooks		Asikkala	FIN	AR http://www.asikkala-jukola2002.fi/
21.-23.	Euroopa Noorte MV; HD 16, 18 klassid	SI	Gdynia	POL	WKS "Flota" http://www.wksflotagdymia.pl/
29.-30.	Suvejooks; 2-päeva jooks	SI	Pudisoo		Orion
29.	Valdade suvemängud		Rassi		JOKA
JUULI					
30.6.-3.7.	MK etapid 6-8 (6 - sprint, 7 - tavarada, 8 - teade) Emit		Röros	NOR	IOF/ NOF http://www.roros-il.no/wc2002/
1.-6.	Five Days of the Fortresses (ITA 5-päeva jooks)	SI	Folgaria	ITA	FISO http://www.fiso.it/5days/
5.-7.	MK etapid 9-10 (9 - lühirada, 10 - pikk rada)	Emit	Idre	SWE	IOF/ SOF http://www.orientering.se/wc2002idre
5.-7.	Ilvesteade; teate mitmepäevajooks	SI	Hargla	ILVES	http://welcome.to/ok_ilves
1.	MTBO MM (Ratta-O MM); HD21	SI	?	FRA	IOF 8.-13.
8.-13	Juunioride MM O-jooks			ESP	IOF 10.-13.
10.-13	VII 4 EST; 4 päeva jooks	SI	Võiste		West/JOKA
12.	VII 4 EST; pargivõistlus, srpint	SI	Pärnu Rannapark		West/JOKA
15.-20.	FIN - 5; 5 päeva jooks		Varkaus	FIN	Savon Suunta http://personal.inet.fi/urheilu/sasu/
21.-26.	O-RINGEN; 5 päeva jooks	SI	Skövde	SWE	http://www.oringen.com/
26.-27.	5th World Rogaining Championships (WRC)		Lesna	CZE	IRF/ CAR http://www.top.cz/wrc2002/
AUGUST					
3.-4.	JOKA GP, lühirada, tavarada	SI	Jäneda		JOKA http://www.tyri.ee/~jkarud/
3.-4.	43-kavlen; veteranide teatejooks		Linköping	SWE	
9.-11.	14.Koprakarikas ja juunioride eel-MM	SI	Aarna	EST	KOBRAS http://www.polvamaa.ee/kobras
11.-17.	Hungaria Kupa 2002; 6 päeva jooks		Kiskunmajsa	HUN	SZV O-Club bulletaan@EOLis
17.-18.	Eesti MV; öine tavarada	SI	Malvaste		HOK
18.	41.Hiiumaa karikavõistlused; lüh.tavarada	?	Tahkuna		HOK
20.-24.	WUOC (World University Orienteering Championships 2002)		Varna	BUL	FISU http://www.ocademic.org/WUOC2002/
20.	MTBO Eesti lahtised esivõistlused	SI	Harjumaa		MARU/EOL
21.-25.	European Masters O-Festival		Kiiev	UKR	UOF http://www.kievorient.epsilon.kiev.ua/
24.-25.	Tulejõon 2002; 2 päeva laskeorienteerumine		Jägala		PV SK http://www.pvsport.ee
24.	Noorte Jukola; noorte teatejooks		Ähtari	FIN	Ähtarin Urheliat http://www.ahtarinurheilijat.fi/
SEPTEMBER					
31.8 - 1.9	Eesti MV; tavarada, noorte ja veteranide teade	SI	Sudiste		LEHOLA

(Ruumipuudusel ilmub septembri-oktoobri võitluskalender järgmises O-jas 1/62! - Toimetus vabandab.)

Jaanuar

Ilmus esimene ajakirjaformaadis Orienteeruja number
Vello Viirsalu tunnistati tiitli Orienteeruja Kuldsulg 2000 laureaadiks.
Sajandi Orienteerujaks valiti Sixten Sild

Veebruar

Suusa-o EMV lühirajal ja teates peeti Savernas, tavarada lükatil edasi lumeolude paranemist ootama. Kahekordseteks meistriteks tulid D21 Maret Vaher (OK Kobras) ja H21 Ander Ojandu (OK Võru).

Juunioride MM toimus Itaalias, Trentinos, meie noorte parimaks kohaks jäi nejdude teatesõidu 6.koht.

Märts

Suusa-o EM peeti 12.-17.märtsil Vologdas, Venemaal. Margus Hallik võitis seal kuni 23-aastaste konkurentsis pronksmedali! Teates said Eesti mehed 5.koha! Individuaalselt parimad tulemused: Raul Kudre 12. (sprint), Ander Ojandu 8. (tavarada) (Foto: Harry Veide).

EMV suusa-o tavarajal peeti Savernas koos Jõudi maatalimängudega. Põhiklassides võitsid Ingrid Kala ja Ander Ojandu.
17.-18. toimus Tartus Tarmo Klaari juhitud SPORtidendi koolitus.

Aprill

Jüriööjooksu võitis 9.aastat järjest OK Ilves!

Mai

Balti MV Pikajärvel: D21 1.Elo Saue, 3. Tina Olm-Junegard (võistles 1.korda Eesti all); H21: 4.Olle Kärner; D20. 3. Eveli Saue; H20 2. Tarmo Siimsaare, 3. Tarvo Klaasimäe; D18 3. Liis Johanson, H16 1. Sander Vaher, 2. Riho Tabla.
Küllil Kaljus võitis Tartu jooksumaratoni naiste arvestuses.

Juuni

Ilmus Eesti Spordi Biograafiline Leksikon; EMV lühirajal ja põhiklassi teatejooksudes toimusid Kambjas Köstrimägedes. Võitsid Külli Kaljus ja Erik Aibast, teates SK Saue Tammed (D21) ja OK Võru (H21)

Ilvesteates võidutsesid nii meeste- kui naistearvestuses SK Saue Tammede esindused.

Värskas toimus EOLi noortelaager.

Juuli

Toimus 4EST Kirikumäel, kus osalejaid 10 riigist kokku 700.

Loodi MMi toetajate klubi.

Juunioride MMil esindas Eestit läbi aegade noorim koosseis ja tulid üle aastate korralikud tulemused: H20 lühirada: 24.Tarmo Siimsaare, 46. Riho Tabla, 47. Sander Vaher; D20 49. Eveli Saue; tavarada: H20 35. Sander Vaher, 46. Tarmo Siimsaare, D20 74. Annika Rihma.

Markus Puusepp võitis O-Ringeni H16 klassis!

Orienteerumise MM-võistlused Tampere algasid uue ala - sprindiga. Avaalal esindasid Eestit naistest Külli Kaljus (16.koht) ja Anu Annus (29.) (ülal, Foto: Rein Rooni), meestest Mati Tiit (32.) ja Erik Aibast (38.).

Tavarajal, kus kasutati esmakordselt GPS seiresüsteemi, võitsid Simone Luder (Šveits) ja Jörgen Rostrup (Norra), Eesti parimad olid Olle Kärner 21. ja Maret Vaher 27.kohaga.

August

MM-võistlused Tampere jätkuvad. Teatejooksus langesid meie naised (Küllil Kaljus, Anu Annus, Tina Olm-Junegard, Maret Vaher) pärast avavahetuse 2.kohta 8.-ks, mehed tõusid pärast Taani tühistamist ja Rootsi katkestamist 9.ks. Lühirajal said finaali 4 naist ja 2 meest. Tulemused: Külli 16., Anu 20., Elo 53., Maret 54.; Erik 26. ja Olle 31.

Paralleelselt MM-iga peeti Tampere rattaorienteerumise MK etappe, kus eestlastest osalejaid oli kolm: Margus Hallik, Arbo Rae ja Kristjan Gans.

Veteranide MM peeti Leedus Kura säärel Nidas. 88-aastane Leida Sevruk võitis taas maailmameistri-tiitli!

Akitas toimunud Maailmamängudel (World Games) 16.-20. augustil oli esimest korda kavast orienteerumine. Eestit esindasid Anu Annus, Elo Saue, Olle Kärner ja Erik Aibast. Noorte Jukolal sai Eesti parim võistkond-OK Põlva Kobras 15. koha.

September

EMV tavarajal toimusid Värskas lähistel

Korelas. D21 esikolmik: Maret Vaher, Anu Annus, Kirti Rebane, H21: Armo Hiie, Margus Hallik, Tarvo Avaste.

EMV pikal rajal toimusid saaremaal Karujärve lähistel. D21 võitis Kirti Rebane, H21 Sixten Sild.

Toimus 2. Toonus Cup (kanuu-, jooksu- ja rattaorienteerumise võistlus), kus orienteerujate võistkonnad said kaksikvõidu.

Eveli Saue võitis Soome MV tavarajal D18 klassis hõbemedali.
Elo Saue võitis Soome MV teatejooksus põhjanaabrite klubi Lynxi võistkonnas pronksmedali.

Oktoober

Sõjaväelaste MMil Portugalis Bejas tuli Eesti naiste teatetrio (Kirti Rebane, Ruth Vaher, Maret Vaher) Venemaa järel ja Rootsi ees hõbedale.

November

Kurgjärvel toimunud EOLi Üldkogul valiti EOLi presidendiks 3. ametiajaks Leho Haldna. EOLi juhatuse koosseisu valiti: Meelis Atonen, Leho Haldna, Tõnis Haldna, Nikolai Järveoja, Tarmo Klaar, Sixten Sild, Maret Vaher.

Üldkogu salajasel hääletusel jagunesid hääled järgmiselt: Parim naine orienteerumisejooksus: Maret Vaher -15, Külli Kaljus - 4, Anu Annus - 1
Parim mees orienteerumisejooksus: Olle Kärner - 17 (Foto: Harry Veide), Sixten Sild - 4, Armo Hiie - 1; Parim naine suusaorienteerumises: Maret Vaher - 10, Ruth Vaher - 4; Parim mees suusaorienteerumises: Ander Ojandu - 21

Aasta tegija 2001: Maret Vaher - 10, Tarmo Klaar - 6, Sixten Sild - 4, SI-süsteem - 1, naiskond MM teates - 0.

ETOLi võitsid nii meestest kui naistest SK Saue Tammed. Individuaalarvestuses:Inno Ling ja Kirti Rebane. Klubide karika teateorienteerumises võitis OK Põlva Kobras OK Ilvese ja Rakvere OK ees. ■